

RAPPORTO DI AUTO VALUTAZIONE

Progetto “Bukë, Kripë e Zemër – Cibo, Tradizione e Cultura: processi di co-sviluppo in aree marginali del nord e sud dell’Albania attraverso la valorizzazione dei saperi e dei prodotti tradizionali bio-mediterranei” (Albania)

RAPORTI I VETËVLERËSIMIT

Projekti “Bukë, Kripë e Zemër – Ushqimi, Tradita dhe Kultura: procese të bashkë-zhvillimit në zonat e margjinalizuara në veri dhe në jug të Shqipërisë me anë të vlerësimit të njohurive dhe prodhimeve tradicionale bio-mesdhetare” (Shqipëri)

RAPPORTO DI AUTO VALUTAZIONE

Progetto “Bukë, Kripë e Zemër – Cibo, Tradizione e Cultura: processi di co-sviluppo in aree marginali del nord e sud dell’Albania attraverso la valorizzazione dei saperi e dei prodotti tradizionali bio-mediterranei”

Projekti “Bukë, Kripë e Zemër – Ushqimi, Tradita dhe Kultura: procese të bashkë-zhvillimit në zonat e margjinalizuara në veri dhe në jug të Shqipërisë me anë të vlerësimit të njohurive dhe prodhimeve tradicionale bio-mesdhetare”

30 Aprile/Prill **2017**

Prefazione

Nei progetti di cooperazione internazionale la valutazione finale è una pratica sempre più presente e normalmente si ricorre ad esperti esterni ed indipendenti per analizzare se e quanto i risultati inizialmente previsti sono stati raggiunti.
Nel caso del progetto "Bukë, Kripë e Zemër – Cibo, Tradizione e Cultura: processi di co-sviluppo in aree marginali del nord e sud dell'Albania attraverso la valorizzazione dei saperi e dei prodotti tradizionali bio-mediterranei" (AID 10170/VIS/ALB), co-finanziato da AICS-MAECI, si è scelto l'autovalutazione,(sebbene sia una forma cui si ricorre piuttosto raramente), sia per il tipo di progetto, realizzato in due diversi territori estremi dell'Albania, con varie attività molto coinvolgenti, sia per permettere a tutti i diversi soggetti implicati in questi tre anni, dallo staff ai partners, dagli erogatori di servizi ai beneficiari, di affacciarsi ad una pratica che guardando con la massima onestà il lavoro svolto, contribuisce a migliorare la competenza professionale. Indirettamente è un piccolo contributo rivolto anche all'Albania, dove la pratica dell'autovalutazione è ancora quasi sconosciuta.
Un ringraziamento speciale va all'AICS – Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo di Tirana ed in particolare a Endri Xhaferaj, per il costante accompagnamento ed il sostegno ricevuto. Non c'è modo di esprimere a parole, infine, la riconoscenza che dobbiamo a Paolo Dieci - Presidente di CISP (Comitato Internazionale per lo Sviluppo dei Popoli) ed a Debora Rezzoagli - Direttrice CISP per l'Asia e l'Est Europa, per la disponibilità ad essere parte con noi in questa ultima iniziativa.

Pier Paolo Ambrosi
VIS Albania

Giorgio Ponti
CESVI Albania

Hyrje

Në projektet e kooperimit ndërkombëtar vlerësimi përfundimtar është një praktikë gjithnjë e më e pra-nishme dhe normalisht ka nevojë për ekspertë të jashtëm dhe të pavarur për të analizuar nëse dhe sa janë arritur rezultatet e parashikuara fillimisht.
Në rastin e projektit "Bukë, Kripë e Zemër – Ushqimi, Tradita dhe Kultura: procese të bashkë-zhvillimit në zonat e margjinalizuara në veri dhe në jug të Shqipërisë me anë të vlerësimit të njohurive dhe prodhimeve tradicionale bio-mesdhetare" (AID 10170/VIS/ALB), i bashkë-finacuar nga AICS – MAECI, u zgjodh vetëvlerësimi, (edhe pse është një formë, e cila përdoret relativisht rrallë), si për llojin e projektit, realizuar në dy territore të skajshme të Shqipërisë, me aktivitete të ndryshme shumë gjithëpërfshirës, ashtu edhe për të bërë të mundur që të gjithë subjektet e përfshirë përgjatë tre viteve, nga stafi tek partnerët, nga ofruesit e shërbimeve tek përfituesit, për t'iu qasur një praktike që, duke parë me ndershmërinë më të madhe punën e kryer, kontribuon në përmirësimin e kompetencës profesionale. Në mënyrë indirekte është një kontribut drejtuar edhe Shqipërisë, ku praktika e vetëvlerësimit është ende e panjohur.
Një falenderim i veçantë shkon për AICS – Agjencinë Italiane të Bashkëpunimit për Zhvillim në Tiranë dhe në veçanti për Endri Xhaferaj, për shoqërimin e vazhdueshëm dhe mbështetjen e dhënë. Në fund, nuk arrijmë të shprehim me fjalë sa duhet mirënjohjen ndaj Paolo Dieci – President i CISP (Comitato Internazionale per lo Sviluppo dei Popoli) dhe Debora Rezzoagli– Drejtoreshë e CISP për Azinë dhe Evropën Lindore, për gatishmërinë e të qenit pjesë e jona në këtë nismë të fundit.

Pier Paolo Ambrosi
VIS Albania

Giorgio Ponti
CESVI Albania

Sommario

1. Introduzione e sintesi delle conclusioni 5
2. La teoria del cambiamento del progetto 10
3. Riferimenti alla metodologia della valutazione 16
4. L'efficienza del progetto: analisi e raccomandazioni 21
5. La rilevanza del progetto: analisi e raccomandazioni 25
6. L'efficacia del progetto: analisi e raccomandazioni 29
7. La sostenibilità del progetto: analisi e raccomandazioni 34
8. L'impatto del progetto: analisi e raccomandazioni 38

Pasqyra e lëndës

1. Hyrje dhe përmbledhje e konkluzioneve 3
2. Teoria e ndryshimit të projektit 10
3. Referenca për metodologjinë e vlerësimit 16
4. Efikasiteti i projektit: analizë dhe rekomandime 21
5. Përshtatshmëria e projektit: analizë dhe rekomandime 25
6. Efektiviteti i projektit: analizë dhe rekomandime 29
7. Qëndrueshmëria e projektit: analizë dhe rekomandime 34
8. Impakti i projektit: analizë dhe rekomandime 38

Allegati

A. Scheda del progetto
B. Persone, istituzioni, entità incontrate durante la valutazione
C. Mappe delle aree del progetto
D. Organigramma del progetto
E. Liste analitiche dei beneficiari del progetto
F. Analisi dei prestiti erogati da Fondi BESA

Shtojca

A. Skeda e projektit
B. Persona, institucione, subjekte të takuara gjatë fazës së vlerësimit
C. Hartat e zonës së projektit
D. Organigrama e projektit
E. Lista analitike e përfituesve të projektit
F. Analiza e kredive të disbursuara nga Fondi BESA

1. Introduzione e sintesi delle conclusioni

Hyrje dhe përmbledhje e konkluzioneve

Il progetto oggetto di questa valutazione è co-finanziato dalla cooperazione italiana e realizzato da un consorzio composto dalle Organizzazioni non Governative (ONG) Volontariato Internazionale per lo Sviluppo (VIS) e Cooperazione e Sviluppo (CESVI) in Albania, nelle municipalità di Përmet e Këlcyrë nella regione di Girocastro e di Malësi e Madhe nella regione di Scutari.

Il VIS, in quanto ONG capofila, ha firmato una convenzione per la realizzazione del progetto con la Direzione Generale per la Cooperazione allo Sviluppo (DGCS) dell'allora Ministero degli Affari Esteri il 26 novembre 2013. Successivamente all'entrata in vigore e all'attuazione della legge 125 del 2014, l'entità di riferimento per conto della cooperazione italiana è divenuta l'Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo (AICS), sia in Italia e sia in Albania, dove esiste un ufficio nazionale dell'Agenzia.

Il progetto è stato avviato in data 15 marzo 2014 e, avendo una durata triennale, si sarebbe dovuto concludere il 14 marzo 2017; una proroga richiesta dal VIS all'AICS il 31 Gennaio 2017 e da quest'ultima approvata il 15 Febbraio 2017 ha esteso la data di chiusura del progetto al 31 Maggio 2017.

La valutazione di cui il presente rapporto espone i risultati si è realizzata a poco più di un mese di distanza dal termine delle attività.

Gli staff del VIS e del CESVI, l'ufficio di Tirana dell'AICS, le istituzioni locali, i beneficiari del progetto, altri operatori incontrati sono indicati nell'Allegato B.

Projekti, objekt i këtij vlerësimi, është bashkë-financuar nga Kooperacioni Italian dhe është zbatuar nga bashkëpunimi i dy organizatave jo-qeveritare (OJQ) Volontariato Internazionale per lo Sviluppo/Vullnetarizmi Ndërkombëtar për Zhvillimin (VIS) dhe Cooperazione e Sviluppo/Bashkëpunim dhe Zhvillim (CESVI) në Shqipëri, në Bashkitë e Përmetit dhe Këlcyrës në Qarkun e Gjirokastrës dhe në Bashkinë e Malësisë së Madhe në Qarkun e Shkodrës.

VIS, në cilësinë e OJQ-së kryesuese, ka nënshkruar një marrëveshje për realizimin e projektit me Drejtorinë e Përgjithshme të Bashkëpunimit për Zhvillim (Direzione Generale per la Cooperazione allo Sviluppo - DGCS), atëherë Ministria e Punëve të Jashtme, më 26 nëntor 2013. Që nga hyrja në fuqi dhe zbatimi i ligjit 125 të vitit 2014, njësia e referimit në emër të Kooperacionit Italian është Agjencia Italiane e Bashkëpunimit për Zhvillim (Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo - AICS), si në Itali ashtu edhe në Shqipëri, ku ka një zyrë kombëtare të Agjencisë.

Projekti ka filluar me datë 15 mars 2014 dhe duke pasur një kohëzgjatje 3 vjeçare duhet të ishte përmbyllur me datë 14 mars 2017; një shtyrje afati me kërkesë të VIS drejtuar AICS me 31 janar 2017 dhe e miratuar nga kjo e fundit me datë 15 shkurt 2017 e ka shtyrë datën e përfundimit të projektit me datë 31 maj 2017.

Vlerësimi, raporti i të cilit paraqet rezultatet, është realizuar në pak më shumë se një muaj nga përfundimi i aktiviteteve.

Stafet e VIS dhe CESVI, zyra e Tiranës e AICS, institucionet vendore, përfituesit e projektit, operatorë të tjerë të takuar janë paraqitur në të Shtojcën B.

La valutazione è stata facilitata da Paolo Dieci e Deborah Rezzoagli , che hanno anche curato la stesura di un primo draft del rapporto, poi inviato al VIS e al CESVI.

I facilitatori della valutazione desiderano sinceramente ringraziare il VIS e il CESVI per l'ospitalità, l'estrema disponibilità alla collaborazione e l'accuratezza con la quale hanno predisposto la documentazione di rilievo analizzata.

Come si è già sottolineato, il progetto si è realizzato in due regioni albanesi: Scutari a nord e Girocastro a sud. Nelle aree settentrionali erano già stati realizzati interventi di sviluppo tramite il micro credito, mentre a sud precedenti iniziative di cooperazione avevano fatto affidamento soprattutto sui grant.

La diversità degli interventi realizzati nelle due aree prima dell'avvio del progetto e l'esistenza di bisogni differenziati nei due territori (ad esempio, la rete stradale al sud e l'elettrificazione al nord) hanno reso possibile sperimentare l'efficacia di un modello di intervento al fine della sua replicabilità su scala nazionale.

Il modello cui si fa riferimento è quello di una strategia fortemente integrata, all'interno della quale ogni specifica componente – credito, grant, formazione professionale, informazione e sensibilizzazione, sviluppo comunitario - rafforza e valorizza le altre.

Vlerësimi është lehtësuar nga Paolo Dieci dhe Deborah Rezzoagli , të cilët edhe u kujdesën dhe morën përsipër hartimin e një versioni të parë paraprak (draft), që më pas iu dërgua VIS dhe CESVI.

Lehtësuesit e vlerësimit dëshirojnë sinqerisht të falenderojnë VIS dhe CESVI për mikpritjen, gatishmërinë e jashtëzakonshme për të bashkëpunuar dhe për saktësinë me të cilën përgatitën dhe paraqitën dokumentacionin për t'u analizuar dhe shqyrtuar.

Siç e kemi vënë në dukje tashmë, projekti është realizuar në dy qarqe shqiptare: Shkodra në veri dhe Gjirokastra në jug. Në zonën veriore ishin realizuar më parë ndërhyrje zhvillimi përmes mikro-kredisë, ndërsa në jug nisma të mëparshme të bashkëpunimit ishin mbështetur kryesisht në grante.

Larmia e ndërhyrjeve të realizuara në të dy zonat para fillimit të projektit dhe prania e nevojave të ndryshme në dy territoret (për shembull, rrjeti rrugor në jug dhe elektrifikimi në veri) kanë bërë të mundur të provuarit dhe të përjetuarit që ka efikasiteti i një modeli ndërhyrjeje me qëllim përsëritjen (replikimin) e tij në shkallë kombëtare.

Modeli i përmendur është ai i një strategjie dhe qasjeje shumë të integruar, në të cilën çdo komponent i veçantë - kredi, grant, trajnime profesionale, informacion dhe ndërgjegjësim, zhvillim i komunitetit - forcon dhe vlerëson të tjerët.

Incontri con staff progetto/Takime të kryera me stafin e projektit

Incontri con gli attori del progetto / Takime me aktorët e projektit

Tutti gli interlocutori incontrati hanno sottolineato il fatto che il valore aggiunto del progetto sia consistito in un insieme di fattori che ne hanno contraddistinto il disaegno e la realizzazione, quali: estrema aderenza ai bisogni dei territori, trasparenza nell'allocazione delle risorse, riconoscimento del ruolo chiave delle amministrazioni pubbliche, articolazione della struttura del partenariato, tramite le due ONG, gli enti locali, Fondi BESA e la Fondazione Partnership for Development(PfD).
Rispetto ai risultati dell'esercizio valutativo, descritti nei capitoli 4,5,6,7 e 8 si possono anticipare le seguenti considerazioni.

I livelli di efficienza ed efficacia del progetto sono molto alti e le raccomandazioni formulate hanno il senso di capitalizzare il lavoro svolto al fine di valorizzare i risultati conseguiti.

Circa l'impatto e la sostenibilità – come noto gli ambiti valutativi di norma più complessi soprattutto prima della conclusione di un progetto – esistono concrete indicazioni positive, ad esempio in riferimento all'andamento del credito e alla percentuale di restituzione dei prestiti.

L'ambito valutativo rispetto al quale si registra la performance più alta è quello della rilevanza, nel senso che il progetto appare ancora più rilevante oggi rispetto al periodo in cui era stato identificato e formulato. I parametri allora assunti erano stati la rispondenza ai bisogni delle comunità e la coerenza con le priorità programmatiche degli stakeholders pubblici. Tali parametri sono stati confermati e ad essi si aggiunge una novità istituzionale di rilievo. Gli enti locali albanesi, sulla base di un orientamento del governo nazionale e di un'iniziativa sostenuta da un pool di donatori, tra i quali l'Italia, dovranno nei prossimi mesi definire piani di sviluppo territoriali. I tre enti locali incontrati hanno dichiarato che faranno tesoro delle indicazioni programmatiche ispirate dal progetto per definire i propri piani.

Të gjithë personat dhe bashkëbiseduesit e takuar kanë theksuar faktin se vlera e shtuar e projektit ka konsistuar në një sërë faktorësh që kanë karakterizuar hartimin dhe zbatimin, të tilla si: respektimi i skajshëm i nevojave të territoreve, transparenca në shpërndarjen e burimeve, njohja e rolit kyç të administratave publike kryesore, mënyra e strukturimit të partneritetit, nëpërmjet dy OJQ-ve, autoritetet vendore, Fondi BESA dhe Fondacioni Partneritet për Zhvillim(PFD).

Krahasuar me rezultatet e ushtrimit të vlerësimit, të përshkruara në kapitujt 4,5,6,7 dhe 8 mund të paraqitenn paraprakisht shqyrtimet e mëposhtme.

Nivelet e efikasitetit dhe efektivitetit të projektit janë shumë të larta dhe rekomandimet e bëra kanë kuptimin për të shfrytëzuar punën e kryer me qëllim vlerësimin e rezultateve të arritura.

Rreth impaktit dhe qëndrueshmërisë –siç dihet janë zakonisht fushat vlerësuese më të ndërlikuara sidomos para përfundimit të një projekti – ka tregues konkretë pozitivë, për shembull në lidhje me ecurinë e kredisë dhe me përqindjen e kthimit dhe shlyerjes së saj.

Fusha e vlerësimit tek e cila shfaqet performanca më e lartë është ajo e përshtatshmërisë (relevance), në kuptimin që projekti është edhe më i përshtatshëm sot krahasuar me periudhën në të cilën ishte identifikuar dhe hartuar. Parametrat e marrë në atë kohë ishin në përputhje me nevojat e komunitetit dhe në koherencë me prioritetet programore të aktorëve (stakeholders) publikë. Këto parametra janë konfirmuar dhe atyre u shtohet një risi institucionale e rëndësishme. Autoritetet vendore shqiptare, bazuar në një orientim të qeverisë kombëtare dhe të një nisme të mbështetur nga një grup donatorësh, mes të cilëve Italia, duhet të përcaktojnë në muajt e ardhshëm planet e zhvillimit të territorit. Tre autoritetet vendore të takuara kanë deklaruar se do të shfrytëzojnë udhëzimet programatike të frymëzuara nga projekti për të përcaktuar planet e tyre.

La cooperazione italiana e le ONG coinvolte nel progetto sono consapevoli dell'importanza di assicurare continuità al lavoro svolto, anche tramite l'opportuna mobilitazione di ulteriori attori, quali gli enti locali italiani. Nei territori visitati è molto avvertito il desiderio di stabilire relazioni concrete di collaborazione con l'Italia, soprattutto con le regioni del nostro paese per le quali il turismo e la valorizzazione delle risorse naturali rappresentano asset prioritari per lo sviluppo economico.

I grant e i prestiti sono stati erogati sulla base di criteri pre-definiti e di decisioni trasparenti da parte del comitato di gestione dove, tra i vari soggetti rappresentati, vi sono le ONG VIS e CESVI, PfD, gli enti locali, l'entità micro finanziaria (Fondi BESA). Si aggiunge che non risultano casi di contestazione delle decisioni assunte dal comitato, a conferma della chiarezza del suo operato.

Fatte queste premesse, in previsione di ulteriori progetti analoghi, si raccomanda una maggiore condivisione tra gli stakeholders chiave circa i criteri tramite i quali selezionare sia i beneficiari e sia i progetti da finanziare con ognuno dei due strumenti. Tali criteri sono infatti stati esposti in modo differenziato nel corso degli incontri svolti durante la valutazione. In alcuni casi, soprattutto da parte degli enti locali, si è evidenziato il fatto che mentre i grant rappresentano strumenti decisamente orientati verso lo sviluppo imprenditoriale e si rivolgono a persone in grado di cofinanziare gli investimenti, i prestiti servono a risolvere problematiche contingenti, non sempre legate al rafforzamento dell'impresa. Opinione diversa è stata invece espressa da altri attori, quali PfD e Fondi BESA. Nella sostanza, una volta ascoltati i beneficiari nelle due aree progettuali, la forte percezione ricavata è che i due strumenti si siano efficacemente integrati, ma si suggerisce di approfondire il tema con tutti gli stakeholders per aggiornare, sulla base della positiva esperienza acquisita, i criteri di selezione dei beneficiari e degli investimenti per ognuno dei due strumenti.

Kooperacioni Italian dhe OJQ-të e përfshira në projekt janë të vetëdijshëm për rëndësinë e të siguruarit të vazhdimësisë së punës së kryer, edhe përmes mobilizimit të duhur të aktorëve (stakeholders) të tjerë, si autoritetet vendore italiane. Në territoret e vizituara është ndjerë shumë dëshira për të vendosur marrëdhënie konkrete bashkëpunimi me Italinë, sidomos me rajonet e vendit tonë, për të cilat turizmi dhe vlerësimi i burimeve natyrore paraqesin një aset prioritar për zhvillimin ekonomik.

Grantet dhe kreditë janë dhënë mbi bazën e kritereve të paracaktuara dhe të vendimeve transparente nga ana e Komitetit të Menaxhimit të Fondit, ku mes subjekteve të ndryshme të përfaqësuara janë OJQ-të VIS dhe CESVI, PfD, autoritetet vendore, subjekti mikro-financiar (Fondi BESA). Shtojmë këtu se nuk ka pasur raste kundërshtimi të vendimeve të marra nga komiteti, duke konfirmuar qartësinë e punës së tij.

Bazuar në sa më sipër, në pritje të projekteve të mëtejshme të ngjashme, rekomandohet një bashkëndarje më e madhe mes aktorëve (stakeholders) kyç në lidhje me kriteret me të cilat të zgjidhen si përfituesit ashtu edhe projektet që do të financohen me secilin prej dy instrumenteve. Këto kritere janë vënë në dukje në fakt në mënyra të ndryshme gjatë takimeve të kryera në procesin e vlerësimit. Në disa raste, sidomos nga ana e autoriteteve vendore, u theksua fakti që ndërsa grantet përfaqësojnë një instrument padyshim të orientuar drejt zhvillimit të sipërmarrjeve dhe u drejtohen personave të cilët janë në gjendje të bashkëfinancojnë investimet, kreditë shërbejnë për të zgjidhur problematika të mundshme, jo gjithmonë të lidhura me fuqizimin e ndërmarrjes/biznesit.Ndërkohë që një mendim ndryshe u shpreh nga aktorë të tjerë, të tillë si PfD dhe Fondi BESA. Në thelb, pasi u dëgjuan përfituesit në të dyja zonat e projektit, perceptimi i fortë që doli prej tyre është që të dy instrumentet janë integruar në mënyrë efikase, por sugjerohet që të analizohet thellë çështja me të gjithë aktorët (stakeholders) për të përditësuar, bazuar në përvojën pozitive të fituar, kriteret e përzgjedhjes të përfituesve dhe të investimeve për secilin nga dy instrumentet.

2. La teoria del cambiamento del progetto

Teoria e ndryshimit të projektit

Va aggiunto il fatto che l'alto livello di sostenibilità evidenziato dal micro credito rende possibile pianificare ulteriori prestiti a conclusione del progetto, per altro per gli stessi obiettivi e scopi del progetto cosi come previsto dall'accordo di collaborazione tra VIS – Cesvi e Fondi BESA. E' in corso tra gli stessi in accordo con l'AICS la definizione nel dettaglio dei criteri e delle modalità di gestione del servizio dopo il progetto,

Duhet shtuar fakti se niveli i lartë i qëndrueshmërisë i nxjerrë në pah nga mikrokredia bën të mundur planifikimin e mëtejshëm të kredive në përfundim të projektit, për më tepër për të njëjtat qëllime dhe objektiva të projektit, siç parashikohet nga marrëveshja e bashkëpunimit mes VIS – Cesvi dhe Fondi BESA. Është në vazhdim, mes palëve në marrëveshje me AICS, përcaktimi në detaje i kritereve dhe modaliteteve të menaxhimit të shërbimit pas projektit

Nel corso della valutazione è stata ricostruita, con la partecipazione attiva degli operatori delle ONG VIS e CESVI e tramite l'analisi della documentazione sulle attività realizzate, la teoria del cambiamento del progetto. Si propone a seguire questa ricostruzione, articolata nelle seguenti quattro dimensioni: a) interpretazione del contesto. Rientrano in questa dimensione l'identificazione degli alleati, cioè degli stakeholders chiave con i quali condividere gli obiettivi e l'identificazione del macro problema che il progetto intende contribuire a risolvere; b) definizione del cambiamento. Fanno parte di questa dimensione l'obiettivo generale, gli outcomes previsti, cioè i cambiamenti concreti da determinare, l'identificazione degli stakeholders primari, cioè delle categorie di persone direttamente interessate dal progetto e l'identificazione degli stakeholders secondari, cioè di coloro che traggono indirettamente beneficio dal progetto; c) le tesi e le assumptions. In questo caso l'attenzione è posta sulle relazioni di "causa effetto" tra attività e outputs, intesi come precondizioni del cambiamento, (gli outcomes); d) la visione globale, anche definita "meta teoria del cambiamento" alla quale il progetto si è ispirato.

Gjatë fazës së vlerësimit u rindërtua, me pjesëmarrjen aktive të operatorëve të OJQ-ve VIS dhe CESVI dhe nga analiza dhe shqyrtimi i dokumentacionit të aktivitetevetë realizuara, teoria e ndryshimit të projektit. Propozohet të ndiqet ky rindërtim, i ndarë në katër dimensionet e mëposhtme: a) Interpretimi i kontekstit. Bëjnë pjesë në këtë dimension identifikimi i aleatëve, pra i aktorëve (stakeholders) kyç me të cilët të ndahen objektivat dhe identifikimi i makro problemit që projekti synon të kontribuojë për ta zgjidhur; b) përcaktimi i ndryshimit. Janë pjesë e këtij dimensioni objektivi i përgjithshëm, objektivat e pritshëm specifikë (outcomes), që janë ndryshimet konkrete për t'u përcaktuar, identifikimi i aktorëve (stakeholders) kryesorë, d.m.th. kategoritë e personave të prekur drejtpërsëdrejti nga projekti dhe identifikimi i aktorëve (stakeholders) dytësorë, d.m.th. ata që përfitojnë indirekt nga projekti; c) argumentet dhe supozimet (assumptions). Në këtë rast, vëmendja përqendrohet në marrëdhëniet e "shkakut dhe pasojës" mes aktiviteteve dhe rezultateve (outputs), të kuptuara si parakushte të ndryshimit, (objektivat specifikë/outcomes); d) vizioni global, i quajtur edhe "filozofia bazë e teorisë së ndryshimit", në të cilën projekti është frymëzuar.

INTERPRETAZIONE DEL CONTESTO
INTERPRETIMI I KONTEKSTIT

Si è partiti dall'identificazione degli Stakeholders chiave, dal cui operato può dipendere il successo del progetto e con i quali condividere in prima istanza l'analisi dei problemi da risolvere. Sono stati quindi identificati i rappresentanti degli enti locali e i leader comunitari e di villaggio riconosciuti dalle comunità e dalle istituzioni, l'istituzione micro finanziaria e la fondazione Partnership for Development, una delle più accreditate agenzie dell'Albania nel campo dello sviluppo rurale. Si è quindi sviluppato un rapporto di partenariato ispirato dalla condivisione di interessi strategici. I partner del progetto sono gli stakeholderschiave.

Si sono quindi messi a fuoco, tramite interviste, analisi, incontri e scambi con gli stakeholders chiave i "macro problemi" da affrontare e risolvere: l'esclusione delle aree del progetto dalle dinamiche dell'economia di mercato, "abbracciate" dall'Albania dal 1991, la mancanza di servizi dovuta all'assenza o all'inefficienza dello Stato, la forte spinta migratoria da parte dei giovani dovuta alla mancanza di opportunità. Il progetto si ispira all'Obiettivo di Sviluppo Sostenibile n. 10 dell'agenda 2030 adottata dalle Nazioni Unite nel Settembre 2015 perché punta a ridurre le diseguaglianze tra aree, comunità e gruppi sociali all'interno dell'Albania.

U fillua nga identifikimi i aktorëve (stakeholders) kyç, nga puna e të cilëve mund të varet suksesi i projektit dhe me të cilët të ndahet në radhë të parë analiza e problemeve për t'u zgjidhur. U identifikuan përfaqësuesit e autoriteteve vendore dhe kryepleqtë (leader komunitarë dhe fshatrash) të njohur nga komuniteti dhe institucionet, instituti mikro financiar dhe Fondacioni Partneritetit për Zhvillim, një nga agjencitë më të besueshme të Shqipërisë në fushën e zhvillimit rural. U zhvillua një marrëdhënie partneriteti e frymëzuar nga interesat e përbashkëta strategjike. Partnerët e projektit janë aktorët (stakeholders) kryesorë.

Prandaj, përmes intervistave, analizave, takimeve dhe shkëmbimeve me aktorët (stakeholders) kryesorë, u vunë në fokus "makro problemet" për t'u përballuar dhe zgjidhur: përjashtimi i zonave të projektit nga dinamikat e ekonomisë së tregut, "të përqafuara" nga Shqipëria pas vitit 1991, mungesa e shërbimeve për shkak të mungesës ose të paaftësisë dhe mosefikasitetit të Shtetit, lëvizja e fortë migratore nga ana e të rinjve për shkak të mungesës së mundësive. Projekti frymëzohet nga Objektivi nr. 10 i Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 të miratuar nga Kombet e Bashkuara në shtator 2015 sepse synon të zvogëlojë pabarazitë mes zonave, komuniteteve dhe grupeve shoqërore brenda Shqipërisë.

DEFINIZIONE DEL CAMBIAMENTO
PËRKUFIZIMI I NDRYSHIMIT

Sono stati ricostruiti un obiettivo generale e tre outcomes, cioè tre dimensioni concrete del cambiamento auspicato. Assieme agli stakeholders chiave si è stabilito che il progetto dovesse contribuire al miglioramento delle condizioni socio-economiche dei distretti di Malesi e Ma dhe e di Permet e delle aree montane limitrofe attraverso la valorizzazione delle risorse locali. Affinché questo obiettivo sia effettivamente sos-

U rindërtuan një objektiv i përgjithshëm dhe tre objektiva specifikë (outcomes), d.m.th. tre dimensione konkrete të ndryshimit të kërkuar. Së bashku me aktorët (stakeholders) kyç u vendos që projekti duhet të kontribuojë në përmirësimin e kushteve socio-ekonomike të rretheve të Malësisë së Madhe dhe Përmetit dhe zonat malore kufitare përreth tyre përmes vlerësimit të burimeve vendore. Për të bërë të mundur që

tenuto, è necessario ottenere tre cambiamenti: (i) maggiore competitività economica delle aree del progetto; (ii) rafforzamento del tessuto produttivo, soprattutto tramite il miglioramento dell'offerta agro turistica; (iii) rafforzamento della partecipazione popolare ai processi di sviluppo e alla creazione di una rete di comunicazioni e scambi tra le comunità locali.

ky objektiv të jetë i mbështetur në mënyrë efektive, duhet të merren tre ndryshime: (i) konkurrencë më të madhe ekonomike të zonave të projektit; (ii) forcimi i sektorit prodhues, sidomos nëpërmjet përmirësimit të ofertës agro-turistike; (iii) forcimi i pjesëmarrjes popullore në proceset e zhvillimit dhe krijimi i një rrjeti komunikimesh dhe shkëmbimesh ndërmjet komuniteteve vendore.

Valorizzazione delle risorse locali/Vlerësimi i burimeve vendore

Sono stati identificati come stakeholders primari: piccoli imprenditori, utenti dei servizi di base (studenti, insegnanti), comunità prive di servizi essenziali (ad esempio l'acqua). L'identificazione degli stakeholders secondari è avvenuta progressivamente nel corso del progetto. Oggi possiamo includere in questa categoria: giovani spinti verso la migrazione come sola possibilità di avere una vita economicamente attiva, clienti delle attività economiche sostenute, operatori economici non direttamente sostenuti che hanno tratto beneficio dal progetto e dall'impulso dato al turismo (ad esempio operatori nel campo dei trasporti).

U identifikuan si aktorë (stakeholders) kryesorë: sipërmarrës të vegjës, përdoruesit e shërbimeve bazë (nxënës/studentë, mësues), komunitete të cilave u mungojnë shërbimet bazë (si për shembull uji). Identifikimi i aktorëve (stakeholders) dytësorë u bënë mënyrë progresive gjatë zbatimit të projektit. Sot mund të përfshijmë në këtë kategori: të rinj të shtyrë drejt emigracionit, që e shohin këtë si të vetmen mundësi për të pasur një jetë ekonomikisht aktive, klientë të aktiviteteve ekonomike të mbështetura, operatorë ekonomikë jo drejpërdrejtë të mbështetur që kanë përfituar nga projekti dhe nga impulsi i dhënë turizmit (p.sh. operatorët në fushën e transportit).

LE TESI E LE ASSUMPTIONS
ARGUMENTET DHE SUPOZIMET

Il progetto ha assunto, sulla base dell'analisi del contesto, che le attività conducessero a specifici outputs e che questi rappresentassero vere e proprie pre-condizioni per il raggiungimento degli outcomes, cioè dei cambiamenti sociali auspicati. Le relazioni "causa – effetto" assunte inizialmente appaiono oggi confermate e si possono arricchire con ulteriori elementi di valutazione. Senza riportare in questa sede il quadro logico del progetto, ci si concentra sulle seguenti relazioni: a) le attività di animazione socio-economica, di informazione, di micro credito e di erogazione dei grant hanno reso possibile ampliare l'accesso alle risorse finanziarie a fini produttivi; b) le attività di sostegno alle iniziative comunitarie hanno migliorato ed esteso l'accesso ai servizi e ai beni essenziali; c) le attività di assistenza tecnica e di formazione hanno consentito di migliorare lo standard qualitativo dei prodotti e dei servizi agro turistici; d) le attività di sostegno e promozione delle potenzialità naturalistiche e culturali hanno consentito di determinare lo sviluppo dell'agriturismo e del turismo culturale. Oggi, se il progetto dovesse essere riscritto, si potrebbe eliminare dal titolo l'aggettivo "marginali", sostituendolo con l'espressione "in trasformazione". Questa non è solo l'opinione di chi ha elaborato il rapporto, ma anche

Projekti ka marrë përsipër, bazuar në analizën e kontekstit, që aktivitetet të çonin në rezultate (outputs) specifike dhe që këta të përfaqësonin parakushte të vërteta për arritjen e e objektivave specifikë, pra ndryshimet e dëshiruara sociale. Marrëdhëniet e dëshiruara "shkak-pasojë", të marra fillimisht shfaqen sot të konfirmuara dhe mund të pasurohen me elementë të mëtejshëm vlerësimi. Pa sjellë këtu kuadrin logjik të projektit, fokusohemi në marrëdhëniet e mëposhtme: a) aktivitetet e animacionit socio-ekonomik, të informimit, të mikro-kredisë dhe të dhënies së granteve kanë bërë të mundur zgjerimin e qasjes në burimet financiare për qëllime prodhuese; b) aktivitetet në mbështetje të nismave komunitare kanë përmirësuar dhe shtrirë qasjen në shërbime dhe në të mirat thelbësore; c) aktivitetet e asistencës teknike dhe trajnimit/formimit kanë përmirësuar standardet e cilësisë së produkteve dhe të shërbimeve agro-turistike; d) aktivitetet për mbështetjen dhe promovimin e potencialeve natyrore dhe kulturore kanë ndihmuar në zhvillimin e agro-turizmit dhe turizmit kulturor. Sot, nëse projekti do të duhej të rishkruhej, do të mund të hiqej termi "margjinalizuara", duke e zëvendësuar me shprehjen "në ndryshim". Ky nuk është vetëm mendimi i atij që ka shkruar raportin, por është opinioni edhe i të gjithë per-

quella di tutti gli interlocutori incontrati.

Il progetto ha inoltre accettato due sfide: la sostenibilità del credito erogato e la possibilità che i suoi interventi venissero inglobati nei piani e nelle strategie di sviluppo degli enti territoriali di riferimento. Come si spiegherà nei capitoli successivi, le sfide appaiono vinte. Le tesi assunte, in questo caso, sono state: i) la sostenibilità del credito, più che dalle garanzie patrimoniali offerte dai creditori (peraltro complesse, data l'incertezza dei titoli di proprietà dei clienti – beneficiari) sarebbe dipesa dalla pressione comunitaria e dalla credibilità sociale ed etica dei soggetti selezionati, oltre che dalla viabilità dei loro progetti economici; ii) integrando strategicamente la risposta ai bisogni del territorio e la co-gestione delle attività con gli amministratori pubblici il progetto avrebbe potuto contribuire a ridurre la distanza tra questi ultimi e le comunità locali, facendo ad esse percepire non solo il vantaggio di una qualificata assistenza di cooperazione ma anche, forse per la prima volta, l'affidabile presenza dello stato, tramite le sue articolazioni locali. Come si potrà successivamente osservare, i municipi coinvolti stanno definendo i propri piani di sviluppo e assumeranno le lezioni apprese e le strategie del progetto come punti qualificanti dai quali partire.

sonave dhe bashkëbiseduesve të takuar.

Projekti ka pranuar edhe dy sfida: qëndrueshmërinë e kredisë dhe mundësinë që ndërhyrjet (aktivitetet) e tij ishin të përfshiheshin në planet dhe strategjitë e zhvillimit tëautoriteteve vendore që iu referohen. Siç do të shpjegohet në kapitujt që vijojnë, sfidat duken të fituara. Argumentat e marra, në këtë rast, ishin: i) qëndrueshmëria e kredisë, më tepër se nga garancitë e kapitalit të ofruara nga kreditorët (për më tepër komplekse, duke pasur parasysh pasigurinë e titujve të pronësisë të klientëve – përfituesve) do të varej nga presioni komunitar dhe nga besueshmëria sociale dhe etike e subjekteve të përzgjedhura, si dhe nga zbatueshmëria dhe qëndrueshmëria e projekteve të tyre ekonomike; ii) duke integruar në mënyrë strategjike përgjigjen ndaj nevojave të territorit dhe bashkë-menaxhimin e aktiviteteve me administratorët projekti do të mund të kontribuonte në uljen e largësisë midis këtyre të fundit dhe komunitetit vendas, duke i bërë ata të ndjenin jo vetëm avantazhin e një asistence të kualifikuar bashkëpunimi por edhe, ndoshta për herë të parë, praninë e besueshme të shtetit, përmes nyjeve të saj vendore. Siç do ta vini re në vijim, bashkitë e përfshira janë duke përcaktuar planet e tyre të zhvillimit dhe do të marrin mësimet e nxjerra dhe strategjitë e projektit si pika kyçe për të filluar.

LA VISIONE GLOBALE

VIZIONI I PËRGJITHSHËM

A Malesi e Madhe e a Permet le operatrici e gli operatori del progetto hanno espresso le loro speranze per il futuro dei territori, che riassumiamo a seguire.

Vogliamo più presenza dello Stato, perché solo tramite questa possono essere assicurati servizi essenziali, quali l'elettricità e le strade. Vogliamo territori più conosciuti all'esterno e nei quali la gente si senta orgogliosa di vivere e di lavorare. Vogliamo che i giovani non si sentano costretti ad emigrare e che avvertano la concreta possibilità di costruire il proprio futuro nel loro territorio. Vogliamo che i consorzi esistenti si rafforzino e che accrescano la qualità della loro produzione. Vogliamo maggiori collegamenti tra i territori ed il mondo esterno. Vogliamo più sensibilità e consapevolezza da parte di tutti che l'ambiente è una risorsa da proteggere e valorizzare e non un ostacolo allo sviluppo. Vogliamo amministratori pubblici più competenti e più attenti ai bisogni delle comunità. Vogliamo vedere rafforzata l'offerta turistica ed estesi i benefici economici dei parchi e delle risorse naturali. Vogliamo la rinascita dei lavori artigianali e una maggiore vitalità dei villaggi.
La visione globale del progetto si ispira a queste speranze. Le cinque parole chiave sono: riscatto, ownership, giovani, ambiente, stato. A seguire si riporta, usando i concetti dei suoi operatori, la mission del progetto.

Në Malësi të Madhe dhe në Përmet punonjësët dhe punonjësit e projektit shprehën shpresat e tyre për të ardhmen e territoreve, të cilat përmblidhen si më poshtë:

Dëshirojmë që Shteti të jetë më i pranishëm, sepse vetëm përmes pranisë së tij mund të garantohen shërbimet bazike, siç janë energjia elektrike dhe rrugët. Duam territore më të njohura jashtë dhe në të cilat njerëzit të ndihen krenarë që jetojnë dhe punojnë. Dëshirojmë që të rinjtë të mos ndihen të shtrënguar të emigrojnë dhe që ta shohin mundësinë për të ndërtuar të ardhmen e tyre në tokën e tyre. Dëshirojmë që konsorciumet ekzistuese të forcohen dhe të rrisin cilësinë e produkteve të tyre. Dëshirojmë më tepër lidhje mes territoreve dhe botës jashtë. Dëshirojmë më shumë ndjeshmëri dhe vetëdijësim nga ana e të gjithëve për mjedisin, që është një burim për t'u mbrojtur dhe vlerësuar dhe jo një pengesë për zhvillim. Dëshirojmë administratorë publikë më kompetentë dhe më të vëmendshëm ndaj nevojave të komunitetit. Dëshirojmë ta shohim të forcuar ofertën turistike dhe të shtrira përfitimet ekonomike të parqeve dhe të burimeve natyrore. Dëshirojmë rijetëzimin e punimeve artizanale dhe një gjallërim më të madh të fshatrave.
Vizioni i përgjithshëm i projektit frymëzohet në këto shpresa. 5 fjalët kyç janë: shpërblesë, pronësi (ownership), rini, mjedis, shtet. Më poshtë paraqitet duke përdorur konceptet e operatorëve të tij, misioni i projektit.

Ogni territorio deve essere integrato nello sviluppo sociale ed economico del paese, ai fini della giustizia, dell'equità e della stabilità. Tramite l'impulso allo sviluppo economico centrato sulle risorse del territorio le comunità possono sviluppare un senso di appartenenza e rafforzare la coesione sociale. Lo sviluppo deve guardare soprattutto ai giovani, che hanno diritto, se lo desiderano, a rimanere nel loro paese e a non essere costretti ad emigrare. La migrazione deve essere una scelta, non una fuga. Lo sviluppo si può e si deve costruire valorizzando le risorse naturali e culturali dei territori, che quindi vanno protette. Occorre rafforzare il rapporto tra cittadini, stato e pubblica amministrazione. La società civile ha una funzione essenziale ma non può sostituirsi alle istituzioni.
Tutto questo è possibile. Si tratta di speranze, non di sogni.

Çdo territor duhet të integrohet në zhvillimin social dhe ekonomik të vendit, me qëllim drejtësinë, barazinë dhe stabilitetin. Nëpërmjet shtysës për zhvillimin ekonomiktë përqendruar në burimet e territorit, komunitetet mund të zhvillojnë një ndjenjë përkatësie dhe të forcojnë kohezionin social. Zhvillimi duhet t'u drejtohet kryesisht të rinjve, të cilët kanë të drejtë, në qoftë se ata dëshirojnë, të qëndrojnë në vendin e tyre dhe të mos jenë të detyruar të emigrojnë. Migrimi duhet të jetë një zgjedhje, jo një ikje e detyruar. Zhvillimi mund dhe duhet të ndërtohet duke vlerësuar burimet natyrore dhe kulturore të territoreve, të cilat për këtë arsye duhet të jenë të mbrojtura. Nevojitet të forcohet marrëdhënia mes qytetarëve, shtetit dhe administratës publike. Shoqëria civile ka një rol thelbësor, por ajo nuk mund të zëvendësojë institucionet.
E gjithë kjo është e mundur. Bëhet fjalë për shpresa, jo për ëndrra.

3. RIFERIMENTI ALLA METODOLOGIA DELLA VALUTAZIONE

REFERENCA PËR METODOLOGJINË E PROJEKTIT

Il rapporto presenta i risultati di un'auto valutazione, cioè di un'analisi ispirata essenzialmente alle riflessioni e alle risposte degli stakeholders del progetto, inclusi i beneficiari. Questo esercizio è stato facilitato da esperti esterni, cioè non appartenenti ad alcuna delle organizzazioni implementatrici. Inevitabilmente al compito di facilitare il percorso valutativo si è sommata la partecipazione a tale percorso. Pertanto il rapporto riflette anche, significativamente, opinioni "esterne"; ciò configura di fatto l'esercizio presentato come un mix tra auto valutazione e valutazione esterna.

La valutazione ha avuto luogo in Albania dal 22 al 26 Aprile 2017, a poco più di un mese di distanza dalla conclusione del progetto. Le località visitate, le istituzioni e le persone incontrate sono indicate nell'allegato B.

Raporti paraqet rezultatet e një vetëvlerësimi, që është në thelb një analizë e frymëzuar nga reflektimet dhe përgjigjet e reagimet e palëve të interesuara (stakeholders) të projektit, duke përfshirë përfituesit. Ky ushtrim u lehtësua nga ekspertë të jashtëm, që nuk i përkasin asnjë prej organizatave zbatuese të tij. Në mënyrë të pashmangshme detyrës për lehtësimin e procesit të vlerësimit iu bashkua edhe pjesëmarrja në këtë rrugëtim e proces. Prandaj, raporti pasqyron gjithashtu në mënyrë të konsiderueshme, mendime "të jashtme"; kjo e bën në fakt ushtrimin e paraqitur si një përzierje (mix) mes vetëvlerësimit dhe vlerësimit të jashtëm.

Vlerësimi u krye në Shqipëri nga data 22 deri më 26 prill 2017, në pak më shumë se një muaj nga përfundimi i projektit. Vendet e vizituara dhe personat e takuar janë paraqitur në Shtojcën B.

Lo sforzo fatto è stato quello di arricchire l'esercizio valutativo con la partecipazione attiva di rappresentanti di tutti gli stakeholders chiave e primari, che sono stati coinvolti non solo come "erogatori di informazioni e opinioni" ma anche come corresponsabili della logica d'insieme dell'esercizio. In concreto, durante gli incontri, si è chiarito, ad esempio, quali informazioni servissero ad analizzare ognuna delle cinque dimensioni della valutazione appresso indicate. In questo modo, la valutazione si è anche tradotta in un percorso formativo, laddove tutti gli interlocutori hanno avuto modo di conoscere e discutere i criteri e la metodologia utilizzati.

Il ruolo degli esperti esterni si è articolato nel modo a seguire: elaborazione e proposta dell'impianto metodologico; coordinamento degli incontri in Albania con i beneficiari; stesura del draft del rapporto.

Prima di procedere agli incontri nel nord e nel sud del paese, è stata svolta un'approfondita analisi della documentazione del progetto. In particolare, insieme allo staff del VIS a Tirana sono stati analizzati, oltre al testo del progetto e ai rapporti inviati alla Cooperazione Italiana (che erano stati già studiati in Italia), documenti "chiave", quali il cronogramma aggiornato, lo stato di avanzamento della contabilità del progetto, i rapporti di revisione contabile, la documentazione relativa alle operazioni di procurement, i contratti con il personale albanese, l'accordo operativo tra le parti "Vademecum di gestione del progetto", il Manuale delle procedure del Fondo per lo Sviluppo Locale.

Gli incontri sono stati svolti sulla base di griglie tematiche e si sono poi arricchiti di tematiche scaturite dalla discussione, non sempre inizialmente previste. Per quanto concerne gli incontri con gli enti territoriali, i principali temi affrontati sono stati:

• Problematiche sociali ed economiche prioritarie nei territori;
• Potenzialità di sviluppo ancora non valorizzate dei territori;
• Principali piani di sviluppo per i territori;
• Integrazione del progetto nei piani di sviluppo;

Përpjekja e bërë ishte ajo për të pasuruar ushtrimin e vlerësimit me pjesëmarrjen aktive të përfaqësuesve të të gjithë aktorëve dhe palëve të interesuara (stakeholders) kyç dhe parësorë, që kanë qenë të përfshirë jo vetëm si "ofrues informacionesh dhe mendimesh", por edhe si bashkëpërgjegjës për logjikën e përgjithshme të ushtrimit. Konkretisht, gjatë gjithë takimeve, u bë e qartë, për shembull, cilat informacione shërbejnë për të analizuar secilën prej dimensioneve të vlerësimit të paraqitura. Në këtë mënyrë, vlerësimi shërbeu edhe si një kurs formimi, aty ku të gjithë bashkëbiseduesit patën mundësinë të njohin dhe diskutojnë kriteret dhe metodologjinë e përdorur.

Roli i ekspertëve të jashtëm u organizua në mënyrën që vijon: përpunimi dhe propozimi i procesit të metolologjisë; koordinimi i takimeve me përfituesit në Shqipëri; hartimi i draft raportit.

Para se të vijohej me takimet në veri dhe jug të vendit, u krye një analizë e plotë e dokumentacionit të projektit. Në veçanti, së bashku me stafin e VIS në Tiranë u analizuan përveç tekstit të projektit dhe raportet e dërguara Kooperacioni Italian (që ishin studiuar tashmë në Itali), dokumente "kyç", të tilla si kalendari i aktiviteteve (afatet kohore) i përditësuar, ecuria e kontabilitetit të projektit, raportet e auditimit, dokumentacioni mbi veprimet e prokurimit, kontratat me personelin shqiptar, marrëveshja operative mes palëve "Manuali për menaxhimin e projektit" (vademecum), Manuali i Procedurave të Fondit të Zhvillimit Lokal.

Takimet u kryen në bazë të fushave tematike dhe u pasuruan me tematika të dala nga diskutimet, jo gjithmonë të planifikuara fillimisht. Për sa i përket takimeve me autoritetet vendore, temat kryesore të trajtuara ishin:

• Problematikat sociale dhe ekonomike prioritare të territoreve;
• Mundësitë (potencialet) e zhvillimit ende të pashfrytëzuara të territoreve;
• Planet kryesore të zhvillimit për territoret;
• Integrimi i projektit në planet e zhvillimit;
• Kontributi i dhënë nga projekti për zgjidhjen e problemeve sociale dhe ekonomike të terri-

• Contributo dato dal progetto alla soluzione dei problemi sociali ed economici del territorio;
• Livello di collaborazione del personale del progetto;
• Livello di conoscenza delle strategie del progetto.

Gli incontri con i beneficiari sono stati invece orientati ad acquisire informazioni e valutazioni su:

• Genere;
• Attività svolta;
• Sbocchi commerciali;
• Numero di addetti;
• Assistenza ricevuta dal progetto (es: formazione, grant, credito, registrazione dell'attività economica);
• Problema/i che il progetto ha contribuito a risolvere e come;
• Indicazioni / Raccomandazioni per futuri analoghi progetti.

La tabella a seguire indica i concetti operativi, liberamente tratti dalla letteratura sulla valutazione, che si sono utilizzati.

torit;
• Niveli i bashkëpunimit i stafit të projektit;
• Niveli i njohjes së strategjive të projektit.

Ndërsa takimet me përfituesti u orientuan për të marrë informacione dhe vlerësime mbi:

• Lloji;
• Aktiviteti i zhvilluar;
• Mundësitë e tregut;
• Numri i punonjësve;
• Asistenca e marrë nga projekti (p.sh. trajnim/formim, grant, kredi, regjistrim i aktivitetit ekonomik);
• Problemi/et për të cilat projekti ka kontribuar në zgjidhjen e tyre dhe si;
• Udhëzime/Rekomandime për projekte të ngjashme në të ardhmen.

Tabela në vijim paraqet konceptet funksionale/operacionale, të nxjerra lirisht nga literatura e vlerësimit, që janë përdorur.

Tabella n. 1: Concetti Operativi di Efficienza, Rilevanza, Efficacia, Impatto e Sostenibilità
Tabela n. 1: Koncepte Operative të Efikasitetit, Përshtatshmërisë, Efektivitetit, Impaktit dhe Qëndrueshmërisë.

Ambito **Fusha**	**Parametri valutativi** **Parametrat vlerësues**
Efficienza Efikasiteti	Corrispondenza tra cronogramma iniziale e sue eventuali integrazioni e andamento effettivo delle attività Përputhshmëria mes kalendarit (afateve kohore) fillestar dhe integrimeve të tij të mundshme dhe mbarëvajtja konkrete e aktiviteteve Corrispondenza tra il piano finanziario iniziale e sue eventuali integrazioni e flusso di spesa Përputhshmëria mes planit financiar fillestar dhe integrimeve të tij të mundshme dhe rrjedha e shpenzimeve Chiarezza del piano di monitoraggio del progetto Qartësia e planit të monitorimit të projektit Chiarezza dei mandati e delle responsabilità dello staff di progetto Qartësia e mandaveve dhe e përgjegjshmërive të stafit të projektit Efficienza e trasparenza delle operazioni di procurement di beni, servizi, opere Efikasiteti dhe transparenca e veprimeve të prokurimit (procurement) të të mirave, shërbimeve dhe veprave
Rilevanza Përshtatshmëria	Coerenza tra gli obiettivi e risultati attesi del progetto e le priorità delle politiche pubbliche nazionali e locali Koherenca (ndërlidhja) mes objektivave dhe rezultateve të pritshme të projektit dhe prioritetet e politikave publike kombëtare dhe vendore (lokale) Coerenza tra le attività del progetto e i bisogni prioritari percepiti dai suoi beneficiari Koherenca (ndërlidhja) mes aktiviteteve të projektit dhe nevojave prioritare të perceptuara nga përfituesit e tij.

Efficacia Efektiviteti	Validità / Conferma delle assumptions del quadro logico Vlefshmëria / Konfirmimi i supozimeve (assumptions) të kuadrit logjik Livello di conseguimento dei risultati attesi come indicati nel quadro logico Niveli i arritjes së rezultateve të pritshme siç janë treguar në kuadrin logjik Raggiungimento dei beneficiari Arritja e përfituesve
Sostenibilità Qëndrueshmëria	Tasso di restituzione dei prestiti erogati tramite Fondi BESA Përqindja e shlyerjes (kthimit) të kredive të disbursuara përmes Fondit BESA Livello di sostenibilità delle infrastrutture e dei servizi sostenuti dal progetto Niveli i qëndrueshmërisë së infrastrukturave dhe shërbimeve të mbështetura nga projekti Chiarezza della strategia di hand over del progetto Qartësia e strategjisë së dorëzimeve (hand over) të projektit
Impatto Impakti	Capacità del progetto di generare cambiamenti strutturali nella direzione dello sviluppo socio-economico delle aree target Kapaciteti i projektit për të gjeneruar ndryshime strukturore në drejtim të zhvillimit socio-ekonomik të zonave të synuara Percezione degli amministratori pubblici sull'impatto del progetto sulle politiche pubbliche locali Perceptimi i administratorëve publikë mbi impaktin e projektit mbi politikat publike vendore

4. L'efficienza del progetto: *analisi e raccomandazioni*

Efikasiteti i projektit: analizë dhe rekomandime

Il livello di efficienza del progetto è stato esaminato assieme allo staff considerando gli elementi indicati al precedente capitolo 3.

Lo **stato di avanzamento** delle attività conforta circa la possibilità che queste ultime siano integralmente realizzate entro il 31 maggio 2017. E' stato analizzato il cronogramma aggiornato al 31 marzo 2017, in riferimento al quale si riportano a seguire le principali attività da completare e, accanto ad esse, si aggiungono alcune note esplicative.

Niveli i efikasitetit të projektit u shqyrtua së bashku me stafin duke marrë në konsideratë elementët e paraqitur në kapitullin 3 më sipër.

Ecuria e aktiviteteve ofron mundësinë që këto të fundit të jenë të zbatuara plotësisht brenda datës së përfundimit të projekti më 31 maj 2017. U analizua kalendari i përditësuar më 31 mars 2017, në lidhje me të cilin paraqiten aktivitetet kryesore për t'u ndjekur dhe përfunduar, dhe krah tyre janë shtuar disa shënime shpjeguese.

Tabella n. 2: Principali attività da completare al 31 Marzo 2017
Tabela nr. 2: Aktivitetet kryesore për t'u përfunduar deri më 31 mars 2017

Nr	Attività/Aktiviteti	Nota/Shënim
1	Istruttoria delle richieste di prestiti ed erogazione Shqyrtimi i kërkesave për kredi dhe disbursimi	Questa attività è proseguita nel mese di aprile 2017 Ky aktivitet vazhdoi në muajin prill 2017
2	Finalizzazione di richieste di grant ed erogazione Finalizimi i kërkesave për grant dhe dhënia e tyre	Questa attività è proseguita nel mese di aprile 2017 Ky aktivitet vazhdoi në muajin prill 2017
3	Finalizzazione di progetti comunitari Finalizimi i projekteve komunitare	Questa attività è proseguita nel mese di Aprile 2017 Ky aktivitet vazhdoi në muajin prill 2017
4	Conferenza Conclusiva Koncerenca përmbyllëse	La conferenza è stata programmata per la fine di Maggio 2017 Konferenca është programuar për në fund në majit 2017
5	Finalizzazione degli accordi di Hand Over Finalizimi i marrëveshjeve të dorëzimeve (hand over)	L'attività è in via di definizione. Un tema di particolare importanza è l'accordo con Fondi BESA per l'utilizzo del Fondo per il credito Aktiviteti është duke u finalizuar. Një çështje me rëndësi të veçantë është marrëveshja me Fondin BESA për përdorimin e Fondit për kredi

Anche lo **stato di avanzamento finanziario** al 31 Marzo 2017 indica una capacità di spesa coerente con il budget complessivo. A fine Marzo 2017 risultava infatti un residuo, rispetto al piano di spesa globale, pari ad Euro 87.625. Tale importo, in gran parte peraltro poi utilizzato nel mese di Aprile, è chiaramente pianificato per il completamento delle attività, secondo quanto indicato nella tabella n.2. Si rileva inoltre che in seguito alle revisioni contabili esterne ed ai controlli da parte dell'AICS, su un totale rendicontato (tra la prima e la seconda annualità) pari ad Euro 2.765.113, la somma complessivamente risultata non eleggibile ha ammontato ad Euro 1.053,90, cioè allo 0.046 % del rendiconto della prima e della seconda annualità. Si tratta chiaramente di un indicatore molto alto di efficienza relativamente al reporting amministrativo.

Per il monitoraggio del progetto la scelta è stata quella di responsabilizzare tutti gli operatori, in particolare gli agenti di sviluppo comunitario e, per quanto riguarda il credito, gli operatori dei Fondi BESA, circa la necessità di raccogliere con sistematicità dati ed informazioni sull'andamento delle attività e il raggiungimento dei beneficiari. L'allegato E riporta i beneficiari (esclusi i clienti del credito) divisi per località e componente progettuale, mentre l'allegato F è tratto dal Data Base di Fondi BESA e riporta i dati sui prestiti erogati. In entrambi i casi l'accuratezza delle informazioni è indice di rigore e sistematicità nella raccolta delle informazioni. Il progetto ha previsto quattro missioni di monitoraggio l'anno, delle quali due congiunte tra VIS e CESVI. Tale prassi è risultata efficace perché supportata da una sistematica raccolta di dati da parte dello staff, in assenza della quale difficilmente le missioni periodiche avrebbero consentito un'accurata ricostruzione delle attività svolte e dei beneficiari raggiunti.

Edhe **ecuria financiare** deri më 31 mars 2017 tregon një kapacitet shpenzimesh në përputhje me buxhetin e përgjithshëm. Në fund të muajit mars 2017 rezultonte në fakt një mbetje, në krahasim me planin e përgjithshëm të shpenzimeve, e barabartë me 87.625 €. Kjo shumë, e cila megjithatë është përdorur më pas në pjesën më të madhe në muajin prill, është planifikuar qartë për përfundimin e aktiviteteve, siç tregohet në Tabelën nr. 2. Është vërejtur gjithashtu se si rezultat i auditimeve të jashtme dhe kontrollit e monitorimit nga ana e AICS, mbi një total të raportuar/kontabilizuar (mes vitit të parë dhe të dytë të projektit) të barabartë me 2.765.113 Euro, shuma e përgjithshme e cila ka rezultuar jo e pranueshme arrin vlerën prej 1.053,90 Euro, domethënë në 0.046% të raportimit financiar të vitit të parë dhe të dytë të projektit. Kjo tregon qartë se ky është një tregues shumë i lartë i efikasitetit në lidhje me raportimin administrativ.

Për monitorimin e projektit, zgjedhja ishte ajo që të bënte të përgjegjshëm dhe të vetëdijshëm të gjithë operatorët, veçanërisht agjentët e zhvillimit të komunitetit dhe, për sa i përket kreditimit, operatorët e Fondit BESA, në lidhje me nevojën për të mbledhur në mënyrë sistematike të dhëna dhe informacion mbi ecurinë e aktiviteteve dhe arritjen e përfituesve. Shtojca E paraqet përfituesit (me përjashtim të përfituesve të kredive) të ndarë sipas zonave dhe komponentëve të projektit, ndërsa Shtojca F është marrë nga baza e të dhënave e Fondit BESA dhe paraqet të dhënat mbi kreditë e disbursuara. Në të dyja rastet, saktësia e informacionit është tregues i mbledhjes së informacionit me rigorozitet dhe në mënyrë sistematike. Projekti parashikonte katër misione monitorimi në vit, nga të cilat dy të përbashkëta mes VIS dhe CESVI. Kjo praktikë rezultoi efektive pasi u mbështet në një grumbullim sistematik të të dhënave nga ana e stafit, në mungesë të të cilit misionet periodike me vështirësi do të kishin mundësuar një rindërtim të saktë të aktiviteteve të kryera dhe të përfituesve të arritur.

Per quanto riguarda la selezione e l'inquadramento del personale, durante la valutazione si è preso atto di quanto segue:

• Il personale viene selezionato soprattutto "premiando" precedenti positive esperienze di lavoro con le ONG implementatrici e/o attraverso la diffusione di vacancies, non necessariamente pubblicate e spesso "annunciate" tramite circuiti di comunicazione comunitaria;
• Una volta assunto, con il personale si stipulano contratti di lavoro conformi al diritto albanese, con l'ausilio di consulenti legali. A tali contratti vengono allegati specifici termini di riferimento. Ciò determina chiarezza nei ruoli ed evita sovrapposizioni e potenziali conflitti di competenze, come è stato del resto confermato da tutti gli operatori, espatriati e locali, incontrati durante la valutazione;
• Mensilmente ogni membro del team di progetto elabora un rapporto sulle attività svolte;
• Esistono procedure standardizzate per autorizzare e/o richiedere spostamenti dall'area del progetto, che danno diritto al ricevimento di per diem a copertura delle spese sostenute.

Le attività di procurement per l'acquisizione di beni e servizi e la realizzazione di opere civili è in linea con gli standard europei, vale a dire con le indicazioni di norma contenute nei contratti di sovvenzione stipulati dalla Commissione Europea. Si riportano in seguito le procedure seguite per la costruzione del "Centro Multifunzionale al Nord", sottolineando che la relativa documentazione è archiviata presso l'ufficio del VIS di Tirana. In questo caso il processo si è articolato in quattordici fasi: i) richiesta alla municipalità di Malesi e Madhe di indicare tre ditte alle quali chiedere offerte; ii) risposta della municipalità e indicazione delle tre ditte; iii) invito alle ditte alla presentazione delle offerte fornendo allegati per il modello di preventivo, le specifiche tecniche, la dichiarazione di conformità ai criteri di selezione, la dichiarazione di conformità etica, la dichiarazione di utilizzo di materiali conformi alla normativa dell'Unione Europea; iv), v), vi) tre verbali per il ritiro delle offerte delle tre ditte; vii), viii), ix) presentazioni delle tre offerte da parte delle tre ditte comprensive dei certificati di iscrizione alla Camera di Commercio; x) verbale della com-

Për sa i përket përzgjedhjes dhe organizimit të stafit, gjatë vlerësimit u konstatua si më poshtë vijon:

• Stafi zgjidhet veçanërisht "duke çmuar të dobishme" përvojate mëparshme pozitivetë punës me OJQ-të zbatuese dhe/ose përmes lajmërimeve për vende vakante, jo domosdoshmërisht të publikuara dhe shpesh të "shpallura" përmes qarqeve të komunikimit komunitar;
• Pas marrjes në punë, me stafin nënshkruhen kontratat e punës në përputhje me ligjin shqiptar, me ndihmën e këshilltarëve ligjorë. Këtyre kontratave u bashkëlidhen terma specifikë të referencës. Kjo përcakton qartësi në rolet dhe detyrat për t'u kryer dhe për tëshmangur mbivendosjet dhe konfliktet e mundshme të kompetencave, siç u konfirmua në fakt nga të gjithë operatorët, të huaj dhe vendas, të takuar gjatë procesit të vlerësimit;
• Çdo muaj secili anëtar i ekipit të projektit harton një raport mbi aktivitetet e kryera;
• Ka procedura të standardizuara për të autorizuar dhe/ose kërkuar zhvendosje nga zona e projektit, të cilat gëzojnë të drejtën e marrjes së dietave (per diems) për mbulimin e shpenzimeve të kryera.

Veprimet e prokurimit (procurement) për blerjen e të mirave dhe shërbimeve dhe për realizimin e veprave civile janë në linjë me standardet evropiane, domethënë me udhëzimet që duhen ndjekur sipas rregullave pjesë e kontratave të grantit të nënshkruara nga Komisioni Evropian. Më poshtë janë paraqitur procedurat e ndjekura për ndërtimin e "Qendrës Multifunksionale në Veri", duke theksuar se dokumentacioni përkatës është i arkivuar në një dosje në zyrën e VIS-it në Tiranë. Në këtë rast, procesi ishte ndarë në katërmbëdhjetë faza: i) kërkesa drejtuar Bashkisë Malësi e Madhe për të zgjedhur tre firmat, të cilave do u kërkohej oferta; ii) përgjigjja nga ana e Bashkisë Malësi e Madhe dhe dërgimi i emrave të tre firmave; iii) ftesa dërguar firmave për paraqitjen e ofertave duke i pajisur ato me të bashkëlidhura për modelin e preventivit, teknikat specifike, deklaratën e pajtueshmërisë me kriteret e përzgjedhjes, deklaratën e përshtatshmërisë etike, deklaratën e përdorimit të materialeve në përputhje me rregullat e Bashkimit Evropian; iv),

missione di valutazione composta da rappresentanti dell'ONG e della municipalità; xi) stipula del contratto con la clausola della garanzia pari al 10% del suo valore economico; xii) comunicazione dei nominativi per la direzione lavori e seguimento dello stato di avanzamento; xiii) pagamenti effettuati sulla base dello stato di avanzamento; xiv) collaudo e saldo finale.

v), vi) tre verbale për tërheqjen e ofertave të tre firmave; vii), viii), ix) paraqitja e tre ofertave nga tri firmat, duke përfshirë certifikatat e anëtarësimit në Dhomën e Tregtisë; x) procesverbali i komisionit vlerësues, i përbërë nga përfaqësues të OJQ-ve dhe Bashkisë; xi) nënshkrimi i kontratës me klauzolën e garancisë prej 10% të vlerës së saj ekonomike; xii) komunikimi i emrave për mbikëqyrjen dhe ndjekjen e ecurisë së punimeve; xiii) pagesat e bëra në bazë të gjendjes së ecurisë së punimeve; xiv) kolaudimi dhe shlyerja përfundimtare.

Raccomandazioni
Rekomandime

Sia nel caso del cronogramma e sia in quello dello stato di avanzamento finanziario, i due suggerimenti formulati in questa sede, discussi con gli staff di progetto, sono:

• Completare tutte le attività e le spese, ad accezione della conferenza finale, entro il 10 maggio 2017, al fine di poter concentrare ogni sforzo, nei venti giorni finali, sulle attività di capitalizzazione e il processo di hand over
• Tradurre la pianificazione delle attività e delle spese in agende settimanali, al fine di tenere quotidianamente sotto controllo gli stati di avanzamento.

Circa la gestione del personale il suggerimento è quello di introdurre nei prossimi progetti un sistema di staff appraisal partecipativo, definendo a priori con lo staff i parametri sulla base dei quali il lavoro sarà valutato. Si formula il suggerimento alla luce del criterio spesso seguito per la selezione (positive esperienze passate), che ispira l'opportunità di formalizzare la positività o la non positività delle performances professionali individuali.
Per quanto riguarda il procurement, ad integrazione di procedure in essere ispirate a criteri efficienti e trasparenti, si suggerisce di inserire l'obbligo, per i membri del comitato di selezione, di dichiarare che non sussistono relazioni di parentela e di affari con alcuna delle ditte partecipanti alla gara. L'insussistenza di tali relazioni viene peraltro già adesso accertata, per cui la raccomandazione è quella di formalizzare per iscritto quanto nei fatti già avviene.

Si në rastin e kalendarit të aktiviteteve dhe në atë të gjendjes së ecurisë financiare, dy sugjerimet e dala, të diskutuara me stafin e projektit, janë:

• Përfundimi i të gjitha aktiviteteve dhe shpenzimeve, me përjashtim të konferencës përmbyllëse të projektit, brenda datës 10 maj 2017, me qëlli min për ta përqendruar çdo përpjekje, në 20 ditët e fundit, në kapitalizimin e aktiviteteve dhe procesin e dorëzimeve (hand over);
• Përpilimi i planifikimit të aktiviteteve dhe i shpenzimeve në kalendarë javorë, me qëllimin për të mbajtur çdo ditë nën kontroll ecurinë e tyre.

Rreth menaxhimit të personelit sugjerimi është për të futur në projektet e ardhshme një sistem gjithëpërfshirës të vlerësimit të stafit (staff appraisal), duke përcaktuar apriori me stafin parametrat mbi bazën e të cilëve do të vlerësohet puna. Ky sugjerim vjen në optikën e kriterit të ndjekur shpesh për përzgjedhjen (përvoja pozitive në të kaluarën), që frymëzon mundësinë për të formalizuar pozitivitetin dhe mospozitivitetin e performancave (performances) profesionale individuale.
Përsa i përket prokurimit (procurement), me qëllim integrimin e procedurave të frymëzuara në kritere efikase dhe transparente, sugjerohet të përfshihet detyrimi, për anëtarët e komisionit të vlerësimit, që të deklarojnë se nuk kanë lidhje familjare apo biznesi me ndonjë nga firmat pjesëmarrëse në tender. Mungesa e këtyre marrëdhënieve është, megjithatë, e vërtetuar tanimë, kështu që rekomandimi është për të formalizuar me shkrim siç është rasti në praktikë.

5. La rilevanza del progetto: *analisi e raccomandazioni*

Përshtatshmëria (relevance) e projektit: analizë dhe rekomandime

Il progetto rappresenta a tutti gli effetti, nella percezione dei facilitatori, degli stakeholders e dei beneficiari, una buona pratica da valorizzare ed estendere soprattutto perché, ancor prima di essere stato efficientemente realizzato, è stato ben definito ed elaborato. Non vi è alcuna singola componente progettuale che sia stata autonomamente decisa dalle ONG coinvolte. Queste hanno ovviamente formalizzato la proposta progettuale ma lo hanno fatto in stretta collaborazione con gli attori locali, facendo proprie le priorità delle istituzioni e delle comunità. Nel definire la strategia progettuale sono stati evitati due rischi, che rappresentano spesso vere e proprie minacce per l'impatto degli interventi di cooperazione. Il primo rischio evitato è quello di focalizzarsi solo su un approccio comunitario trascurando la dimensione istituzionale e quindi con un potenziale scarso impatto sulle politiche pubbliche. Il secondo, opposto, è quello di fare affidamento solo sulle istituzioni pubbliche delegando interamente ad esse l'analisi dei bisogni sociali e la definizione delle risposte, con scarsa aderenza alle dinamiche sociali ed economiche delle comunità rurali.

Come il rappresentante della Fondazione PfD ha correttamente sottolineato durante la valutazione, il merito del progetto è stato quello di accettare una sfida complessa: integrare le due dimensioni, avvicinando comunità e istituzioni, che, per usare le parole del sindaco di Këlcyrë, hanno imparato ad usare un linguaggio comune. Anche le dinamiche istituzionali – inevitabilmente influenzate dalla dialettica politica albanese – sono state governate dal progetto tramite la formalizzazione di una comune agenda per lo sviluppo, che, nella percezione delle amministrazioni pubbliche incontrate (afferenti a diversi schieramenti politici), ha consentito di fare prevalere la collaborazione sulla competizione. A livello istituzionale, il progetto ha dato risposte concrete ad una serie di bisogni e di priorità delle amministrazioni locali. Si sottolineano al riguardo due aspetti

Projekti përfaqëson në tërësi, në perceptimin e lehtësuesve, të aktorëve dhe përfituesve, një praktikë të mirë për t'u vlerësuar dhe mbi të gjitha për t'u përhapur, sepse më parë se sa të realizohej në mënyrë efikase, është menduar e përpunuar më së miri.

Nuk ka as edhe një pjesë të vetme të projektit që nuk është vendosur në bashkëpunim mes dy organizatave zbatuese. Është e vërtetë që janë dy organizatat që e kanë shkruar projektin, por e kanë bërë në bashkëpunim të ngushtë me aktorët vendorë, duke përfshirë në projekt prioritetet e institucioneve dhe komuniteve vendore. Në përcaktimin e strategjisë së projektit janë shmangur dy risqe, që shpesh përfaqësojnë kërcënime të vërteta për impaktin e ndërhyrjeve të këtij lloji. Risku i parë i shmangur ka të bëjë me fokusimin vetëm në përqasjen komunitare duke neglizhuar dimensionin institucional, e si rrjedhojë me një mundësi impakti fare të vogël tek institucionet publike. Risku i dytë, krejt i kundërt me të parin, ka të bëjë me mbështetjen vetëm në institucionet publike, duke u deleguar atyre tërësisht analizën e nevojave sociale dhe përcaktimin e përgjigjeve ndaj këtyre nevojave, të cilat mund të mos jenë në pajtim të plotë me dinamikat sociale dhe ekonomike të komuniteteve rurale.

Ashtu siç me të drejtë përfaqësuesi i Fondacionit PfD e cilësoi gjatë vlerësimit, merita e këtij projekti qëndron në pranimin e një sfide komplekse: të integrojë dy dimensionet, duke sjellë pranë komunitetet dhë institucionet, të cilat, siç cilësoi kryebashkiaku i Këlcyrës, kanë mësuar të përdorin një gjuhë të përbashkët. Edhe dinamikat institucionale – ndikuar në mënyrë të pashmangshme nga ligjërimi politik shqiptar – janë drejtuar nga projekti nëpërmjet zyrtarizimit të një axhende të përbashkët për zhvillim, e cila në përceptimin e administratave publike të takuara (përfaqësuese të partive të ndryshme politike), ka bërë të mundur vendosjen e bashkëpunimit mbi konkurrencën. Në nivel institucional, projekti u ka dhënë për gjigje konkrete disa nevojave dhe prioriteteve

ampiamente sottolineati durante gli incontri:

• il progetto ha dato risposte concrete ai bisogni percepiti nei territori coinvolgendo le comunità locali nell'identificazione delle priorità. Nell'allegato E si riportano i beneficiari dei progetti di sviluppo comunitario, che hanno riguardato soprattutto le infrastrutture, l'acqua, la riabilitazione e rimessa in funzionamento di servizi essenziali, quali le scuole;
• il progetto ha tracciato una strategia replicabile che può impattare sui trend demografici, prevenendo l'abbandono delle aree e la migrazione forzata da parte dei giovani. E' da sottolineare al riguardo quanto sottolineato dal vice sindaco di Malesi e Madhe e dal sindaco di Permet, secondo i quali, considerando i dati sulle iscrizioni scolastiche, si rileva che nei villaggi dove il progetto si è realizzato è significativamente diminuito il flusso migratorio di partenza.

Gli incontri svolti con i beneficiari micro imprenditori ha consentito di evidenziare l'aderenza del progetto alle loro esigenze. Nel corso di tali incontri è stato chiesto ai beneficiari di indicare almeno un'attività che a loro giudizio è risultata non pertinente e necessaria ma non è stato possibile registrarne alcuna.
Nelle due aree sono stati incontrati complessivamente 28 micro imprenditori, dei quali 9 donne e 19 uomini. Il numero di addetti complessivo coinvolti dai 28 micro imprenditori presenti in questi incontri varia a seconda delle stagioni – il ché è comprensibile considerando la natura delle attività svolte, evidenziate nell'allegato B – e va da un minimo di 73 persone ad un massimo di 135 persone. Negli incontri è stato chiesto ai micro imprenditori di indicare il principale ostacolo allo sviluppo della loro attività e se il progetto ha contribuito, e se sì come, se non a risolvere completamente ad attutire tale ostacolo. La sintesi di quanto emerso dagli incontri è riportato nella tabella a seguire.

të administratave vendore. Mund të përmendim këtu dy aspekte të theksuara shpesh gjatë takimeve:

• projekti u ka dhënë përgjigje konkrete nevojave të perceptuara në territoret duke përfshirë komunitetet vendore në identifikimin e prioriteteve. Në shtojcën E janë sjellë përfituesit e projekteve të zhvillimit komunitar, të cilat kanë konsistuar kryesisht në infrakstruktura, sistemin hidrik, sistemimin dhe vënien në funksion të disa shërbimeve thelbësore, siç janë shkollat;
• projekti i ka hapur rrugë një strategjie që mund të përhapet dhe e cila mund të ketë impakt në trendet demografike, duke parandaluar braktisjen e territorit dhe migrimin e detyruar nga të rinjtë. Është për t'u përmendur ajo çfarë theksuan Zv.Kryeabashkiaku i Malësisë së Madhe dhe Kryebashkiaku i Përmetit, sipas të cilëve, duke u bazuar në të dhënat e regjistrave shkollorë, vihet re që në fshatrat e përfshira nga projekti ka një rënie të fluksit emigrues nga këto zona.

Takimet e zhvilluara me sipërmarrësit e vegël përfitues të projektit, mundësuan vënien në dukje të pajtimit të projektit me nevojat e tyre. Gjatë këtyre takimeve u është kërkuar përfituesve të cilësonin një aktivitet, i cili sipas tyre nuk ka qenë i përshtatshëm dhe i nevojshëm, por nuk qe e mundur të cilësohej as edhe nje aktivitet.

Në të dy territoret e projektit janë takuar në total gjatë vetëvlerësimit 28 sipërmarrës të vegjël, ndër të cilët 9 femra dhe 19 meshkuj. Numri i punonjësve që përfshihen nga 28 sipërmarrësit e vegjël të pranishëm në këto takime, varion nga sezoni në sezon, të cilësuara në shtojcën B – dhe shkon nga 73 persona minimumi deri në 135 persona maksimumi. Gjatë takimeve u është kërkuar sipërmarrësve të vegjël të cilësojnë cila ka qenë pengesa më kryesore në zhvillimin e aktiviteteve të tyre, nëse projekti ka kontribuar dhe si ka kontribuar për ta zgjidhur këtë pengesë. Përmbledhja e përgjigjeve që u dhanë në takim, sillet në tabelën e mëposhtme.

Tabella n. 3: Principali ostacoli allo sviluppo della propria attività
Tabela nr. 3: Pengesat kryesore për zhvillimin e vetë aktivitetit

Ostacolo principale **Pengesa kryesore**	**N° di risposte** **Nr. i përgji gjeve**	**Il progetto ha risposto al problema e, in caso, come?** **A i është përgjigjur projekti problemit dhe, në rast se po, si?**
Burocrazia e quadro legislativo e fiscale in Albania Burokracia dhe korniza ligjore dhe fiskale në Shqipëri	7	Sì, avvicinando le amministrazioni locali ai problemi della micro e piccola impresa e accrescendo quindi la consapevolezza degli amministratori pubblici sulle difficoltà incontrate. Gli strumenti del credito e del grant hanno inoltre accelerato in molti casi il processo di legalizzazione e registrazione delle imprese. Po, duke i qasur (afruar) administratat vendore me problemet e ndërmarrjeve të vogla e të mesme dhe në këtë mënyrë duke rritur vetëdijen e administratorëve publikë mbi vështirësitë e ndeshura. Instrumentet e kreditimit dhe të granteve kanë përshpejtuar gjithashtu në shumë raste procesin e legalizimit dhe regjistrimit të biznesit/sipërmarrjeve.
Insufficienti sbocchi commerciali ed eccessiva competizione Mundësi tregtare të pa mjaftueshme dhe konkurrueshmëri e tepruar	7	Sì, tramite interventi formativi e di assistenza tecnica che hanno consentito di migliorare la qualità dei prodotti e dei servizi e quindi di accrescere la competitività delle imprese. Sono inoltre state considerate preziose le attività informative realizzate dal progetto per promuovere l'offerta turista, quali la fiera del turismo a Tirana. Po, me anë të trajnimeve dhe asistencës teknike që kanë përmirësuar cilësinë e produkteve dhe shërbimeve dhe në këtë mënyrë të rrisin konkurreshmërinë e bizneseve/sipërmarrjeve. Aktivitetet informuese të realizuara nga projekti janë konsideruar gjithashtu të vlefshme për të promovuar ofertën turistike, të tilla si Panairi i Turizmit në Tiranë.
Insufficienti competenze tecniche e manageriali Aftësi/kompetenca të pamjaftueshme teknike dhe menaxhuese		Sì, tramite interventi formativi e di assistenza tecnica che hanno consentito di colmare alcune carenze tecniche e manageriali. E al riguardo è stata percepita come particolarmente utile l'attività svolta da PfD. Po, me anë të trajnimeve dhe asistencës teknike që kanë bërë të mundur për të plotësuar disa mangësi teknike dhe menaxhuese dhe në këtë drejtim është perceptuar si veçanërisht e dobishme aktiviteti i kryer nga PfD.
Carenza di infrastrutture Mungesë infrastrukturash	5	Sì, tramite i progetti comunitari, che hanno assicurato accesso a infrastrutture e servizi prima assenti in molti villaggi. Po, përmes projekteve komunitare, që kanë siguruar qasjen në infrastruktura dhe shërbime që më parë mungonin në shumë fshatra.

Difficoltà a reperire materie prime Vështirësi në gjetjen e lëndëve të para	3	In parte, tramite le risorse finanziarie erogate (credito, grant) Pjesërisht, përmes burimeve financiare të disbursuara e dhëna (kredi, grant)

Naturalmente non tutti i problemi risultano interamente risolti. Particolarmente avvertiti sono quelli legati all'eccessivo peso della burocrazia e al quadro legislativo e fiscale.

Al Sud gli imprenditori attivi nel settore turistico lamentano ad esempio i vantaggi comparativi, nei loro confronti, degli albergatori e ristoratori della Macedonia, dove è inferiore, rispetto all'Albania, la pressione fiscale sugli operatori del settore.

Natyrisht jo të gjitha problemet rezultojnë tërësisht të zgjidhura. Problemet që më tepër ndihen nga përfituesit qëndrojnë në peshën e tepërt të burokracisë dhe të kuadrit ligjor e tatimor.

Në Jug të Shqipërisë sipërmarrësit aktivë në fushën e turizmit shprehin ankimin e tyre për shembull për lehtësirat e pakta që kanë në krahasim më sipërmarrësit e hoteleve dhe restoranteve në Maqedoni ndaj të cilëve shteti maqedonas ushtron një presion tatimor më të ulët krahasuar me Shqipërinë.

Raccomandazioni
Rekomandime

Come si è già sottolineato, il progetto appare estremamente rilevante nell'attuale contesto albanese. Le raccomandazioni vanno quindi nella direzione di valorizzare gli indirizzi di policy da esso ispirati. Tra i possibili strumenti si indicano i seguenti:

• elaborazione, assieme alle istituzioni locali partner, di un documento strategico che possa poi confluire nei piani di sviluppo territoriali di prossima approvazione. Sulla base dell'esperienza concreta nelle due aree target, si potrebbero in particolare sviluppare alcuni temi, quali: a) integrazione tra capacity building istituzionale e approccio comunitario; b) criteri di definizione e selezione dei progetti comunitari; c) valori aggiunti degli strumenti del credito e del grant per la crescita delle micro e piccole imprese; d) suggerimenti e indicazioni per la cooperazione internazionale nelle aree rurali montane dell'Albania;
• rafforzamento del dialogo tra cooperazione governativa e non governativa italiane per la messa a punto di proposte condivise sul tema dei piani di sviluppo territoriali. Tali proposte potranno poi essere condivise dall'Italia con altri donatori internazionali presenti nel paese.

Ashtu siç është vënë në dukje, projekti duket tepër i përshtatshëm në kontekstin aktual shqiptar. Rekomandimet qëndrojnë në vlerësimin e udhëzimeve politike nga e cila frymëzohen. Ndër mjetet e mundshme, përmenden këto në vijim:

• Përpunimi, së bashku me insitucionet publike partnere, i një dokumenti strategjik i cili të mund përfshihet në planet e zhvillimit territorial që do të miratohen së shpejti. Në bazë të përvojës konkrete të dy zonave të projektit, mund të zhvillohen disa tema si: a) ndërthurja mes ngritjes së kapaciteteve (capacity building) institucionale dhe qasjes së komunitetit; b) kritere për përkufizimin dhe përzgjedhjen e projekteve komunitare; c) vlera të shtuara të instrumenteve të kredisë dhe granteve për rritjen e sipërmarrjeve të vogla dhe të mesme; d) sugjerime dhe udhëzime për bashkëpunimin ndërkombëtar në zonat malore rurale të Shqipërisë
• Përforcimi i dialogut mes bashkëpunimit qeveritar dhe jo qeveritar italian për zhvillimin e propozimeve të përbashkëta mbi temën e planeve të zhvillimit territorial. Këto propozime pastaj mund të bashkëndahen nga Italia me donatorë të tjerë ndërkombëtarë të pranishëm në vend.

6. L'efficacia del progetto: analisi e raccomandazioni

Efektiviteti i projektit: analizë dhe rekomandime

La valutazione conferma la validità della strategia del progetto e delle assumptions inizialmente identificate e formalizzate nel quadro logico. Il progetto si è collocato in dinamiche e processi esistenti nel paese, identificate come condizioni necessarie al raggiungimento dei risultati e degli obiettivi previsti. Di tali dinamiche si citano la stabilità interna e alcune priorità politiche, quali lo sviluppo rurale, la lotta alla povertà e la protezione e valorizzazione dell'ambiente.
Il livello di partecipazione e sostegno da parte delle autorità locali e nazionali alle attività progettuali è stato costante e confermato anche in seguito alla riforma territoriale che nel paese ha avuto luogo nel giugno del 2015.
La riforma territoriale ha cambiato la struttura della partnership istituzionale e interessato la dimensione geografica dei territori target; in entrambe le aree di progetto è stata dedicata un'accurata attenzione alla revisione di alcune attività e all'aggiornamento dei Comitati di Gestione del Fondo di Sviluppo Locale (CGF) e del Manuale delle Procedure. Inevitabilmente la realizzazione delle attività ha subito un rallentamento, ma la soluzione trovata è stata condivisa e risolutiva. Il livello e la qualità del coordinamento fra i partner istituzionali e gli operatori economici e sociali del territorio ha assicurato l'efficacia del modello di intervento che permette di suggerirne la sua replicabilità in altri territori su scala nazionale. La collaborazione fra le due ONG ha consentito un buon livello di flusso di informazionie di integrare le attività di sensibilizzazione e informazione in Albania e in Italia. Tutti i beneficiari diretti incontrati hanno confermato il loro interesse a rafforzaree sviluppare le proprie attività produttive nel settore agro-rurale anche in termini occupazionali. Si tratta di attività per lo più stagionali che richiedono maggiore manodopera in determinati

Vlerësimi konfirmon vlefshmërinë e strategjisë së projektit dhe të supozimeve (assumptions) fillimisht të identifikuara dhe të formalizuara në kuadrin logjik. Projekti është vendosur në dinamika dhe procese ekzistuese në vend, të identifikuara si kushte të nevojshme për arritjen e rezultateve dhe objektivave.
Nga këto dinamika citohen stabiliteti i brendshëm dhe disa prioritete politike, të tilla si: zhvillimi rural, zbutja e varfërisë dhe mbrojtja dhe përmirësimi i mjedisit.
Niveli i pjesëmarrjes dhe mbështetjes nga autoritetet vendore dhe qendrore në aktivitetet e projektit ka qenë gjithashtu i vazhdueshëm dhe kjo u konfirmua edhe pas reformës territoriale si dhe zgjedhjeve vendore zhvilluar në vend në qershor të 2015.
Reforma territoriale ka ndryshuar strukturën e partneritetit institucional dhe ka prekur dimensionin gjeografik të zonave të projektit; në të dy zonat i është kushtuar vëmendje e kujdesshme rishikimit të disa aktiviteteve të caktuara dhe përditësimit të Komitetit të Menaxhimit të Fondit të Zhvillimit Lokal (KMF) dhe Manualit të Procedurave. Në mënyrë të pashmangshme realizimi i aktiviteteve është ngadalësuar, por zgjidhja e gjetur ka qenë e bashkëndarë dhe vendimtare .
Niveli dhe cilësia e koordinimit midis partnerëve institucionalë dhe operatorëve ekonomikë e socialë në zonat e projektit ka siguruar efektivitetin e modelit të kësaj ndërhyrje, e cila lejon të sugjerojë zgjerimin e saj në fusha të tjera në mbarë vendin. Bashkëpunimi mes dy OJQ-ve ka bërë të mundur një nivel të mirë informacioni dhe ndërthurjen e veprimtarive të ndërgjegjësimit dhe informacionit në Shqipëri dhe Itali.
Të gjithë përfituesit e drejtpërdrejtë të takuar kanë konfirmuar interesin e tyre në forcimin dhe zhvi llimin e aktiviteteve prodhuese në sektorin bujqë-

periodi dell'anno, ma che hanno potenzialità di creare un indotto consistente a livello di estensione territoriale e di conseguenza in termini di creazione di posti di lavoro.
In definitiva, la valutazione ha evidenziato risultati molto confortanti circa il raggiungimento deirisultati del progettoidentificati nel quadro logico, come sintetizzato nella tabella a seguire.

sor dhe rural, edhe në aspektin e punësimit. Këto aktivitete janë kryesisht sezonale dhe që kërkojnë më shumë punë në kohë të caktuara të vitit, por kanë potencial për të krijuar një rrjet akoma më të gjerë në aspektin e krijimit të vendeve të punës. Së fundmi, vlerësimi ka treguar rezultate shumë inkurajuese në lidhje me arritjen e rezultateve të projektit të identifikuara në kuadrin logjik, të cilat janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme.

Tabella n.4: I risultati attesi (outputs)
Tabela nr. 4: Rezultatet e pritshme (outputs)

Risultato atteso - RA(output) **Rezultati i pritshëm - RP (output)**	**Indicazioni emerse dalla valutazione** **Udhëzimet e dala nga vlerësimi**
RA 1 - Migliorate le condizioni di accesso alle risorse finanziarie per la popolazione dei distretti di Malesi e Madhe e di Permet. RP1- Janë përmirësuar kushtet e qasjes në burimet financiare për popullsinë e rretheve të Malësisë së Madhe dhe Përmetit.	L'attività è stata svolta in aree decentrate dove gli istituti finanziari di norma non operano per l'alto tasso di rischio e l'assenza di titoli di proprietà a garanzia dei prestiti. La collaborazione di Fondi BESA con le ONG VIS e CESVI ha permesso la formazione del personale dell'istituzione finanziaria, l'apertura di uffici territoriali e la creazione di un nuovo prodotto finanziario, il BESA AGRO LOAN. Si tratta di una linea di credito per sostenere imprese nel settore agro-rurale che Fondi BESA non aveva e che non era stato previsto dal progetto. Il numero di beneficiari/clienti del credito e dei grant è stato superiore alle aspettative. Contro i 100 previsti, i prestiti erogati sono stati 575 e, contro i 40 previsti, 52 imprenditori hanno ottenuto il grant. Il contributo finanziario dei beneficiari del grant è stato sempre corrisposto così come il contributo da parte delle comunità ai progetti comunitari, 70 in tutto. I progetti comunitari hanno contribuito a migliorare la rete di infrastrutture e i servizi (ad esempio: scuole, ponti, strade, centri sanitari, centri sportivi). I progetti sono stati selezionati sulla base di indicazioni delle comunità e degli enti locali. Aktiviteti është kryer në zona të decentralizuara ku institucionet financiare në përgjithësi nuk veprojnë për shkak të përqindjes së lartë të rrezikut dhe mungesës së certifikatave të pronësisë, si garanci për marrjen e kredisë. Bashkëpunimi i Fondit BESA me OJQ-të VIS dhe CESVI bëri të mundur formimin e personelit të institucionit financiar, hapja e zyrave vendore dhe krijimin e një produkti të ri financiar, BESA AGRO LOAN. Kjo është një linjë kreditimi për të mbështetur ndërmarrjet/bizneset në sektorin bujqësor dhe rural, që Fondi BESA nuk e kishte dhe që nuk ishte parashikuar nga projekti. Numri i përfituesve/klientëve kredisë dhe granteve ishte më i lartë nga sa pritej. Nga 100 të parashikuara, kreditë e disbursuara kanë qenë 575, dhe nga 40 të parashikuara, 52 sipërmarrës kanë marrë një grant. Kontributi financiar i përfituesve të grantit është paguar gjithmonë, ashtu si edhe kontributi nga ana e komunitetit në projektet komunitare, 70 gjithsej. Projektet komunitare kanë ndihmuar për të përmirësuar rrjetin e infrastrukturave dhe shërbimeve (p.sh. shkolla, ura, rrugë, qendra shëndetësore, qendra sportive). Projektet janë përzgjedhur në bazë të udhëzimeve të komuniteteve dhe të autoriteteve vendore.

RA 2 - Migliorata la competenza professionale dei produttori e degli erogatori di servizi agrituristici RP 2 - Është përmirësuar aftësia profesionale e prodhuesve dhe e ofruesve të shërbimeve agro-turistike.	I corsi di formazione sono stati realizzati raggiungendo il numero di beneficiari previsti. I contenuti e la metodologia della formazione sono risultati aderenti ai bisogni formativi rilevati ed è stata assicurata la necessaria diversificazione dell'offerta formativa. Il processo di formalizzazione e certificazione dei corsi e delle figure professionali create che le ONG hanno avviato con il Ministero del Benessere Sociale e della Gioventù ha rafforzato l'efficacia e la sostenibilità dell'azione. L'organizzazione di eventi e manifestazioni nel paese collegati alla promozione delle attività agri turistiche ha contribuito efficacemente alla visibilità del progetto e soprattutto delle aree di intervento precedentemente escluse da ogni circuito turistico. La partecipazione agli eventi è stata alta (ad esempio all'evento Terra Madre Balkans hanno partecipato circa 80 persone solo da Kelmend). Kurset e trajnimit/aftësimit janë realizuar duke arritur numrin e përfituesve të parashikuar. Përmbajtësit dhe metodologjia e trajnimit kanë respektuar nevojat për trajnim të identifikuara dhe është siguruar diversifikimi i nevojshëm i ofertës trajnuese/formuese. Procesi i formalizimit dhe certifikimit të kurseve dhe i figurave profesionale të krijuara, që OJQ-të kanë filluar me Ministrinë e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë ka forcuar efikasitetin dhe qëndrueshmërinë e veprimit. Organizimi i ngjarjeve/eventeve dhe manifestimeve në vend në lidhje me promovimin e aktiviteteve të agro-turizmit ka kontribuar në mënyrë efektive në vizibilitetin e projektit dhe në veçanti të zonave të ndërhyrjes të përjashtuara më parë nga çdo qark turistik. Pjesëmarrja në evente ka qenë e lartë (p.sh. në eventin e Terra Madre Balkans kanë marrë pjesë rreth 80 persona vetëm nga Kelmendi).
RA 3 - Migliorato lo standard qualitativo dei prodotti e dei servizi agri-turistici locali RP 3 – Është përmirësuar standardi cilësor i produkteve dhe shërbimeve agro-turistike vendore.	I due consorzi - "Fryma e Kelmedit" al nord e "Pro Permet" al sud - si sono consolidati e nell'arco della terza annualità è stato rilevato un effettivo incremento dei membri associati rispetto ai target inizialmente previsti. Dy konsorciumet – "Fryma e Kelmendit" në veri dhe "Pro Përmet" në jug – janë konsoliduar dhe përgjatë harkut kohor të vitit të tretë është regjistruar një rritje konkrete e anëtarëve që iu janë bashkuar në krahasim me grupet e synuara të parashikuara fillimisht.
RA 4 - Promosso l'agriturismo, il turismo culturale e naturalistico dei due territori e realizzate azioni di visibilità e comunicazione sul progetto in Italia RP 4 - Është promovuar agro-turizmi, turizmi kulturor dhe natyror i të dy territoreve dhe janë realizuar veprime vizibiliteti dhe komunikimi mbi projektin në Itali	Nella percezione di tutti gli interlocutori incontrati il progetto ha contribuito ad incoraggiare e stabilire contatti, creare ponti e soprattutto a dare visibilità alle aree del progetto e a rafforzare il protagonismo comunitario nei processi di sviluppo economico. Në perceptimin e të gjithë bashkëbiseduesve dhe personave të takuar, projekti ka kontribuar për të inkurajuar dhe për të krijuar kontakte, për të ndërtuar ura bashkëpunimi dhe sidomos për t'i dhënë vizibilitet zonave të projektit dhe për të forcuar rolin dhe protagonizmin komunitar në proceset e zhvillimit ekonomik.

Un elemento che ha contribuito in modo positivo all'efficacia del progetto va riscontrato anche nel sistema di monitoraggio dello stesso, la cui metodologia risulta essere un esempio di buona pratica sia in generale che per altri progetti di tipo consortile. Essa si è sviluppata infatti su tre diversi livelli: quello territoriale e legato allo svolgimento sul campo delle attività, quello basato sulle visite annuali e congiunte dei due desk Albania dall'Italia, e quello effettuato dallo staff AICS di Tirana.
Questo modello collaudato ed integrato ha permesso di poter sempre avere dati completi e credibili sul territorio e sull'andamento delle attività, rendendo la comunicazione a più livelli maggiormente attiva e partecipata: dai beneficiari, fino al donatore, passando per i tre livelli di presenza in Albania di VIS e CESVI (uffici territoriali, ufficio di Tirana ed infine sedi italiane).
Il monitoraggio interno e territoriale è stato svolto dagli Agenti di Sviluppo Locale sul campo, visitando direttamente beneficiari di grant, progetti comunitari e micro-credito, seguendoli nel corso dello svolgimento dei relativi progetti e compilando poi dei formulari appositi con scadenze quadrimestrali. Per quanto riguarda invece attività quali formazione territoriale ed eventi, sono stati redatti di volta in volta report allegati di foto e liste presenze.
Il secondo livello, quello legato al monitoraggio annuale dei desk VIS e CESVI, ha mostrato un approccio che ha sottolineato l'aspetto consortile e di scambio di esperienze tra le due ONG. Il primo anno infatti, l'intero staff VIS si è spostato per tre giorni a Permet e viceversa durante la visita del secondo anno, in cui entrambi gli staff hanno visitato Malesi eMadhe. In questo modo la percezione di essere parte di un unico progetto e le sinergie tra i due staff si sono rafforzate, fornendo informazioni chiave anche sui rispettivi contesti d'azione.
Infine, il sistema di monitoraggio della Sede AICS di Tirana, ha permesso, attraverso il metodo RBM – Results-Based Monitoring, di osservare in modo costante, non soltanto l'implementazione delle procedure previste, ma anche, e soprattutto, il raggiungimento dei risultati previsti dal progetto. Questo metodo, ha reso possibile, da un lato perfezionare la pianificazione, e dall'altro fare emergere periodicamente punti di forza, esternalità positive e risultati positivi inattesi.

Një element që ka kontribuar në mënyë pozitive efektivitetin e projektit është gjetur edhe në sistemin e monitorimit të tij, metodologjia e të cilit rezulton të jetë një shembull i praktikës së mirë, si në përgjithësi ashtu edhe për projekte të tjera të tipit të konsorciumit (joint projects). Monitorimi u zhvillua në fakt në tre nivele të ndryshme: në atë territorial dhe të lidhur me zhvillimin në te rren të aktiviteteve, atë të bazuar në vizitat vjetore dhe të përbashkëta të dy përgjegjësve (desk) për Shqipërinë nga Italia, dhe atë të kryer nga AICS në Tiranë. Ky model i provuar dhe i integruar ka bërë të mundur që të kemi gjithmonë të dhëna të plota dhe të besueshme në territor dhe mbi ecurinë e aktiviteteve, duke e bërë komunikimin në disa nivele më aktiv dhe më gjithëpërfshirës: nga përfituesit deri tek donatori, duke kaluar përmes tre niveleve të pranisë në Shqipëri të VIS dhe CESVI (zyrat territoriale, zyra e Tiranës dhe zyrat qendrore italiane).
Monitorimi i brendshëm dhe territorial është kryer nga Agjentët e Zhvillimit Lokal në terren, duke vizituar drejpërdrejtë përfituesit e granteve, të projekteve komunitare dhe të mikro-kredive, duke i ndjekur gjatë zhvillimit të projekteve të tyre dhe duke plotësuar më pas disa formularë të posaçëm me afate tremujore. Ndërsa për sa i përket aktiviteteve, të tilla si vlerësimi territorial dhe evente, janë hartuar herë pas here raporte me foto dhe listë pjesëmarrje.
Niveli i dytë, ai i lidhur me monitorimin vjetor të përgjegjësve (desk) VIS dhe CESVI, tregoi një qasje që nxorri në pah aspektin e konsorciumit mes dy OJQ-ve dhe shkëmbimin e përvojave mes tyre. Në vitin e parë, në fakt, i gjithë stafi i VIS ka shkuar për tri ditë në Përmet dhe anasjelltas gjatë vizitës së vitit të dytë, në të cilën të dy stafet kanë vizituar Malësinë e Madhe. Në këtë mënyrë, perceptimi për të qenë pjesë e një projekti të vetëm dhe sinergjitë ndërmjet dy stafeve u forcuan, duke siguruar informacione të rëndësishme edhe në kontekstet e tyre përkatëse të veprimit.
Së fundi, sistemi i monitorimit të zyrës së AICS në Tiranë, ka bërë të mundur, me anë të metodës RBM - Results-Based Monitoring, për të vëzhguar në mënyrë të vazhdueshme, jo vetëm zbatimin e procedurave të parashikuara, por edhe sidomos arritjen e rezultateve të parashikuara nga projekti. Kjo metodë bëri të mundur, nga njëra anë për të perfeksionuar planifikimin, dhe nga ana tjetër për të nxjerrë në mënyrë periodike pikët e forta, efekte të jashtme pozitive dhe rezultate jo të pritshme pozitive.

Raccomandazioni
Rekomandime

Le raccomandazioni esposte in questa sede vanno nella direzione di capitalizzare l'alto livello di efficacia evidenziato dal progetto per la messa a punto di analoghe iniziative di cooperazione nelle due aree o in altre con analoghe caratteristiche. Le raccomandazioni sono le seguenti:

• Aggiornare la strategia di monitoraggio e valutazione nel corso del progetto, al fine di quantificare e valorizzare alcuni risultati conseguiti non inizialmente esplicitamente previsti. E' ad esempio il caso di innovazioni introdotte nei meccanismi di credito e dell'integrazione tra i risultati. Ad esempio, sebbene i progetti comunitari, il credito e i grant rappresentino componenti distinte, gli effetti da queste prodotti si sono positivamente integrati, come i beneficiari incontrati hanno evidenziato. Non è difficile, per fare un esempio, assumere l'impatto sull'attività di una guest house di una nuova rete stradale e/o idrica;
• Assumere misure adeguate – anche tramite la definizione dei criteri di accesso al credito e ai grant - per promuovere la partecipazione e il protagonismo delle donne e valorizzarne il ruolo nello sviluppo socio economico locale;
• Approfondire il tema della differenziazione di criteri per l'uso del credito o del grant in riferimento alla tipologia di investimenti da finanziare;
• Alla luce della mancanza, nelle aree target, di istituti di formazione professionale, si suggerisce di identificare linee di collaborazione con istituti in altre aree, al fine di adeguare i curricula scolastici alle esigenze dei territori e alle trasformazioni in atto al loro interno.

Rekomandimet e paraqitura synojnë që të përfitohet nga niveli i lartë i efektivitetit të treguar nga projekti për zhvillimin e nismave të rëndësishme bashkëpunimi në dy zonat ose në zona të tjera me karakteristika të ngjashme. Rekomandimet janë si më poshtë:

• Të përditësohet strategjia për monitorim dhe vlerësim përgjatë projektit, në mënyrë që të përcaktohet sasia dhe vlera e disa reultateve jo fillimisht të parashikuara shprehimisht. Është për shembull, rasti i risive të futura në mekanizmat e kredisë dhe integrimi në mes të rezultateve. Për shembull, edhe pse projektet komunitare, kredia dhe granti përfaqësojnë komponentë të veçantë, efektet e këtyre komponentëve janë integruar me sukses, ashtu siç u cilësua edhe nga përfituesit e takuar. Nuk është e vështirë, për shembull, të kuptohet ndikimi mbi aktivitetin e një bujtine për turistë, të një rruge të re dhe / ose furnizimi me ujë;
• Të merren masat e duhura për të promovuar pjesëmarrjen e rolit të gruas në zhvillimin socio-ekonomik lokal edhe nëpërmjet përcaktimit të kritereve për përfitimin e kredive dhe granteve;
• Të thellohet tema e diferencimit të kritereve për përdorimin e kredisë apo grantit në lidhje me llojin e investimeve që do të financohen;
• Duke qenë se mungojnë në zonat e projektit, shkollat e formimit profesional, sugjerohet identifikimi i linjave të bashkëpunimit me institucionet në fusha të tjera, në mënyrë që të përshtaten kurrikulat shkollore me nevojat e territoreve dhe transformimit që po pësojnë.

7. La sostenibilità del progetto: *analisi e raccomandazioni*

Qëndrueshmëria e projektit: analizë dhe rekomandime

Il livello di sostenibilità delle attività economiche sostenute attraverso il credito e i grant appare alto in quanto tali attività sono in linea con le dinamiche del mercato, nelle aree del progetto e più in generale in Albania. Il flusso turistico sia interno sia internazionale è in aumento e si caratterizza, al momento, per essere un turismo principalmente ecologico ed enogastronomico.

L'Albania è oggi inclusa come meta turistica nelle maggiori guide turistiche internazionali, tra le quali quella di Franco Rosso. In riferimento alla componente del credito, la tabella n. 5 espone i dati relativi ai prestiti erogati per settore di attività. I valori in euro sono stimati al tasso di cambio 1 Euro = 140 Lekë albanesi.

Niveli i qëndrueshmërisë së aktiviteteve ekonomike të mbështetura nga kreditë dhe grantet duket i lartë për shkak se këto aktivitete janë në përputhje me dinamikat e tregut, në zonat e projektit dhe më në përgjithësi në Shqipëri. Fluksi i turistëve, si brenda dhe jashtë vendit, është në rritje dhe karakterizohet, në këtë moment, si turizëm kryesisht ekologjik i bazuar në ushqimin dhe verën

Shqipëria është përfshirë tani si një destinacion turistik në guidat turistike të mëdha ndërkombëtare, përfshirë edhe atë të Franco Rosso. Në lidhje me komponentin e kredisë, tabela nr. 5 jep të dhëna mbi kreditë sipas sektorëve të aktivitetit. Vlerat janë llogaritur në Euro me kursin e këmbimit prej 1 Euro = 140 Lekë shqiptarë.

Tabella n. 5: Attività sostenute dal progetto e settori economici
Tabela nr. 5: Aktivitete të mbështetura nga projekti dhe sektorët ekonomikë

Settore di Attività Fusha e Aktivitetit	Numero di prestiti erogati Numri i kredive të disbursuara	Ammontare erogato (Lekë) Shuma e disbursuar	%	Ammontare erogato (Euro) Shuma e disbursuar	Entità media dei prestiti (Euro) Shuma mesatare e kredive
Agricoltura Bujqësi	301	87.590.000	53%	625.642,86	2.078,55
Allevamento Blegtori	244	63.030.000	38%	450.214,29	1.845,14
Lavorazione prodotti agricoli-alimentari Përpunim i produkteve bujqësore-ushqimore	3	860.000	1%	6.142,86	2.047,62
Turismo Turizëm	27	12.600.000	8%	90.000,00	3.333,33
TOTALE/ TOTALI	575	164.080.000	100%	1.172.000,00	2.326,16 **Media Mesatarja**

Come si può osservare, a fronte di un importo medio complessivo dei prestiti pari a Euro 2.326,16, si registra la media più alta per quelli destinati allo sviluppo di attività imprenditoriali nel settore del turismo, mentre la media più bassa è quella dei prestiti destinati all'allevamento. Il dato è coerente con la tipologia di investimenti finanziati, laddove spesso gli operatori turistici hanno utilizzato i prestiti per ampliare le attività, ad esempio integrando presso strutture di ristorazione pre-esistenti guest house, o viceversa.

L'importo totale previsto dal progetto per la componente di credito corrisponde a 700.000 euro. I dati aggiornati al 31 Marzo 2017 indicano che sono stati erogati 575 prestiti in tutto per un ammontare totale equivalente a 1.172.000 Euro. Fondi BESA ha partecipato al credito in misura corrispondente al 30% su ogni prestito erogato ed ha avviato l'erogazione di ulteriori prestiti tramite le risorse finanziarie restituite dai clienti / beneficiari.

397 prestiti sono stati erogati nella regione di Scutari (69%) e 178 crediti (31%) nella regione di Girocastro.

Il prestiti hanno un tempo di restituzione di 28 mesi e ad oggi il tasso di restituzione dei prestiti è pari al 99,13%; il dato indica l'adeguatezza dello strumento e della metodologia adottati ed evidenzia la sostenibilità dell'azione nel lungo periodo.

I partner albanesi Fondi BESA e Partnership for Development(PfD) hanno confermato il positivo impatto avuto dal progetto in due direzioni: miglioramento delle loro capacità di intervento in aree rurali montante e loro accreditamento presso le autorità locali ele comunità locali.

Non da ultimo, come si è già sottolineato, il progetto ha ispirato un nuovo prodotto finanziario, modellato sulla base delle esigenze dei territori, come appresso evidenziato.

Siç mund të shihet, kundrejt një sasie mesatare të kredive që arrin në 2,326.16 Euro, mesatarja më e lartë qëndron në kreditë për zhvillimin e aktiviteteve të biznesit në sektorin e turizmit, ndërsa mesatarja më e ulët qëndron në kreditë për aktivitetet zooteknike.

Të dhënat janë në përputhje me llojin e investimeve të financuara, shpesh ku operatorët turistikë kanë përdorur kredi për të zgjeruar aktivitetet e tyre, për shembull, duke integruar objektet para-ekzistuese me bujtina, ose anasjelltas.
Vlera e përgjithshme e parashikuar e projektit për komponentin e kredisë korrespondon me 700,000 Euro. Të dhënat e përditësuara më 31 mars 2017 tregojnë se 575 kredi janë disbursuar gjatë projektit për një shumë totale të barabartë me 1,172,000 Euro. Fondi BESA ka marrë pjesë në kredi me një sasi që korrespondon me 30% të çdo kredie të disbursuar dhe ka filluar lëvrimin e kredive shtesë nga burimet financiare të kthyera nga klientët/ përfituesit.

397 kredi janë disbursuar në Qarkun e Shkodrës (69%) dhe 178 kredi (31%) në Qarkun e Gjirokastrës.
Kreditë kanë një kohë shlyerje 28-mujore dhe shkalla e shlyerjes së kredive deri në këtë moment shkon në 99,13%; Kjo e dhënë tregon përshtatshmërinë e instrumentit dhe metodologjisë së miratuar dhe thekson qëndrueshmërinë e veprimit në afat të gjatë.

Partnerët shqiptarë Fondi BESA dhe Partneritet për Zhvillim (PfD) kanë konfirmuar ndikimin pozitiv që kishte projekti në dy drejtime: përmirësimin e aftësisë së tyre për të ndërhyrë në zonat rurale dhe akreditimin e tyre ndaj autoriteteve vendore dhe komuniteteve lokale.

Jo më pak, siç është përmendur tashmë, projekti ka frymëzuar një produkt të ri financiar, të përshtatur për nevojat e territoreve, si më poshtë:

BESA-AGRO Loan
L'esperienza ha permesso di definire un nuovo prodotto finanziario, il "BESA-AGRO LOAN" che ad oggi è parte integrante dei prodotti e servizi che Fondi BESA offre.

Caratteristiche del BESA-AGRO Loan:
- Tassi di interesse applicati sulla base delle condizioni di mercato
- Ammontare dei prestiti: Ammontare massimo di 3,000,000 lekë/22.209.21 euro
- Tempi previsti per la restituzione: massimo 5 anni (60 mesi)
- Garanzie richieste: ipoteca, pegno, assegno.

BESA-AGRO Kredi
Përvoja na ka lejuar për të përcaktuar një produkt të ri financiar, "BESA-AGRO Kredi" që sot është një pjesë integrale e produkteve dhe shërbimeve që ofron Fondi BESA.

Karakteristikat e BESA-AGRO Kredi:
- Norma interesi të aplikuara në bazë të kushteve të tregut;
- Shuma e kredisë: Shuma maksimale prej 3.000.000 Lekë / 22.209.21 €;
- Koha e kthimit: Maksimumi 5 vjet (60 muaj)
- Garancitë e nevojshme: hipotekë, dorëzani, çek.

Anche la componente dei grant, (52 in totale) ha contribuito a rafforzare le attività economiche con un potenziale di crescita e a motivare ed animare imprenditori locali. A tutti i grant erogati ha corrisposto un diretto investimento da parte del piccolo imprenditore beneficiario tramite risorse finanziarie proprie. Questo dato va nella direzione di rafforzare la sostenibilità dell'attività economica.

Per quel che riguarda il livello di sostenibilità delle infrastrutture e dei servizi sostenuti dal progetto attraverso la componente di progetti comunitari (70 in totale), tutti gli stakeholders incontrati hanno confermato l'assoluta rilevanza di ognuno di loro e la risposta da questi dati a bisogni concreti urgenti e specifici delle comunità. Inoltre sono stati sottolineati in particolare la trasparenza e il livello di partecipazione e condivisione del processo adottato.

Al fine di ottenere un adeguato livello di sostenibilità istituzionale, il progetto ha operato coerentemente alle politiche nazionali e locali del paese ed in costante collaborazione con le autorità locali e le comunità target.

Va infine sottolineato il fatto che il progetto ha promosso il processo di registrazione e legalizzazione delle attività economiche relative ai

Gjithashtu komponenti i granteve, (52 në total) ka ndihmuar në forcimin e aktiviteteve ekonomike me një potencial për rritje dhe për të motivuar dhe nxitur sipërmarrësit vendas. Në të gjitha grantet e dhëna ka pasur dhe një investim direkt nga pronari i biznesit të vogël përfitues nëpërmjet burimeve të veta financiare. Kjo e dhënë shkon në drejtim të forcimit të qëndrueshmërisë së aktivitetit ekonomik.

Në lidhje me qëndrueshmërinë e infrastrukturës dhe shërbimeve të mbështetur nga projekti nëpërmjet komponentit të projekteve komunitare (70 në total), të gjithë aktorët e takuar kanë konfirmuar rëndësinë absolute të secilit prej tyre si përgjigje e nevojave kontrete e urgjente të komuniteteve. Gjithashtu janë theksuar në mënyrë të veçantë transparenca dhe niveli i pjesëmarrjes dhe bashkëndarjes së procesit të miratuar.

Për të arritur një nivel të mjaftueshëm të qëndrueshmërisë institucionale, projekti ka vepruar në përputhje me politikat kombëtare dhe rajonale të vendit dhe në bashkëpunim të vazhdueshëm me autoritetet vendore dhe komunitetet e përfshira në projekt.

Duhet të theksohet se projekti ka promovuar procesin e regjistrimit dhe legalizimit të aktiviteteve ekonomike, që kanë të bëjnë me shërbimet tur-

servizi di accoglienza turistica (guesthouse) e quello di certificazione di prodotti alimentari locali. Anche i corsi di formazione professionali hanno contribuito alla creazione e certificazione di alcune figure professionali necessarie (guide turistiche), prima inesistenti. Registrazione, legalizzazione e certificazionesono aspetti che contribuiscono a mettere in sicurezza le attività economiche sostenute e le figure professionali create e a garantirne la sostenibilità.

istike (bujtina) dhe certifikimin e e produkteve ushqimore vendore. Edhe kurset e formimit profesional kanë kontribuar në krijimin dhe certifikimin e disa figurave profesionale të nevojshme (udhërrëfyes turistik), të cilat nuk ekzistonin më parë. Regjistrimi, legalizimi dhe certifikimi janë aspekte që ndihmojnë për të siguruar aktivitetet ekonomike dhe profesionet e krijuara si dhe për të siguruar qëndrueshmërinë e tyre.

Raccomandazioni
Rekomandime

La strategia di hand over del fondo di credito, già avviata nel periodo di elaborazione del presente rapporto, sarà determinante per consolidare i risultati ottenuti. Si suggerisce al riguardo di prevedere una chiara definizione dei criteri e delle modalità di gestione del servizio e l'identificazione di passaggi chiave per estendere e rafforzare l'attività sul territorio.

La formazione tecnica dei piccoli produttori si è rilevata determinate per il rafforzamento delle capacità professionali dei piccoli produttori e accrescere la qualità dei prodotti. Si suggerisce in futuro di estendere l'assistenza tecnica sui temi della conservazione, lavorazione, uso di tecnologie innovative,per consolidare gli ottimi risultati già raggiunti.

Per contribuire alla creazione di un ambiente favorevole al rafforzamento delle attività produttive e alla loro diversificazione si suggerisce di identificare azioni che incoraggino la collaborazione fra i produttori locali e piccoli imprenditori dei diversi settori, tramite la creazione di associazioni (per esempio di agricoltori) ol'ativazione di servizi comunitari per la promozione delle attività economiche e commerciali (per esempio centri di raccolta e conservazioni delle materie prime). Ciò contribuirebbe ad una maggiore valorizzazione dei prodotti e delle attività e ad aumentare la rappresentatività ed il peso dei piccoli produttori e imprenditori nei processi di sviluppo economico sostenibile. Ciò garantirebbe inoltre una maggiore capacità di ownership e di governo dello sviluppo locale da parte delle comunità, contribuendo a renderle maggiormente in grado di affrontare le sfide rappresentate dallo sviluppo futuro di questi territori.

Strategjia e dorëzimit të fondit të kredisë, e cila filloi gjatë përgatitjes së këtij raporti, do të jetë e dobishme në konsolidimin e rezultateve të arritura. Sugjerohet në këtë drejtim një përcaktim i qartë i kritereve dhe metodave të menaxhimit të shërbimit, si dhe identifikimì i hapave kyç për të zgjeruar dhe forcuar aktivitetet në këtë zonë.

Trajnimi teknik i prodhuesve të vegjël konsiderohet thelbësor për të forcuar aftësitë profesionale të prodhuesve të vegjël, si dhe për të rritur cilësinë e produkteve. Sugjerohet në të ardhmen për të zgjeruar asistencën teknike mbi temat e ruajtjes, përpunimit, përdorimit të teknologjive të reja, në mënyrë që të konsolidohen rezultatet e shkëlqyera të arritura tanimë.

Për të ndihmuar në krijimin e një mjedisi të favorshëm për forcimin e aktiviteteve prodhuese dhe diversifikimin e tyre sugjerohet që të identifikohen veprimet që nxisin bashkëpunimin mes prodhuesve vendorë dhe sipërmarrësve të vegjël në sektorë të ndryshëm, duke krijuar shoqata (p.sh. fermerët) ose aktivizimin e shërbimeve komunitare për promovimin e aktiviteteve ekonomike dhe tregtare (p.sh. qendrat e grumbullimit dhe ruajtjes se lëndëve të para). Kjo do të ndihmonte për të vlerësuar më tepër produktet dhe aktivitetet, si dhe për të rritur përfaqësueshmërinë dhe peshën e prodhuesve vendorë dhe të sipërmarrësve të vegjël në zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik. Kjo do të sigurojë një kapacitet më të madh të pronësisë dhe zhvillimit vendor nga qeveria dhe nga ana e komunitetit, duke ndihmuar për t'i bërë ato më të aftë për të përballuar sfidat e paraqitura nga zhvillimi i ardhshëm i këtyre territoreve.

8. L'impatto del progetto: *analisi e raccomandazioni*

Impakti i projektit: *analizë dhe rekomandime*

Come si è già ampiamente sottolineato, il progetto rappresenta una buona pratica da valorizzare. La situazione complessiva delle aree di intervento è diversa, più dinamica, più aperta ai cambiamenti di quanto non fosse prima che il progetto fosse avviato.

L'analisi di impatto nel lungo periodo è un esercizio complesso da realizzare prima che il progetto stesso sia concluso e andrà senz'altro aggiornata tra due – tre anni. E' auspicabile peraltro che questo esercizio possa in futuro essere facilitato dalla presenza degli attori che hanno realizzato il progetto nei territori o in altri a essi limitrofi. Adesso che un concreto processo di sviluppo è stato avviato sarebbe infatti opportuno estenderlo e consolidarlo.

Considerando, in termini generali, l'impatto come la somma di efficienza, rilevanza, efficacia e sostenibilità, fatto salvo quanto sopra indicato, sussistono fondate ragioni di ottimismo.

A complemento di dati quantitativi esposti nelle sezioni precedenti, si segnalano in questo caso esempi concreti di storie di successo che è stato possibile conoscere durante la valutazione e che appaiono in larga misura paradigmatiche e anticipatrici del potenziale impatto del progetto.

Un caso riguarda l'apicoltura e la produzione di miele artigianale. I costi di lavorazione e la produzione su piccola scala rappresentano per gli apicoltori locali fattori di debolezza al cospetto della produzione industriale, trainata dalla grande distribuzione. Si è potuto apprendere, in questo caso, che l'impatto concreto della formazione, assicurata da esperti afferenti ad enti italiani specializzati (Bioapi e Agronomi Senza Frontiere) ha consentito di confezionare un prodotto di qualità riconosciuto sul mercato e competitivo. E' un caso concreto, esattamente in linea con la teoria del cambiamento definita al capitolo due del rapporto: contrastare l'esclusione delle aree rurali e mon-

Siç është vërejtur gjerësisht, projekti është një praktikë e mirë për t'u vlerësuar. Situata e përgjithshme e zonave ka ndryshuar, janë më dinamike, më të hapura për të ndryshuar se sa ishin para se të fillonte projekti.

Analiza e impaktit afatgjatë është një ushtrim kompleks që kryhet para se të përfundojë projekti dhe me siguri do të duhet të përditësohet pas dy – tre vitesh. Shpresohet që ky ushtrim në të ardhmen do të lehtësohet nga prania e aktorëve që kanë zbatuar projektin në territoret apo në zona të tjera fqinje. Tani që një proces konkret i zhvillimit ka filluar, do të ishtë vërtet e përshtatshme për t'u zgjeruar dhe konsoliduar.

Duke konsideruar në përgjithësi impaktin si shumën e efikasitetit, përshtatshmërisë, efektivitetit dhe qëndrueshmërisë, pa cënuar sa më sipër, ka arsye për optimizëm.

Duke plotësuar të dhënat sasiore të paraqitura në seksionet e mëparshme, nxirren në pah në këtë rast shembuj konkretë historish suksesi, me të cilat ishte e mundur të njiheshe gjatë vlerësimit dhe që shfaqen kryesisht paradigmatike dhe pararendëse të ndikimit të mundshëm të projektit.

Një rast ka lidhje me bletarinë dhe prodhimin e mjaltit artizanal. Kostoja e përpunimit dhe e prodhimit në shkallë të vogël përfaqëson për bletarët vendas një faktor dobësie në prani të prodhimit industrial, drejtuar nga shitësit e mëdhenj. U mësua gjatë takimeve, se ndikimi aktual i trajnimit, dhënë nga ekspertët e agjencive të specializuara italiane (BioAPI dhe Agronomë pa Kufij) ka bërë të mundur prodhimin e një produkti me cilësi të njohur në treg dhe konkurrues. Është një rast konkret, pikërisht në përputhje me teorinë e ndryshimeve të përcaktuara në kapitullin e dytë të raportit: luftën kundër përjashtimit të zonave rurale dhe malore nga dinamikat e ekonomisë së tregut.

tane dalle dinamiche dell'economia di mercato.
Un secondo caso concreto riguarda la valorizzazione di prodotti locali e la loro certificazione. Il progetto ha in questo caso capitalizzato esperienze precedenti e sviluppato la collaborazione con Slow Food.

Slow Food è presente in Albania dal 2011 e dal 2013 la sua attività si è intensificata grazie al progetto ESSEDRA (Environmentally Sustainable-Socio-Economic Development of Rural Areas), co-finanziato dalla Commissione Europea. Il VIS è partner di Slow Food, assieme ad altre otto entità nei Balcani in questo progetto, che ha censito prodotti tradizionali a rischio di scomparsa per poterli preservare e valorizzare.

Një rast i dytë konkret ka të bëjë me promovimin e prodhimeve vendore dhe certifikimin e tyre. Projekti në këtë rast ka kapitalizuar përvojate mëparshme të zhvilluara në bashkëpunim me Slow Food.

Slow Food është i pranishëm në Shqipëri që nga viti 2011 dhe nga viti 2013 aktiviteti i saj është intensifikuar në sajë të projektit ESSEDRA (Zhvillimi i Qëndrueshëm Socio-Ekonomik i Zonave Rurale), bashkë-financuar nga Komisioni Evropian. VIS është partner i Slow Food, së bashku me tetë partnerë të tjerë nga vendet e Ballkanit në këtë projekt, i cili ka regjistruar produktet tradicionale në rrezik zhdukjeje, në mënyrë që të ruhen dhe të vlerësohen.

TERRA MADRE BALKANS - TIRANE, 2016

Da questa ricerca si è arrivati anche all'identificazione del Mishavine, un tipo di formaggio preparato con latte crudo nei villaggi di Lepushe e Vermosh nella regione di Kelmend, nel nord del paese. Si tratta di un formaggio prodotto a livello familiare la cui quantità si stava riducendo di anno in anno a causa del veloce spopolamento delle aree montane e della riduzione del numero di pecore per famiglia.

Ky hulumtim ka mbërritur edhe në identifikimin e Mishavinë, një lloj djathi i prodhuar me qumësht të papasterizuar në fshatrat Lepushë dhe Vermosh në rajonin e Kelmendit, në veri të vendit. Ky është një lloj djathi i prodhuar në nivel familjar, sasia e të cilit vazhdonte të pakësohej nga viti në vit për shkak të shpopullimit të shpejtë të zonave malore dhe uljen e numrit të deleve për familje.

Nell'ambito del progetto oggetto di questa valutazione, il VIS ha sostenuto i produttori locali ad ottenere le certificazioni sanitarie, accedere ai mercati ed accrescere la produzione di Mishavine, preservando il prodotto.

Sul piano istituzionale, come si è già sottolineato, il progetto non si è solo integrato nelle politiche pubbliche, avendole anche significativamente ispirate. Si apre ora la possibilità di capitalizzare il lavoro fatto per contribuire alla definizione dei piani di sviluppo territoriali.

Në kuadër të projektit, VIS ka mbështetur prodhuesit vendorë për të marrë certifikatat shëndetësore, për t'u qasur në tregje dhe për të rritur prodhimin e Mishavinës, duke e ruajtur produktin.

Në nivel institucional, siç u përmend tashmë, projekti jo vetëm u integrua në politikat publike, por edhe i ka frymëzuar në mënyrë të konsiderueshme. Tani hapet mundësia falë punës së bërë, për të kontribuar në përcaktimin e planeve të zhvillimit territorial.

Raccomandazioni
Rekomandime

Per poter fornire indicazioni concrete sul tema dell'impatto si è ricostruita una sintetica analisi SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) del progetto a poca distanza temporale dalla sua conclusione.

La tabella a seguire riporta l'analisi SWOT e indicazioni generali in merito alle sue componenti.

Në mënyrë që të sigurojë informacion konkret mbi impaktin, është realizuar një analizë e saktë SWOT (Pikat e forta, Dobësitë, Mundësitë, Kërcënimet) e projektit në një kohë të shkurtër pas përfundimit të tij.

Tabela më poshtë tregon analizën SWOT dhe informacione të përgjithshme për komponentët e saj.

Tabella n. 6: Analisi SWOT e indicazioni generali
Tabela nr. 6: Analiza SWOT dhe udhëzime të përgjithshme

Componenti dell'analisi Komponentët e analizës	Indicazioni Generali Udhëzime të përgjithshme
Forze: integrazione tra le varie componenti progettuali; trasparenza e accountability; concretezza delle attività e dei risultati conseguiti. **Pikat e forta:** Integrimi mes komponentëve të ndryshëm të projektit; transparencë dhe përgje gjshmëri e llogaridhënie (accountability); konkretizimi i aktiviteteve dhe rezultateve të arritura.	Formalizzare l'approccio seguito dal progetto e le sue metodologie, al fine di promuoverne le strategie sul piano nazionale. Të formalizohet qasja e ndjekur nga projekti dhe metodologjitë e saj me qëllimin për t'i promovuar strategjitë në nivel kombëtar.
Debolezze: insufficiente capacità di accompagnamento delle attività economiche da parte degli amministratori locali. **Dobësitë:** aftësi e pamjaftueshme shoqërimi të aktiviteteve ekonomike nga administratorët vendorë.	Definire nell'immediato un protocollo di intesa di fine progetto con le autorità locali e nel medio periodo una strategia di capacity building anche tramite la collaborazione con enti locali italiani. Të përcaktohet në terma afat-shkurtër një protokoll (marrëveshje) bashkëpunimi në fund të projektit me autoritetet vendore dhe në terma afat-mesëm një strategji për ngritje kapacitetesh (capacity building) edhe përmes bashkëpunimeve me autoritete vendore italiane.
Opportunità: esistono nuove conoscenze e attitudini nelle aree target a partire dalle quali sviluppare nuove iniziative; esiste sul piano nazionale un positivo trend del settore turistico. **Mundësitë:** ka njohuri dhe qëndrime/mendime të reja në zonat e synuara nga të cilat nisesh për të zhvilluar nisma të reja; ekziston, në nivel kombëtar, një trend pozitiv një trend pozitiv në sektorin e turizmit.	Promuovere un'ulteriore differenziazione dell'offerta turistica, anche tramite l'impulso al settore culturale (teatro, musica, danza, ecc.). In futuro si possono prevedere specifiche forme di incentivazione economica per questo settore. Të promovohet një diferencim i mëtejshëm i ofertës turistike, edhe përmes shtysës në sektorin e kulturës (teatër, muzikë, valle, etj.) Në të ardhmen mund të parashikohen forma të veçanta të stimujve ekonomikë për këtë sektor.

Minacce: quadro legislativo a sostegno della micro e piccola impresa ancora carente; scarsa fiducia da parte delle comunità locali nelle politiche pubbliche; lo sviluppo del turismo – se non governato – può portare a danneggiare le risorse locali e compromettere la salvaguardia dell'ambiente. **Kërcënimet:** Mungon ende korniza ligjore në mbështetje të ndërmarrjeve të vogla e të mesme; mungesa e besimit nga ana e komuniteteve vendore në politikat publike; zhvillimi i turizmit - nëse nuk rregullohet me ligj- mund të çojë në dëmtimin e resurseve/burimeve vendore dhe të dëmtojë e vër në rrezik ruajtjen dhe mbrojtjen e mjedisit.	Definire suggerimenti di tipo legislativo e fiscale e, in coordinamento con la cooperazione italiana ed altri donatori, fare avere tali suggerimenti al governo centrale albanese; continuare una politica di sostegno economico solo ad attività che non prevedano negativi impatti ambientali. Të përcaktohen këshilla të llojit legjislativ dhe fiskal dhe, në bashkërendim me kooperacionin italian dhe donatorë të tjerë, t'i kalohen këto sugjerime pushtetit qendror shqiptar; të vazhdohet një politikë e mbështetjes ekonomike vetëm për aktivitete që nuk përfshijnë ndikime negative në mjedis.

In conclusione si sottolinea il fatto che l'Albania contemporanea appare un ideale banco di prova per alcune nuove priorità della cooperazione italiana: la cooperazione territoriale e l'attivazione di partenariati profit – no profit.

Come è noto il concetto di cooperazione territoriale, peraltro incluso nella legge 125 del 2014, è più ampio di quello di cooperazione decentrata. Esso include infatti, anche attraverso il protagonismo degli enti locali e la collaborazione tra questi, le ONG, i centri di ricerca e di formazione, le imprese, vere e proprie alleanze tra territori, settate sui loro interessi e le loro priorità. Come si è già sottolineato gli enti locali albanesi incontrati desiderano stabilire relazioni di collaborazione con analoghe entità italiane e la cooperazione italiana prevede strumenti di finanziamento finalizzati all'incentivazione di partenariati territoriali. Si suggerisce quindi di esplorare tali opportunità e metterle al servizio del consolidamento dei risultati ottenuti dal progetto.

Analogo ragionamento si propone in riferimento al partenariato con il settore profit. Nelle aree dove si è realizzato il progetto non risultano presenti imprese italiane ma sono attivi dinamici operatori economici albanesi che hanno studiato e vissuto nel nostro paese. Anche in questo caso la cooperazione italiana sta attivando specifiche linee di finanziamento e si potrebbe prestare attenzione alla possibilità di promuovere investi-

Në përfundim, theksohet se Shqipëria bashkëkohore duket një terren ideal testimi për disa prioritete të reja të Kooperacionit Italian: bashkëpunimi territorial dhe aktivizimii partneriteteve fitimprurëse - jofitimprurëse.

Siç dihet, koncepti i bashkëpunimit territorial për më tepër, i përfshirë në ligjin 125 të vitit 2014, është më i përgjithshëm se ai i bashkëpunimit të decentralizuar. Në fakt, ai përfshin edhe përmes protagonizmit të autoriteteve vendore dhe bashkëpunimit mes tyre, OJQ-të, qendrat kërkimore dhe trajnuese, bizneset, aleancat e vërteta mes territoreve, të vendosura mbi interesat dhe prioritetet e tyre. Siç është vënë në dukje institucionet shqiptare të takuara dëshirojnë të krijojnë marrëdhënie bashkëpunimi me subjekte të ngjashme italiane dhe Kooperacioni Italian parashikon mjete të financimit për promovimin e partneriteteve territoriale. Sugjerohet që të shqyrtohen këto mundësi dhe të vihen në shërbim të konsolidimit të rezultateve të arritura nga projekti.

Arsyetim i ngjashëm është propozuar në lidhje me partneritetin me sektorin fitimprurës. Në zonat ku është zbatuar projekti nuk janë të pranishme kompani italiane, por ka tregtarë dinamikë shqiptarë që kanë studiuar dhe jetuar në Itali. Përsëri Kooperacioni Italian po aktivizon linja specifike të financimit dhe mund t'i kushtohet vëmendje mundësisë së promovimit të investimeve nga kompanitë italiane për promovimin

menti di imprese italiane per la promozione del turismo sostenibile nelle aree rurali e montane dell'Albania.

Un ultimo suggerimento è quello, in linea con le considerazioni fin qui svolte, di prevedere a Roma, assieme all'Ambasciata albanese, una presentazione finale del progetto e delle potenzialità delle aree dove si è realizzato, coinvolgendo imprese, operatori turistici e rappresentanti della diaspora albanese nel nostro paese.

e turizmit të qëndrueshëm në zonat rurale dhe malore të Shqipërisë.

Një sugjerim i fundit është në përputhje me konsideratat e mësipërme, për të parashikuar në Romë, së bashku me Ambasadën Shqiptare, një prezantim përfundimtar të projektit dhe të potencialeve të zonave ku është realizuar, duke përfshirë kompanitë, operatorët turistikë dhe përfaqësues të diasporës shqiptare në Itali.

Allegato A: Scheda del Progetto

SHTOJCA A: Skeda e Projektit

Titolo del progetto: Titulli i projektit:	**Bukë, Kripë e Zemër – Cibo, Tradizione e Cultura: processi di co-sviluppo in aree marginali del nord e sud dell'Albania attraverso la valorizzazione dei saperi e dei prodotti tradizionali bio-mediterranei** **Bukë, Kripë e Zemër – Ushqimi, Tradita dhe Kultura: procese të bashkë-zhvillimit në zonat e margjinalizuara në veri dhe në jug të Shqipërisë me anë të vlerësimit të njohurive dhe prodhimeve tradicionale bio-mesdhetare**
Codice del progetto Kodi i projektit	010170/VIS/ALB
Nome e sigla della ONG: Emri dhe shkurtimi i OJQ-ve	**VIS** – Volontariato Internazionale per lo Sviluppo– capofila / Vullnetarizmi Ndërkombëtar për Zhvillimin - OJQ-ja kryesuese **Cesvi** Onlus – Partner
Delibera di approvazione: Vendimi i miratimit:	Delibera n./Vendim nr. 158 del/datë 19/09/2013
Decreto d'impegno: Dekreti i angazhimit financiar nga ana e donatorit	2013/337/003810/3
Paese beneficiario: Vendi përfitues:	Albania Shqipëria
Controparti locali: Partnerë në Vend:	Comune di Shkrel (Malesi e Madhe) e Municipio di Permet inizialmente (prima annualità) Municipalità di Malesi e Madhe e Municipalità di Permet (seconda e terza annualità) in seguito alla riforma territoriale albanese. Komuna e Shkrelit (Malësi e Madhe) dhe Bashkia Përmet fillimisht (viti i parë i projektit) Bashkia Malësi e Madhe dhe Bashkia Përmet (viti i dytë dhe i tretë i projektit) pas reformës territoriale

Risorse Finanziarie
Burimet financiare

Contributo AICS– Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo Kontributi AICS – Agjencia Italiane e Bashkëpunimit për Zhvillim	€ 3.000.000
Apporto ONG monetario Vlera monetare e OJQ-së	€ 215.000
Apporto valorizzato Vlera e kontributit të vlerësuar	€ 1.071.206
Totale generale ***Totali i përgjithshëm***	***€ 4.286.206***

Obiettivo generale del progetto **Objektivi i përgjithshëm i projektit**	Il miglioramento delle condizioni socio-economiche della popolazione delle aree coinvolte, attraverso: • La valorizzazione delle risorse locali • La diversificazione e il rafforzamento delle attività produttive • Il miglioramento delle competenze professionali • La partecipazione attiva dei beneficiari nell'individuazione delle priorità e nell'inserimento in una rete rurale nazionale Përmirësimi i kushteve socio-ekonomike të popullsisë që jeton në zonat e përfshira, përmes: • Vlerësimit të burimeve vendore; • Diversifikimit dhe fuqizimit të aktiviteteve prodhuese; • Përmirësimit të aftësive/kompetencave profesionale; • Pjesëmarrjes aktive të përfituesve në identifikimin e prioriteteve dhe në përfshirjen në një rrjet rural kombëtar.
Risultati Attesi **Rezultatet e pritshme**	• Migliorate le condizioni di accesso alle risorse finanziarie per la popolazione dei distretti di Malesi e Madhe e di Permet. • Migliorata la competenza professionale dei produttori e degli erogatori di servizi agrituristici. • Migliorato lo standard qualitativo dei prodotti e dei servizi agri-turistici locali. • Promosso l'agriturismo, il turismo culturale e naturalistico dei due territori e realizzate azioni di visibilità e comunicazione sul progetto in Italia. • Janë përmirësuar kushtet e qasjes/aksesit në burimet financiare për popullsinë e dy rretheve të Malësisë së Madhe dhe Përmetit; • Është përmirësuar aftësia/kompetenca profesionale e prodhuesve dhe e operatorëve të shërbimeve agro-turistike; • Është përmirësuar standardi cilësor i produkteve dhe shërbimeve agro-turistike vendore; • Është promovuar agro-turizmi, turizmi kulturor dhe i natyrës në dy territoret dhe janë realizuar veprime vizibiliteti dhe komunikimi mbi projektin në Itali.
Beneficiari diretti **Përfituesit e drejtpërdrejtë**	150 unità produttive (1500 soggetti direttamente coinvolti in imprese agricole, di trasformazione, turistiche e agro-turistiche). 150 njësi prodhuese (1500 subjekte drejtpërdrejtë të përfshira në ndërmarrje bujqësore, përpunimi, turistike dhe agro-turistike).
Attività	• Creazione del Fondo di sviluppo locale il quale consiste in: microcredito e *grants* a sostegno di piccole imprese e giovani produttori; progetti comunitari per far fronte alle necessità ed emergenze del territorio • Formazione professionale ai produttori e nel settore agroturistico e assistenza tecnica con esperti italiani per il miglioramento della qualità dei standard produttivi. • Realizzazione di strutture consortili in Malesi e Madhe e a

Aktivitete	Permet. • Promozione e marketing territoriale per la valorizzazione del territorio e dei suoi prodotti • Krijimi i një Fondi të Zhvillimit Lokal, cili konsiston në: mikro-kredi dhe grante në mbështetje të ndërmarrjeve të vogla dhe prodhuesve të rinj; • Trajnim/aftësim profesional prodhuesve dhe në sektorin agro-turistik dhe asistencë teknike me ekspertë italianë për përmirësimin e cilësisë së standardeve prodhuese; • Realizimi i strukturave të konsorciumeve në Malësi të Madhe dhe në Përmet; • Promovim dhe marketing territorial për vlerësimin e territorit dhe të produkteve të tij.

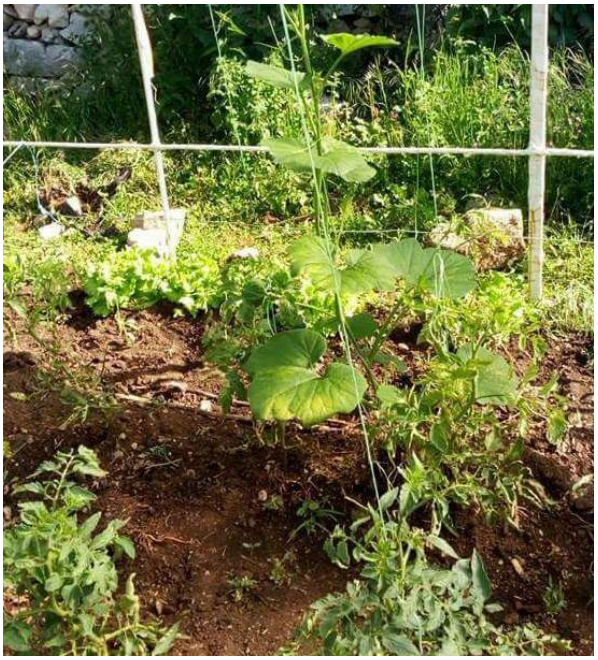

FOTO MICRO-CREDITO / MIKRO-KREDI

FOTO GRANT/GRANTE

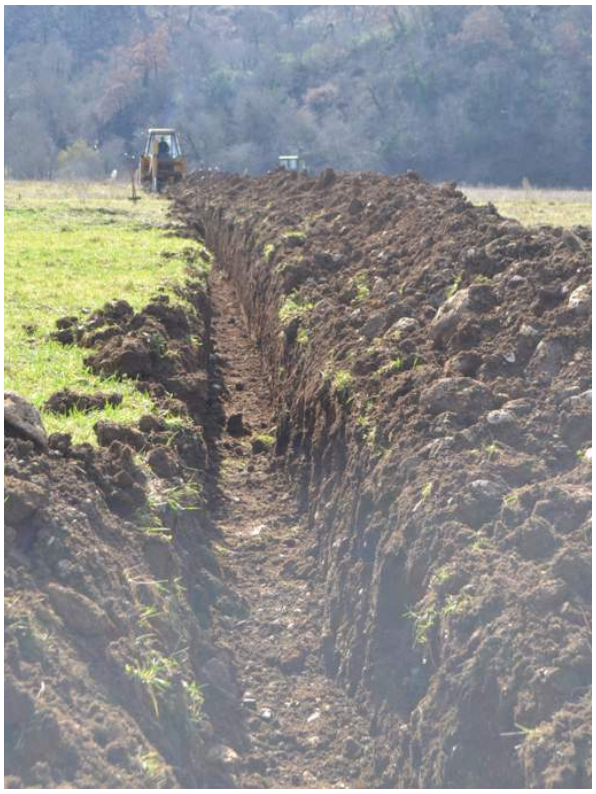

FOTO PROGETTI COMUNITARI/PROJEKTE KOMUNITARE

FOTO FORMAZIONE PROFESSIONALE/FORMIM PROFESIONAL

FOTO TURISMO & EVENTI PROMOZIONALI / TURIZEM DHE EVENTE PROMOVUESE

CENTRI MULTIFUNZIONALE/QENDRAT MULTIFUNKSIONALE

Modifiche apportate al progetto

Ndryshime që i kanë ndodhur projektit:

Proroga

Shtyrja

E' stata richiesta una proroga sulla terza e ultima annualità del progetto per una durata di 2 mesi e 15 giorni e quindi dal 15 marzo 2017 al 31 maggio 2017.
La richiesta della proroga è stata motivata dalle condizioni meteorologiche che hanno fatto si' che alcune attività slittassero nella loro finalizzazione.

Është bërë kërkesa për një shtyrje në vitin e tretë dhe të fundit të projektit për një kohëzgjatje prej 2 muajsh e 15 ditë, pra nga 15 mars 2017 deri në 31 maj 2017.
Kërkesa për shtyrjen e afatit të projektit ka ndodhur për arsye të kushteve meteorologjike, të cilat kanë bërë që disa aktivitete të kishin vështirësi për përfundimin e tyre me sukses brenda afatit të projektit.

Variante

Ndryshime

Nel corso delle tre annualità del progetto, sono state richieste due varianti di spesa al Piano Finanziario approvato.
• La prima variante è stata chiesta durante la seconda annualità del progetto ovvero l'11 febbraio 2016.
• La seconda variante è stata richiesta durante la terza annualità del progetto il 31 gennaio 2017, con approvazione scritta dall'AICS il 15 febbraio 2017.

Përgjatë tre viteve të projektit, janë kërkuar dy ndryshime shpenzimesh në Planin Financiar të miratuar.
• Ndryshimi i parë është kërkuar gjatë vitit të dytë të projektit, më saktë më 11 shkurt 2016.
• Ndryshimi i dytë është kërkuar gjatë vitit të tretë të projektit më 31 janar 2017, me miratimin e shkruar nga AICS më 15 shkurt 2017.

Controparti locali

Parnerët vendorë

Un fattore esterno di decisiva importanzache ha portato ad un cambiamento delle controparti progettuali è stata la riforma territoriale e le successive elezioni amministrative che hanno avuto luogo in Albania a giugno 2015. Tale riforma per quanto riguarda il Nord ha portato alla scomparsa di uno dei partner progettuali: il Comune di Shkrel. La presenza di un nuovo partner nel Nord quale la Municipalità di Malesi e Madhe ha richiesto l'attenzione del VIS nel presentare alle nuove istituzioni il progetto e le sue attività e procedure, cosa che ha richiesto tempo e disponibilità da entrambe le parti per arrivare a un nuovo accordo di collaborazione.
Nel Sud, a seguito delle elezioni c'è stato un cambio amministrativo che ha interessato la Municipalità di Permet dove è stato eletto un nuovo sindaco, mentre il Sindaco di Kelcyre è stato riconfermato.

Një faktor i jashtëm i një rëndësie vendimtare që ka çuar në një ndryshim të partnerëve në projekt ka qenë reforma territoriale dhe zgjedhjet administrative që e pasuan, të cilat u zhvilluan në Shqipëri në qershor 2015. Kjo reformë për sa i përket Veriut solli "zhdukjen" e një prej partnerëve të projektit: Komuna e Shkrelit. Prania e një partneri të ri në Veri, ajo e Bashkisë Malësi e Madhe kërkoi vëmendjen e VIS për t'i paraqitur institucioneve të reja projektin dhe aktivitetet dhe procedurat e tij, e në këtë mënyrë kërkoi edhe kohë dhe gatishmëri nga të dyja palët për të arrritur në një marrëveshje të re bashkëpunimi.
Në Jug, pas zgjedhjeve ndodhi një ndryshim administrativ që preku Bashkinë e Përmetit ku u zgjodh një kryetar i ri Bashkie, ndërsa Kryebashkiaku i Këlcyrës u rikonfirmua.

Aree target del progetto

Zonat e synuara të projektit

La riforma territoriale ha portato anche ad un cambiamento geografico dei territori coinvolti. Dalle 373 unità locali amministrative (tra qui 309 Comuni e 65 Municipi) si è passati alla riorganizzazione di tutte in solo 62 Municipalità.
Nel Nord: l'unità amministrativa di Shale, presente nelle attività del primo anno di progetto, è stata inglobata nella Municipalità di Scutari e di conseguenza fuori da Malesi e Madhe, ora partner progettuale. Per contro le unità amministrative di Koplik e Gruemire, sono ora coinvolte nelle attività progettuali, considerato anche il loro potenziale nello sviluppo turistico dell'intero territorio grazie alla presenza del lago quale importante valore naturale ed economico.
Per quanto riguarda la componente sud la dimensione territoriale del distretto di Permet e' rimasta la stessa. A seguito della riforma territoriale si è passati però da 9 unità amministrative a 2: La Municipalità di Permet ha inglobato Petran, Piskove, Frasher e Carshove mentre quella di Kelcyre ha acquisito Ballaban, Suke e Deshnica.

Reforma territoriale solli edhe një ndryshim gjeografik të territoreve të përfshira. Nga 373 njësi vendor eadministrative (mes të cilave 309 Komuna dhe 65 Bashki) u kalua në riorganizimin e të gjithave në vetëm 62 Bashki.
Në Veri: njësia administrative e Shalës, e pranishme në aktivitetet e vitit të parë të projektit, u bë pjesë e Bashkisë Shkodër dhe përpasojë jashtë territorit të Malësisë së Madhe, tani partner i projektit. E kundërta ndodhi me njësitë administrative të Koplikut dhe Gruemirës, të cilat tani janë të përfshira në aktivitetet e projektit, duke marrë në konsideratë edhe potencialin e tyre në zhvillimin turistik të të gjithë territorit në sajë edhe të pranisë së liqenit, si një vlerë e rëndësishme natyrore dhe ekonomike.
Për sa i përket komponentit jug, shtrirja territoriale e rrethit të Përmetit mbeti e njëjta. Por pas reformës territoriale u kalua nga 9 njësi administrative në 2 të tilla: Bashkia e Përmetit përfshiu Petranin, Piskovën, Frashërin dhe Carshoven ndërsa ajo e Këlcyrës mori Ballabanin, Sukën dhe Deshnicën.

Comitato di Gestione del Fondo (CGF)

Komiteti i Menaxhimit të Fondit (KMF)

Un tale cambiamento istituzionale ha portato anche delle conseguenze formali per quanto riguarda la gestione del Fondo di Sviluppo Locale quali la ricostituzione dei Comitati di Gestione del Fondo con il coinvolgimento dei nuovi attori territoriali e le relative modifiche nel Manuale delle Procedure (MdP).
Il CGF di Malesi e Madhe, ricostitutito in data 20 novembre 2015, è composto da 9 membri:
• Sindaco di Malësi e Madhe, eletto presidente del Comitato
• VIS Albania: 1 rappresentante
• Cesvi: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Kelmend: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Shkrel: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Kastrat: 1 rappresentante
• Parrocchia di Bzhetë (territorio di Shkrel): 1 rappresentante
• Conosorzio "Fryma e Kelmendit": 1 rappresentante
• Consorzio "ReçiProdhimtar": 1 rappresentante

Il CGF di Permet è composto da 13 membri nominati con rispettiva comunicazione uffi-

Një ndryshim i tillë institucional solli me vete edhe pasoja formale për sa i përket menaxhimit të Fondit të Zhvillimit Lokal, të tilla si rikrijimi i Komiteteve të Menaxhimit të Fondit me përfshirjen e aktorëve të rinj territorial dhe ndryshimet në lidhje me këtë në Manualin e Procedurave (MiP).

KMF-ja e Malësisë së Madhe, i rikrijuar më datë 20 nëntor 2015, përbëhet nga 9 anëtarë:
• Kryetari i Bashkisë Malësi e Madhe, i zgjedhur president i Komitetit
• VIS Albania: 1 përfaqësues
• Cesvi: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Kelmend: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Shkrel: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Kastrat: 1 përfaqësues
• Famullia Bzhetë (territori i Shkrelit): 1 përfaqësues
• Konsorciumi "Fryma e Kelmendit": 1 përfaqësues
• Konsorciumi "Reçi Prodhimtar": 1 përfaqësues

KMF-ja e Përmetit përbëhet nga 13 anëtarë të emëruar me komunikimin përkatës zyrtar:
• Kryetari i Bashkisë Përmet, i zgjedhur presi-

Foto: Comitato di Gestione del Fondo/Komiteti i Menaxhimit të Fondit

ciale:
• Sindaco di Permet, eletto presidente del Comitato
• Sindaco di Kelcyre
• VIS Albania: 1 rappresentante
• Cesvi: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Carshove: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Petran: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Piskove: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Frasher: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Ballaban: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Suke: 1 rappresentante
• Unità Amministrativa di Deshnica: 1 rappresentante
• Consorzio "Pro Permet": 1 rappresentante
• Convivium "Slow Food Permet": 1 rappresentante

E' quindi da considerare una presenza di maggioranza da parte delle istituzioni all'interno dei Comitati, cosa che, nonostante i rallentamenti iniziali, ha avuto anche degli aspetti positivi, quali una maggiore distribuzione territoriale delle attività ed una maggiore sinergia con le attività e gli investimenti pubblici.

E' comunque da considerare che le Municipalità sono state sia a Nord che a Sud i principali interlocutori, pur non impedendo attività proposte da altri enti della società civile.

dent i Komitetit
• Kryetari i Këlcyrës
• VIS Albania: 1 përfaqësues
• Cesvi: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Carshove: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Petran: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Piskove: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Frasher: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Ballaban: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Suke: 1 përfaqësues
• Njësia Administrative Deshnica: 1 përfaqësues
• Konsorciumi "Pro Përmet": 1 përfaqësues
• Konvivium "Slow Food Përmet": 1përfaqësues

Është për t'u marrë në konsideratë një prani shumice nga ana e institucioneve në përbërje të Komiteteve, gjë e cila, pavarësisht vonesave fillestare, ka patur edhe disa aspekte pozitive, të tilla si një shpërndarje më të madhe gjeografike të aktiviteteve dhe një si energji më të madhe me aktivitetet dhei nvestimet publike.

Është gjithashtu për t'u vlerësuar që Bashkitë kanë qenë, si në Veri ashtu edhe në Jug, bashkëbiseduesit kryesorë, duke mos penguar aktivitete të propozuara nga organizata të tjera të shoqërisë civile.

Allegato B: Persone, istituzioni, entità incontrate durante la valutazione

SHTOJCA B: Persona, institucione, subjekte të takuara gjatë fazës së vlerësimit

010170/VIS/ALB - AUTOVALUTAZIONE - VETËVLERËSIMI

Lista incontri e partecipanti NORD - Lista e takimeve dhe e pjesëmarrësve në VERI

Data/Data	Oggetto dell'incontro/Qëllimi i takimit	Partecipanti/Pjesëmarrës	Ruolo/Roli
23/04/2017 (10.00 - 14:00, 15:40 - 18:00)	INCONTRO CON LO STAFF ESPATRIATO Analisi dell'efficienza TAKIM ME STAFIN E HUAJ Analiza e efiçencës	Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Valbona Ndoj	Desk Albania
		Anna Carboni	Coordinatrice operativa componente nord/Koordinatore operative në Veri
		Paola Zilio	Amministrazione, Marketing Territoriale/Administrata, Marketing Territorial
4/24/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE MUNICIPALITA' MALESI E MADHE TAKIM INSTITUCIONAL BASHKIA MALËSI E MADHE	Sytki Ndrecaj	Vice Sindaco/Nënkryetar
		Rezarta Sinaj	Responsabile Risorse Umane/Përgjegjëse e Burimeve Njerëzore
		Donika Velaj	Specialista Relazioni con il Pubblico/Specialiste e Marrëdhënieve me Publikun
		Lisjana Çukaj	Capo Gabinetto/Drejtoreshë Kabineti
		Arnold Skenderaj	Specialista Urbanistica/Specialist i Urbanistikës
		Kledis Kukaj	Ingeniere Ambientale/Inxhinier mjedisi
		Ertil Markaj	Specialista per il Turismo/Specialist për Turizmin
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	VIS Progetti/Projektet VIS
		Paola Zilio	VIS Albania
		Valbona Ndoj	VIS Progetti/Projektet VIS
4/24/2017	INCONTRO PRIMARY STAKEHOLDERS (BENEFICIARI DIRETTI) TAKIM ME AKTORËT KRYESORË (PËRFITUESIT E DREJTPËRDREJTË)	Paulin Nilaj	Servizio accoglienza - Guest house e guida turistica/Shërbimi mikpritjes - bujtinë dhe udhërrëfyes turistik
		Lenader Cekaj	Servizio accoglienza - Guest house/Shërbimi i mikpritjes - bujtinë
		Aferdita Hysa	Servizio Cantine/Shërbim Kantine
		Leze Hysaj	Minigrant - Lavorazione e Affumicazione Trote/Minigrant - Përpunimi dhe Tymosja e Troftës
		Jozefina Rukaj	Servizio accoglienza - Guest house e guida turistica/Shërbimi mikpritjes - bujtinë dhe udhërrëfyes turistik
		Vilson Sterkaj	Minigrant per elaborazione erbe officinali/Minigrant për përpunimin e bimëve mjekësore
		Landi Skaqaj	Apicoltore/Bletërritës
		Rrok Bunjaj	Produttore frutti di Bosco/Prodhues frutash pylli
		Pal Kapllaj	Facilitatore/Lehtësues
		Ardian Ulaj	Servizio accoglienza - Guest house/Shërbimi i mikpritjes - bujtinë
		Ritvan Velaj	Viticoltore/Vreshtar
		Nikoll Ulaj	Servizio accoglienza - Guest house/Shërbimi i mikpritjes - bujtinë
		Gjelin Ralcaj	Servizio accoglienza - Guest house/Shërbimi i mikpritjes - bujtinë
		Shaqir Hysaj	Cantina Koplik/Kantina Koplik
		Armando Hysaj	ASL Kelmend/Agjent i Zhvillimit Lokal Kelmend
		Drita Tanazi	ASL Kelmend/Agjent i Zhvillimit Lokal Kelmend
		Nikoleta Popaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Martina Dedaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Daniel Olaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Katia Zene	Focal Point Ufficio Coordinamento/Pikë referimi Zyra e Koordinimit
		Sonila Hoxholli	Focal Point Ufficio Coordinamento/Pikë referimi Zyra e Koordinimit
		Iva Kroqi	Amministrazione VIS Albania/Zyra e Administratës VIS Albania
		Altin Shaholli	Logistica/Logjistika
		Paola Zilio	Amministrazione, Marketing Territoriale/Administrata, Marketing Territorial
		Anna Carboni	Coordinatore Progetto Componente Nord/Koordinatore Projekti në Veri
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	VIS Progetti/Projektet VIS
		Valbona Ndoj	VIS Progetti/Projektet VIS
4/24/2017	INCONTRO STAFF PROGETTO MALESI E MADHE TAKIM ME STAFIN E PROJEKTIT MALËSI E MADHE	Iva Kroqi	Amministrazione VIS Albania/Zyra e Administratës VIS Albania
		Armando Hysaj	ASL Kelmend/Agjent i Zhvillimit Lokal Kelmend
		Saida Hasaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Nicoleta Popaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Drita Tanazi	ASL Kelmend/Agjent i Zhvillimit Lokal Kelmend
		Martina Dedaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Sonila Kocli	Focal Point Ufficio Coordinamento/Pikë referimi Zyra e Koordinimit
		Altin Shaholli	Logista/Logjist
		Daniel Olaj	ASL Shkrel/Agjent i Zhvillimit Lokal Shkrel
		Pier Paolo Ambrosi	Coordinatore Capo Progetto/Koordinator Drejtor Projekti
		Paola Zilio	Amministrazione, Marketing Territoriale/Administrata, Marketing Territorial
		Anna Carboni	Coordinatore Progetto Componente Nord/Koordinatore Projekti në Veri
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	VIS Progetti/Projektet VIS
		Valbona Ndoj	VIS Progetti/Projektet VIS

010170/VIS/ALB - AUTOVALUTAZIONE - VETËVLERËSIMI

Lista incontri e partecipanti SUD - Lista e takimeve dhe e pjesëmarrësve në JUG

Data/Data	Oggetto dell'incontro/Qëllimi i takimit	Partecipanti/Pjesëmarrës	Ruolo/Roli
4/25/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE MUNICIPALITA' KELCYRE TAKIM INSTITUCIONAL BASHKIA KËLCYRË	Klement Ndoni	Sindaco/Kryetar
		Riza Allamani	Vice Sindaco/Nënkryetar
		Eduart Lumani	Segretario Amministrativo/Sekretar Administrativ
		Hasim Shele	Consigliere/Këshilltar
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Valbona Ndoj	VIS - Desk Albania
4/25/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE MUNICIPALITA' PERMET TAKIM INSTITUCIONAL ME BASHKINË PËRMET	Niko Shupli	Sindaco/Kryetar
		Llazar Thanasi	Vice Sindaco/Nënkryetar
		Ledjan Komino	Direttore Turismo/Drejtor i Turizmit
		Eneida Nini	Responsabile ufficio turistico/Përgjegjës i Zyrës Turistike
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Valbona Ndoj	VIS - Desk Albania
4/25/2017	INCONTRO PRIMARY STAKEHOLDERS (BENEFICIARI DIRETTI) TAKIM ME AKTORËT KRYESORË (PËRFITUESIT E DREJTPËRDREJTË)	Odeta Nari	Produzione Gliko/Prodhim Glikoje
		Valsillaq Nikolla	Hotel Alvevo
		Ramos Loku	Hotel Ramos
		Altin Meshini	Caseificio/Baxho
		Fredi Lipe	Municipio Permet/Bashkia Përmet
		Sokol Kano	Caseificio/Baxho
		Avenia Deliu	Funky Guest House/Bujtina Funky
		Anesti Daco	Lavoratore di rame/Punues bakri
		Roert Tahoku	Guida Turistica/Udhërrëfyes turistik
		Dorian Meraj	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Estera Jaupaj	Ristorante/Restorant
		Artan Thanasi	Bar Ristorante/Bar Restorant
		Entela Sterjo	Guest House/Bujtinë
		Elisjon Dina	Guida Turistica/Udhërrëfyes turistik
		Efteli Qerimi	Produzione Gliko/Prodhim Glikoje
		Giorgio Ponti	Coordinatore Progetto Componente Sud/Koordinator Projekti për Jugun
		Elidjon Thanasi	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Ardian Gogo	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	VIS Progetti/Projektet VIS
		Valbona Ndoj	VIS Progetti/Projektet VIS
4/25/2017	INCONTRO STAFF PROGETTO PERMET TAKIM ME STAFIN E PROJEKTIT PËRMET	Joan Jace	Logista/Logjist
		Dorian Meraj	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Ardian Gogo	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Julian Elezi	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Aleks Tane	ASL/Agjent i Zhvillimit Lokal
		Elidion Thanasi	Segretario Amministrativo/Sekretar Administrativ
		Giorgio Ponti	Coordinatore Capo Progetto Sud/Koordinator Drejtor Projekti Jug
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	VIS Progetti/Projektet VIS
		Valbona Ndoj	VIS Progetti/Projektet VIS

010170/VIS/ALB - AUTOVALUTAZIONE - VETËVLERËSIMI

Lista incontri e partecipanti TIRANA - Lista e takimeve dhe e pjesëmarrësve në TIRANË

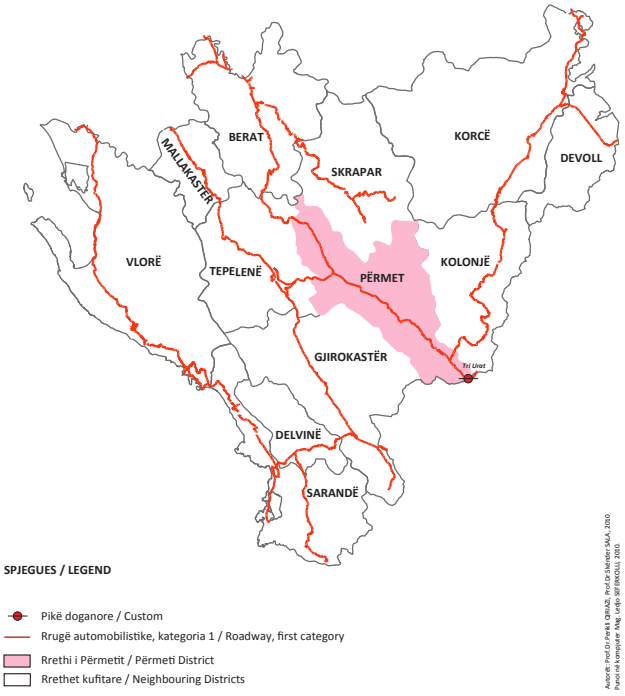
Data/Data	Oggetto dell'incontro/Qëllimi i takimit	Partecipanti/Pjesëmarrës	Ruolo/Roli
4/26/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE FONDI BESA TAKIM INSTITUCIONAL FONDI BESA	Altin Muca	Direttore Fondi BESA/Drejtor i Fondit BESA
		Alma Mushi	Specialista Marketing/Specialist Marketingu
		Erisa Mita	Specialista Marketing/Specialist Marketingu
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Valbona Ndoj	VIS - Desk Albania
4/26/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE AICS - TIRANA TAKIM INSTITUCIONAL AICS - TIRANA	Nino Merola	Direttore AICS - TIRANA/Drejtor i AICS - TIRANA
		Endri Xhaferaj	Responsabile Monitoraggio ONG/Përgjegjës Monitorimi OJQ
		Daniele Aloisi	Junior
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Pier Paolo Ambrosi	Coordinatore Progetto/Koordinator Projekti
		Valbona Ndoj	VIS - Desk Albania
4/26/2017	INCONTRO INSTITUZIONALE PFD - "FONDAZIONE PARTNERSHIP FOR DEVELOPMENT" TAKIM INSTITUCIONAL PFD - FONDACIONI "PARTNERITET PËR ZHVILLIM"	Tom Preku	Presidente/President
		Paolo Dieci	Presidente CISP - Facilitatore/President i CISP - Lehtësues
		Deborah Rezzoagli	Direttrice Europa dell'Est e Asia CISP - Facilitatrice/Drejtoreshë për Evropën Juglindore dhe Azinë e CISP - Lehtësuese
		Riccardo Giannotta	Responsabile progetti VIS/Përgjegjës i projekteve VIS
		Pier Paolo Ambrosi	Coordinatore Progetto/Koordinator Projekti
		Valbona Ndoj	VIS - Desk Albania

Allegato C: Mappe delle aree del progetto

SHTOJCA C: Harta e zones se projektit

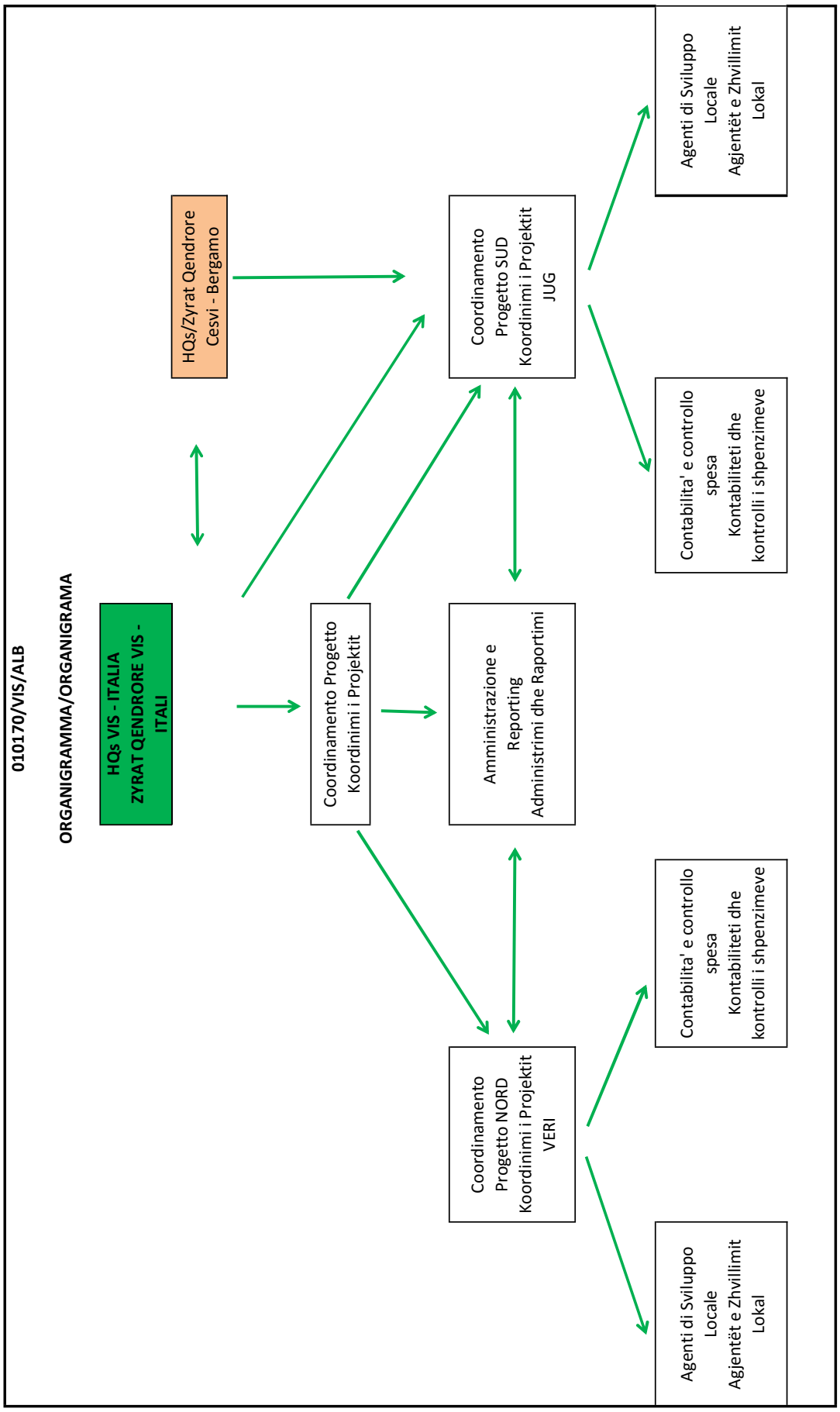
RRETHI I PËRMETIT - POZITA GJEOGRAFIKE
Përmeti District - Geographical position

Allegato D: Organigramma Progetto

SHTOJCA D: Organigrama e Projektit

Allegato E: Liste analitiche dei beneficiari del progetto

SHTOJCA E: Lista analitike e përfituesve të projektit

Progetto/Projekti "Bukë, Kripë e Zemër"

Progetti Comunitari NORD / Projekte Komunitare VERI

Primo anno / Viti i parë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër-specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
1	Iniziativa comunitaria sulla promozione territoriale ed eventi per valorizzazione della tradizione, presso il Comune di Shkrel / Nismë komunitare mbi promovimin territorial dhe evente ër vlerësimin e traditës, në Komunën Shkrel	11,119.45	8,243.45	74.1	2,876.00	25.9	Sviluppo socio - economico - educativo Zhvillim socio-ekonomik- edukativ	1.645 famiglie/familje, (6.450 abitanti/banorë)	50%f+50%m
2	Iniziativa comunitaria per la costruzione dei marciapiedi a Dedaj e Boge presso il Comune di Shkrel / Nismë komunitare për ndërtimin e trotuareve në Dedaj dhe Bogë në Komunën Shkrel	11,520.14	8,635.25	75.0	2,884.89	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	1.040 abitanti/banorë	40%f+60%m
3	Supporto alla scolarizzazione e al miglioramento del processo di apprendimento nelle scuole del Kelmend / Mbështetje shkollimit dhe përmirësimit të procesit të nxënies në shkollat e Kelmendit	10,689.50	4,037.41	37.8	6,652.09	62.2	Sviluppo socio - educativo Zhvillim socio-edukativ	210 studenti/nxënës e/dhe 18 insegnanti/mësues	40%f+60%m
4	Supporto al miglioramento delle condizione scolastiche e del trasporto studenti nel comune di Shkrel / Mbështetje për përmirësimin e kushteve shkollore dhe për transportin e nxënësve në Komunën Shkrel	15,693.30	9,245.03	58.9	6,448.27	41.1	Sviluppo socio - educativo Zhvillim socio-edukativ	230 Studenti/nxënës e/dhe 15 insegnanti/mësues	50%f+50%m
5	Iniziativa comunitaria per la promozione territoriale ed eventi per valorizzazione della tradizione nel Kelmend / Nismë komunitare për promovimin territorial dhe evene për vlerësimin e traditës në Kelmend	10,410.07	5,683.45	54.6	4,726.62	45.4	Sviluppo socio - economico - educativo Zhvillim socio-ekonomik- edukativ	900 famiglie/familje (3.200 abitanti/banorë)	55%f+45%m
6	Iniziativa comunitaria per la ricostruzione del centro sanitario presso il Comune di Kastrat / Nismë komunitare për rikonstruksionin e qendrës shëndetësore në Komunën Kastrat	9,891.15	7,141.08	72.2	2,750.07	27.8	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	830 abitanti/banorë	45%f+55%m
7	Sistemazione della strada interna al villaggio di Theth e costruzione di un ponte sul torrente Shkafe / Sistemimi i rrugës së brendshme në fshatin Theth dhe ndërtimi i një ure mbi përroin Shkafe	11,510.71	7,194.24	62.5	4,316.47	37.5	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	950 abitanti e i numerosi turisti che visitano l'area / banorë dhe turistë të shumtë që vizitojnë zonën	62%f+38%m
8	Iniziativa comunitaria per la ricostruzione dell'acquedotto nel villaggio di Qafe Perdolec / Nismë komunitare për rikonstruksionin e ujësjellësit në fshatin Qafe Perdolec	10,853.24	7,194.24	66.3	3,659.00	33.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	70 famiglie/familje	52%f-48%m
	TOTALI	91,687.56	57,374.15	62.6	34,313.41	37.4			

Secondo anno / Viti i dytë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër-specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
1	Iniziativa comunitaria per la costruzione di un ponte a Theth (Shale) / Nismë komunitare për ndërtimin e një ure në Theth (Shale)	10,893.90	7,625.90	70.0	3,268.00	30.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	950 abitanti e i numerosi turisti che visitano l'area / banorë dhe turistë të shumtë që vizitojnë zonën	62%f+38%m
2	Iniziativa comunitaria per la sistemazione del centro di aggregazione giovanile di Bzhete (Shkrel) / Nismë komunitare për sistemimin e qendrës rinore në Bzhetë (Shkrel)	21,341.37	15,915.11	74.6	5,426.26	25.4	Infrastruttura, Sviluppo socio - educativo Infrastrukturë, Zhvillim socio-edukativ	950 abitanti/banorë, 20 animatori/animatorë e circa/dhe rreht 100 bambini/fëmijë	50%f+50%m
3	Iniziativa comunitaria per la sistemazione del cortile e della recinzione del centro sanitario di Gradec (Kastrat) / Nismë komunitare për sistemimin e oborrit dhe rrethimit të qendrës shëndetësore në Gradec (Kastrat)	11,884.10	8,430.86	70.9	3,453.24	29.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	830 abitanti/banorë	45%f+55%m
4	Iniziativa comunitaria per la costruzione di un ponte a Vermosh (Kelmend) / Nismë komunitare për ndërtimin e një ure në Vermosh (Kelmend)	48,080.99	28,830.35	60.0	19,250.64	40.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	85 famiglie/familje	57%f+43%m
5	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione dei centri sanitari di Tamara e Selce (Kelmend) / Nismë komunitare për ristrukturimin e qendrave shëndetësore në Tamarë dhe Selce (Kelmend)	10,105.22	7,578.92	75.0	2,526.30	25.0	Infrastruttura, Sviluppo socio - educativo Infrastrukturë, Zhvillim socio-edukativ	250 famiglie/familje	50%f+50%m
6	Iniziativa comunitaria per la campagna di valorizzazione territoriale di Kelmend / Nismë komunitare për fushatën e vlerësimit të territorit në Kelmend	15,248.56	8,910.43	58.4	6,338.13	41.6	Sviluppo socio - economico - educativo Zhvillimi socio-ekonomik-edukativ	900 famiglie/familje (3.200 abitanti/banorë)	55%f+45%m
7	Iniziativa comunitaria per la campagna di valorizzazione territoriale di Shkrel / Nismë komunitare për fushatën e vlerësimit të territorit në Shkrel	23,907.77	9,918.56	41.5	13,989.21	58.5	Sviluppo socio - economico - educativo Zhvillimi socio-ekonomik-edukativ	1.645 famiglie/familje (6.450 abitanti/banorë)	50%f+50%m
8	Iniziativa comunitaria per il miglioramento dello standard di produzione del Mishavine (Kelmend) / Nismë komunitare për përmirësimin e standardit të prodhimit të djathit Mishavinë (Kelmend)	20,652.52	12,440.11	60.2	8,212.41	39.8	Sviluppo socio - economico - educativo Zhvillimi socio-ekonomik-edukativ	17 produttori/prodhues e/dhe 140 famiglie di Vermosh, Lepushe e Budaç, oltre che i consumatori di Mishavine quali ristoranti e turisti / familje nga Vermoshi, Lepusha dhe Budaci, përveç konsumatorëve të Mishavinës, si restorante dhe turistë	70%f+30%m
9	Iniziativa comunitaria per la rivitalizzazione del centro di Tamara e la promozione gastronomica del territorio (Kelmend) / Nismë komunitare për rijetëzimin e qendrës së Tamarës dhe për promovimin e gastronomisë së territorit	27,806.40	17,874.75	64.3	9,931.65	35.7	Sviluppo socio - economico Zhvillimi socio-ekonomik	4 lavoratori assunti/punëtorë të punësuar, 28 membri del consorzio/anëtarë të konsorciumit, 90 famiglie a Tamara e i turisti che visitano l'area/familje në Tamarë dhe turistët që vizitojnë zonën	65%f+35%m
	TOTALI	189,920.83	117,524.99	61.9	72,395.84	38.1			

Terzo anno / Viti i tretë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër-specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
1	Ricostruzione deposito d'acqua (1.500 m3) a Razem (Shkrel) / Rikonstruksioni i depozitës së ujit (1.500 m3) në Razëm (Shkrel)	27,151.55	20,363.66	75.0	6,787.89	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	650 abitanti/banorë e circa/dhe rreth 4.000 visitatori all'anno/vizitorë në vit	40%f+60%m
2	Progetto socio-culturale per il sostegno all'organizzazione di eventi tradizionali nel territorio di Malesi e Madhe / Projekti socio-kulturor për mbështetjen e organizimit të eventeve në territorin e Malësisë së Madhe	29,798.53	19,835.29	66.6	9,963.24	33.4	Sviluppo socio - educativo Zhvillim socio-edukativ	96 operatori turistici dell'area/operatorë turistikë të zonës, 5.400 abitanti e i turisti che partecipano agli eventi/banorë dhe turistët që marrin pjesë në evente	54%f+46%m
3	Installazione del sistema di riscaldamento per le guest-house di Kelmend / Instalimi i sistemit të ngrohjes për bujtinat në Kelmend	37,549.50	16,624.70	44.3	20,924.80	55.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës	5 guest-house e rispettive famiglie/bujtina dhe familjet përkatëse (20 persone/persona), 4 guide turistiche locali/udhërrëfyes turistikë vendas; turisti che visitano l'area, attività economiche di Tamara quale punto di passaggio/turistë që vizitojnë zonën, aktivitete ekonomike në Tamarë si pikë peizazhi (4 ristoranti e ufficio turistico/restorante dhe zyra turistike)	50%f+50%m
4	Miglioramento delle infrastrutture e dei servizi turistici nella Municipalità di Malesi e Madhe/ Përmirësimi i infrastrukturave dhe shërbimeve turistike në Bashkinë Malësi e Madhe	84,226.18	26,426.47	31.4	57,799.71	68.6	Infrastruttura, sviluppo turistico Infrastrukturë, zhvillim turistik	15 guide locali/udhërrëfyes vendas, 23 guest-house/bujtina, 2 uffici turistici/zyra turistike, 4 produttori locali/prodhues vendas, 200 giovani/të rinj e le/dhe 2.500 famiglie di Kelmend e Shkrel/familje të Kelmendit dhe Shkrelit	46%f+54%m
5	Ricostruzione della scuola "Nikoll Prek Deda" di Xhaj (Shkrel) / Rikonstruksioni i shkollës "Nikoll Prek Deda" në Xhaj (Shkrel)	18,648.63	13,953.49	74.8	4,695.14	25.2	Infrastruttura, Sviluppo socio - educativo Infrastrukturë, Zhvillim socio-edukativ	40 studenti/nxënës e/dhe 5 insegnati/mësues	60%f+40%m
6	Ricostruzione del centro sanitario di Vermosh (Kelmend) / Rikonstruksioni i qendrës shëndetësore në Vermosh (Kelmend)	7,248.53	5,436.40	75.0	1,812.13	25.0	Infrastruttura, Sviluppo socio - educativo Infrastrukturë, Zhvillim socio-edukativ	85 famiglie/familje	57%f+43%m
	TOTALI	204,622.92	102,640.01	50.2	101,982.91	49.8			

Progetto/Projekti "Bukë, Kripë e Zemër"

Progetti Comunitari SUD / Projekte Komunitare JUG

Primo anno / Viti i parë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër- specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
1	Ricostruzione del sistema di acqua potabile nel villaggio di Kutal – Comune di Piskove / Rikonstruksioni i sistemit të ujit të pijshëm në fshatin Kutal - Komuna Piskovë	12,708.13 €	9,117.99 €	71.7	3,590.14 €	28.3	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	120 famiglie/familje (490 abitanti/banorë)	45%M+55%F
2	Acquisto trasformatore per acquedotto di Kelcyrë - Comune di Kelcyre / Blerje e transformatorit për ujësjellësin e Këlcyrës - Komuna Këlcyrë	2,014.39 €	1,510.79 €	75.0	503.60 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	1.160 famiglie/familje (3.500 abitanti/banorë)	31%F+69%M
3	Riabilitazione del sistema di acqua potabile nel villaggio di Panarit - Comune di Dishnice / Rehabilitimi i sistemit të ujit të pijshëm në fshatin Panarit - Komuna Dishnicë	8,158.27 €	6,105.04 €	74.8	2,053.24 €	25.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	20 famiglie/familje (80 abitanti/banorë)	40%F+60%M
4	Costruzione sistema acque nere nel villaggio di Gostivisht - Comune di Frasher / Ndërtimi i sistemit të ujërave të zeza në fshatin Gostivisht - Komuna Frashër	10,743.02 €	6,820.86 €	63.5	3,922.16 €	36.5	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	38 famiglie/familje (200 abitanti/banorë)	47%F+53%
5	Trasformatore per corrente elettrica nel villaggio di Zavalan - Comune di Frasher / Transformatori për energjinë elektrike në fshatin Zavalan - Komuna Frashër	3,187.05 €	2,287.77 €	71.8	899.28 €	28.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	20 famiglie/familje (90 abitanti/banorë)	48%F+52%M
6	Regolazione sistema elettropompe e fornitura di acqua potabile nel villaggio di Gorica - Comune di Suke / Rregullimi i sistemit të elektropompave dhe furnizimi me ujë të pijshëm në fshatin Gorica - Komuna Suke	3,677.59 €	2,620.03 €	71.2	1,057.55 €	28.8	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	50 famiglie/familje (250 abitanti/banorë)	47%F+53%M
7	Riabilitazione della facciata del Commissariato di Polizia di Permet - Comune di Permet / Rehabilitimi i fasadës së Komisariatit të Policisë në Përmet - Bashkia Përmet	715.76 €	499.93 €	69.8	215.83 €	30.2	Infrastruttura / Infrastrukturë	39.000 abitanti/banorë	45%F+55%M
8	Sistema di elettropompe per irrigazione nel villaggio di Pëllumbar- Comune di Carshove / Sistemi i elektropompave për vaditjen në fshatin Pëllumbar - Komuna Carshovë	7,956.91 €	5,323.53 €	66.9	2,633.38 €	33.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	45 famiglie/familje (220 abitanti/banorë)	50%F+50%M
9	Acquisto di contenitori per i rifiuti urbani a Kelcyre- Comune di Kelcyre / Blerja e kazanëve për mbetjet urbane në Këlcyrë - Komuna Këlcyrë	4,977.41 €	3,721.58 €	74.8	1,255.83 €	25.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës, socio-edukativ	1.160 famiglie/familje (3.500 abitanti/banorë)	31%F+69%M
10	Approvvigionamento idrico nel villaggio di Rodenj- Comune di Suke / Furnizimi me ujë në fshatin Rodeni - Komuna Suke	4,616.91 €	2,908.27 €	63.0	1,708.63 €	37.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	20 famiglie/familje (80 abitanti/banorë)	47%F+53%M
11	Sistema di acqua potabile nel villaggio di Bodar- Comune di Petran / Sistemi i ujit të pijshëm në fshatin Bodar - Komuna Petran	11,785.35 €	8,897.70 €	75.5	2,887.65 €	24.5	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	60 famiglie/familje (264 abitanti/banorë)	46%F+53%M
12	Isolamento del tetto del Centro Culturale Multifunzionale di Permet- Comune di Permet / Izolimi i catisë së Qendrës Kulturore Multifunksionale në Përmet - Bashkia Përmet	10,265.47 €	7,698.56 €	75.0	2,566.91 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës, socio-edukativ	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
13	Ricostruzione della strada di Komarak- Comune di Ballaban / Rikonstruksioni i rrugës së Komarakut - Komuna Ballaban	7,479.86 €	5,620.14 €	75.1	1,859.71 €	24.9	Infrastruttura, Sviluppo socio-economico Infrastrukturë, Zhvillim socio-ekonomik	50 famiglie/familje (110 abitanti/banorë)	43%F+57%M
14	Acquisto del trasformatore nel villaggio di Kosinë- Comune di Piskove / Blerja e transformatorit në fshatin Kosinë - Komuna Piskove	4,234.59 €	3,177.04 €	75.0	1,057.55 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	195 famiglie/familje (778 abitanti/banorë)	45%F+55%M
15	Servizio di trasporto scolastico per gli studenti/nxënës del villaggio di Buhal- Comune di Piskove / Shërbimi i transportit shkollor për nxënësit e fshatit Buhal - Komuna Piskove	1,080.22 €	692.45 €	64.1	387.77 €	35.9	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës, socio-edukativ	50 famiglie/familje (183 abitanti/banorë)	43%F+57%M
	TOTALI	93,600.93 €	67,001.68 €	71.6	26,599.23 €	28.4			

Secondo anno / Viti i dytë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër- specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
16	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione del ponte di Ballaban / Nismë komunitare për ristrukturimin e urës në Ballaban	863.31 €	509.35 €	59.0	353.96 €	41.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	100 famiglie/familje (450 abitanti/banorë)	43%F+57%M
17	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione di parte dell'acquedotto di Permet / Nismë komuniare për ristrukturimin e pjesës së ujësjellësit të Përmetit	9,243.38 €	6,930.94 €	75.0	2,312.45 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
18	Iniziativa comunitaria per la costruzione delle fontana/punto turistico di Selenice (Frasher) / Nismë komunitare për ndërtimin e burimeve/pikë turistike në Selenic (Frashër)	3,463.89 €	2,594.88 €	74.9	869.01 €	25.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, sviluppo turistico Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, zhvillim turistik	80 famiglie/familje (300 abitanti/banorë)	48%F+52%M
19	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione della strada di accesso al villaggio di Rapcke (Piskove) / Nismë komunitare për ristrukturimin e rrugës hyrëse në fshatin Rapcke (Piskove)	9,023.22 €	6,767.02 €	75.0	2,256.19 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	60 famiglie/familje (270 abitanti/banorë)	50%F+50%M
20	Iniziativa comunitaria per l'installazione di un trasformatore e della linea di distribuzione elettrica per il villaggio di Polimen (Petran) / Nismë komunitare për instalimn e një transformatori dhe të linjës së shpërndarjes elektrike për fshatin Polimen (Petran)	3,515.11 €	2,637.41 €	75.0	877.70 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	15 famiglie/familje (50 abitanti/banorë)	50%F+50%M
21	Iniziativa comunitaria per l'installazione dell'elettropompa di Piskove per irrigazione terreni / Nismë komunitar për instalimin e elektropompës në Piskovë për vaditjen e terreneve	24,014.52 €	17,956.96 €	74.8	6,057.55 €	25.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	142 famiglie/familje (528 abitanti/banorë)	45%F+55%M
22	Iniziativa comunitaria per la promozione territoriale attraverso il sostegno al consorzio Pro Permet / Nismë komunitare për promovimin e territorit përmes mbështetjes dhënë konsorciumit Pro Përmet	65,628.88 €	38,323.96 €	58.4	27,304.93 €	41.6	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, sviluppo turistico, sviluppo socio-economico	39.000 abitanti/banorë	45%F+55%M
23	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione della strada di accesso e i canali di scolo al villaggio di Kutal (Piskove) / Nismë komunitare për ristrukturimin e rrugës hyrës dhe të kanaleve kulluese në fshatin Kutal (Piskove)	6,719.78 €	5,036.33 €	74.9	1,683.85 €	25.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	120 famiglie/familje (490 abitanti/banorë)	45%F+55%M

24	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione della strada di accesso al villaggio di Kodrishte (Deshnica) / Nismë komunitare për ristrukturimin e rrugës hyrës në fshatin Kodrishte (Deshnica)	12,390.07 €	7,669.14 €	61.9	4,720.94 €	38.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	155 famiglie/familje (470 abitanti/banorë)	47%F+53%M
25	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione della strada di accesso al villaggio di Maleshove e transito per i villaggi limitrofi (Kelcyre) / Nismë komuniare për ristrukturimin e rrugës hyrëse për në fshatin Maleshove dhe tranzit për në fshatrat kufitarë (Këlcyrë)	9,794.24 €	7,338.99 €	74.9	2,455.25 €	25.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	118 famiglie/familje (353 abitanti/banorë)	48%F+52%M
26	Iniziativa comunitaria per la ristrutturazione della fontana della città di Permet / Nismë komunitare për ristrukturimin e burimeve të qytetit të Përmetit	6,957.19 €	5,219.78 €	75.0	1,737.41 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
27	Iniziativa comunitaria per l'attività' socio-culturale dei "Giorni Naimiani" (Frasher e Permet) / Nismë komunitare për aktivitetet socio-kulturore të "Ditëve Naimiane"(Frasher dhe Përmet)	7,086.33 €	1,294.96 €	18.3	5,791.37 €	81.7	Infrastruttura, sviluppo turistico, sviluppo socio-educativo Infrastrukturë, zhvillim turistik, zhvillim socio-edukativ	5.000 abitanti/banorë	45%F+55%M
	TOTALI	158,699.92 €	102,279.72 €	64.4	56,420.61 €	35.6			

Terzo anno / Viti i tretë

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Ambito (tra infrastrutture, sviluppo economico, sviluppo socio-educativo, turismo, altro-specificare) Fusha (mes infrastrukturave, zhvillimit ekonomik, turizmit, tjetër- specifiko)	Beneficiari/Përfituesit	Genere Gjinia
			VIS		Comunità/Komuniteti				
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%			
28	Lagetto nel monte Trebeshina, riserva d'acqua per la bestiame durante il periodo di siccitá in estate / Depozitë e hapur ujore në malin e Trebeshinës, rezervë ujore për bagëtinë gjatë periudhës së thatësirës në stinën e verës	1,843.17 €	1,267.63 €	68.8	575.54 €	31.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	13 famiglie/familje (52 abitanti/banorë)	50%F+50%M
29	Evento del'55 anniversario della squadra di basket Përmet / Eventi i përvjetorit të 55-të të ekipit të basketbollit të Përmetit	5,088.49 €	1,441.01 €	28.3	3,647.48 €	71.7	Infrastruttura, sviluppo turistico, sviluppo socio-educativo Infrastrukturë, zhvillim turistik, zhvillim socio-edukativ	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
30	Transformazione di una aula in Museo della scuola "Meleq Gosnishti" Përmet / Transformimi i një klase në Muzeun e shkollës "Meleq Gosnishti" Përmet	620.01 €	454.55 €	73.3	165.47 €	26.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	300 studenti/nxënës	45%F+55%M
31	Sistemazione dei giardini della citta di Përmet. Inpiantazione delle rose / Sistemimi i lulishteve të qytetit të Përmetit. Mbjellja e trëndafilave	7,187.77 €	4,316.55 €	60.1	2,871.22 €	39.9	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
32	Promozione del turismo nel Distretto di Përmet / Promovimi i turizmit në Rrethin e Përmetit	21,388.49 €	15,035.97 €	70.3	6,352.52 €	29.7	Infrastruttura, sviluppo turistico, sviluppo socio-educativo Infrastrukturë, zhvillim turistik, zhvillim socio-edukativ	39.000 abitanti/banorë	45%F+55%M
33	Costruzione della rete di fognatura nel villaggio di Kutal / Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve në fshatin Kutal	13,872.66 €	10,308.63 €	74.3	3,564.03 €	25.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	120 famiglie/familje (490 abitanti/banorë)	45%F+55%M
34	Lagetti nei villaggi Grabovë+Rrapckë, riserva d'acqua per la bestiame durante il periodo di siccitá in estate / Depozita të hapura ujore në fshatrat Grabovë dhe Rrapcke, rezerva ujore për bagëtinë gjatë periudhës së thatësirës në stinën e verës	4,283.45 €	3,132.37 €	73.1	1,151.08 €	26.9	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	10 famiglie/familje (35 abitanti/banorë)	48%F+52%M
35	Impiantazione degli alberi nelle strade della cittá di Këlcyrë / Mbjellje pemësh në rrugët e qytetit të Këlcyrës	11,280.58 €	8,460.43 €	75.0	2,820.14 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	1.160 famiglie/familje (3.500 abitanti/banorë)	31%F+69%M
36	Costruzione del nuovo deposito d'acqua potabile e della rete esterna per il quartiere di Skutaraq / Ndërtimi i depozitës së re të ujit të pijshëm dhe i rrjetit të jashtëm për lagjen e Skutaraqit	13,300.94 €	8,659.38 €	65.1	4,641.57 €	34.9	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	60 famiglie/familje (250 abitanti/banorë)	45%F+55%M
37	Ristrutturazione degli ambienti interni dello stadio "Durim Qypi" Përmet / Ristrukturimi i mjediseve të brendshme të stadiumit "Durim Qypi" Përmet	15,996.76 €	12,034.17 €	75.2	3,962.59 €	24.8	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
38	Costruzione rete esterna dell'acquedotto nel villaggio di Kaludh / Ndërtimi i rrjetit të jashtëm të ujësjellësit në fshatin Kaludh	25,790.43 €	16,336.22 €	63.3	9,454.21 €	36.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	110 famiglie/familje (481 abitanti/banorë)	50%F+50%M
39	Ricostruzione rete interna dell'acquedotto nel villaggio di Çarshovë / Rikonstruksioni I rrjetit të brendshëm i ujësjellësit në fshatin Carshovë	14,968.35 €	11,230.22 €	75.0	3,738.13 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	120 famiglie/familje (675 abitanti/banorë)	48%F+52%M
40	Fornitura con materiali della scuola "Nonda Bulka" Përmet / Pajisja me materiale e shkollës "Nonda Bulka" Përmet	1,965.34 €	454.55 €	23.1	1,510.79 €	76.9	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	300 studenti/nxënës	45%F+55%M
41	Ricostruzione rete interna dell'acquedotto nel villaggio di Riban / Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm të ujësjellësit në fshatin Riban	6,242.81 €	4,664.39 €	74.7	1,578.42 €	25.3	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	45 famiglie/familje (200 abitanti/banorë)	47%F+53%M
42	Costruzione del deposito d'acqua potabile dell'acquedotto nel villaggio di Malshovë / Ndërtimi i depozitës së ujit të pijshëm i ujësjellësit në fshatin Malshovë	3,702.62 €	2,623.48 €	70.9	1,079.14 €	29.1	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	118 famiglie/familje (353 abitanti/banorë)	48%F+52%M
43	Ricostruzione centro sportivo nella cittá di Këlcyrë / Rikonstruksioni i qendrës sportive të qytetit të Këlcyrës	19,589.12 €	12,229.49 €	62.4	7,359.63 €	37.6	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	1.160 famiglie/familje(3.500 abitanti/banorë)	31%F+69%M
44	Mezzo tecnologico per la raccolta dei rifiuti urbani nella cittá di Këlcyrë / Mjet teknologjik për grumbullimin e mbetjeve urbane në qytetin e Këlcyrës	10,590.26 €	7,942.69 €	75.0	2,647.56 €	25.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	1.160 famiglie/familje (3.500 abitanti/banorë)	31%F+69%M
45	Ricostruzione rete interna dell'acquedotto nel villaggio di Pëllumbar / Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm i ujësjellësit në fshatin Pëllumbar	2,604.63 €	1,921.76 €	73.8	682.88 €	26.2	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	45 famiglie/familje (220 abitanti/banorë)	46%F+54%M
46	Ricostruzione rete interna dell'acquedotto nel villaggio di Zhepë / Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm i ujësjellësit në fshatin Zhepë	3,324.43 €	2,722.99 €	81.9	619.26 €	18.6	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	80 famiglie/familje (372 abitanti/banorë)	48%F+52%M
47	Ricostruzione rete interna dell'acquedotto nel villaggio di Pelas / Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm i ujësjellësit në fshatin Pelas	3,021.41 €	1,327.64 €	43.9	1,783.30 €	59.0	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita Infrastrukturë, Përmirësimi i kushteve të jetesës	50 famiglie/familje (190 abitanti/banorë)	45%F+55%M
48	Migloramento condizione ambiente per gli anziani / Përmirësimi i kushteve të mjedisit për të moshuarit	3,884.89 €	3,000.00 €	77.2	1,000.00 €	25.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	300 anziani/të moshuar	45%F+55%M
49	Intervento allo stadio seconda fase / Ndërhyrje në stadium - faza e dytë	3,237.41 €	2,500.00 €	77.2	833.33 €	25.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	3.200 famiglie/familje (13.400 abitanti/banorë)	45%F+55%M
50	Promozione del turismo / Promovimi i turizmit	3,496.40 €	2,700.00 €	77.2	900.00 €	25.7	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, sviluppo turistico, sviluppo socio-economico	39.000 abitanti/banorë	45%F+55%M
51	Intervento scuola M.Gosnishti / Ndërhyrje në shkollën "M. Gosnishti"	359.71 €	296.30 €	82.4	74.07 €	20.6	Infrastruttura, Miglioramento condizioni di vita, socio-educativo Infrastrukturë, Përmirësim i kushteve të jetesës, socio-edukativ	300 allievi/nxënës	45%F+55%M
	TOTALI	197,640.13 €	135,060.42 €	**68.3**	**63,012.36 €**	**31.9**			

Progetto/Projekti "Bukë, Kripë e Zemër"

Minigrant NORD / Minigrant VERI

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Beneficiari/Përfitues	Genere Gjinia
			VIS		Beneficiari/Përfitues			
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%		
1	Restauro di una guest-house per turismo montano (Kelmend) / Restaurimi i një bujtine për turizëm malor	4,846.00	3,187.40	65.8	1,658.60	34.2	E' questa una delle poche guest-house del villaggio di Tamara, centro amministrativo della valle di Kelmend e passaggio verso gli alpeggi di Lepushe e Vermosh. Prima del grant la famiglia, composta da 3 persone (di cui una guida da escursionismo certificata), non offriva questo tipo di servizio. Kjo është nga të paktat bujtina në fshatin Tamarë, qendra administrative e luginës së Kelmendit dhe rrugë kalimi drejt bjeshkëve të Lepushës dhe Vermoshit. Përpara marrjes së grantit familja, e përbërë nga 3 persona (nga të cilët një udhërrëfyes turistik i certifikuar), nuk ofronte këtë lloj shërbimi.	2f+1m
2	Equipaggiamento di ëc e doccie per 12 camere di hotel a Lepushe (Kelmend) / Pajisja me ëC dhe dushe për 12 dhoma hoteli në Lepushë	8,148.00	4,876.00	59.8	3,272.00	40.2	L'hotel beneficiario di questo grant è l'unico di questo tipo nel villaggio di Lepushe. Attivo ormai da diversi anni, grazie al grant ha potuto adattare il proprio servizio a degli standard adeguati, dal punto di vista del confort e dell'igiene. A gestirlo è una famiglia di 5 persone, che nei periodi di punta assume anche aiuti esterni. Hoteli, përfitues i këtij granti, është i vetmi i këtij lloji në fshatin Lepushë. Aktiv tanimë prej disa vitesh, falë grantit ka mundur të përshtasë shërbimin e tij me standardet e duhura, nga pikëpamja e komfortit dhe higjienës. Hotelin e menaxhon një familje prej 5 anëtarësh, që gjatë periudhës së pikut merr edhe ndihmesë nga jashtë.	3f+2m
3	Costruzione di una cella frigo (Shkrel) / Ndërtimi i një dhome frigoriferike (Shkrel)	10,296.00	6,105.40	59.3	4,190.60	40.7	La cella frigo è un investimento di un hotel di Razem, punto turistico della valle di Shkrel ed in cui lavorano circa 11 persone. In questo modo il servizio ristorante ha potuto essere ampliato e la qualità migliorata, portando ad un incremento dei turisti. Dhoma frigoriferike është një investim për një hotel në Razëm, pikë turistike e luginës së Shkrelit dhe në të cilin punojnë rreth 11 persona. Në këtë mënyrë shërbimi i restorantit ka pasur mundësinë për t'u zgjeruar dhe është përmirësuar cilësia, duke sjellë kështu edhe një rritje të numrit të turistëve.	5f+6m
4	Miglioramento della qualità e aumento della produzione del formaggio "Veleçik" (Kastrat) / Përmirësimi i cilësisë dhe shtimi i prodhimit të djathit "Veleçik" (Kastrat)	10,326.00	6,195.71	60.0	4,130.29	40.0	Il caseificio in questione è a gestione famigliare, ma offre lavoro anche ad altri parenti (cugini e cognati), oltre che raccogliere il latte prodotto dai contadini delle aree limitrofe, incentivati a mantenere i proprio animali da pascolo grazie alla sicurezza di poter vendere il latte. A gestire l'attività è uno dei figli del proprietario, laureato in economia e management. Kjo baxho menaxhohet në nivel familjar, por ofron punësim edhe për të afërm (kushërinj e kunetër), përveçse të grumbullojë qumështin e prodhuar nga fermerët e zonave përreth, të nxitur për të mbajtur bagëtitë e tyre kullotave me sigurinë që të mund të shesin qumështin. Aktivitetin do ta menaxhojë i biri i pronarit, i diplomuar në ekonomi dhe menaxhim.	2f+4m
5	Acquisto di un trattore per azienda agricola familiare (Shkrel) / Blerja e një traktori për fermën bujqësore familjare (Shkrel)	8,015.00	4,809.20	60.0	3,205.80	40.0	Prima di ricevere il grant, il beneficiario, un giovane di 25 anni del villaggio di Dedaj, lavorava per una paga minima per alcuni produttori di salvia del posto e al tempo stesso aiutava la famiglia a raccogliere e vendere la salvia di propria produzione. Il trattore gli permette quindi di ottimizzare i tempi lavorativi e di offrire servizio a pagamento per il trasporto della salvia anche per altri produttori della zona, incrementando così le entrate familiari. Para se të merrte grantit, përfituesi, një i ri 25 vjeçar nga fshati Dedaj, punonte për një pagë minimale për disa prodhues sherbele në fshat dhe në të njëjtën kohë ndihmonte familjen për të grumbulluar dhe shitur sherbelë për prodhim. Traktori i mundëson për këtë të shfrytëzojë më së miri kohët e punës dhe të ofrojë një shërbim me pagesë për transportin e sherbelës edhe për prodhuesit e tjerë të zonës, duke rritur kështu të ardhurat e familjes.	2f+3m
6	Acquisto trattore Belarus (Kastrat) / Blerja e një traktori Belarus (Kastrat)	8,696.00	5,217.50	60.0	3,478.50	40.0	Anche in questo l'acquisito del trattore permette ad una piccola azineda agricola a gestione familiare di ottimizzare i tempi di lavorazione del terreno ed estendere la propria produzione ad altre coltivazioni (tabacco, mais, foraggiere, ecc). Blerja e traktorit i mundëson një ferme të vogël bujqësore të nivelit familjar të shfrytëzojë më së miri kohët e punës në terren dhe për të shtuar prodhimin dhe kultivimet e tjera (duhan, misër, foragjere, etj.)	2f+3m
7	Aumento numero di animali da pascolo (Shkrel) / Shtimi i numrit të krerëve të bagëtive (Shkrel)	4,596.00	2,757.77	60.0	1,838.23	40.0	La famiglia Rakaj, di Boga, lavora da sempre nell'allevamento di pecore sia per la vendita del latte che per la carne. In questa attività sono coinvolti anche i 4 figli. L'acquisto di altri capi di bestiame permette di allargare il bacino di vendita e di contribuire in parte a contrastare l'attuale tendenza a ridurre il bestiame per trasferirsi in città o all'estero. Familja Rakaj në Bogë merret prej shumë kohësh me mbarështimin e dhenve si për shitjen e qumështit edhe për atë të mishit. Blerja e krerëve të tjerë bën të mundur rritjen e numrit të shitjeve dhe për të kontribuar pjesërisht në uljen e transferimeve drejt qytetit apo jashtë shtetit.	3f+2m

8	Restauro di cucina e guest-house al servizio di turismo familiare (Shkrel) / Restaurimi i kuzhinës dhe i bujtinës në shërbim të turizmit familjar (Shkrel)	8,119.00	4,852.83	59.8	3,266.17	40.2	L'offerta di un servizio ristorante con standard igienici adeguati contribusce allo sviluppo turistico del villaggio di Boga, dando ai turisti la possibilità di gustare piatti tipici e sicuri. La coppia che gestisce questo ristorante, grazie ad una cucina adeguatamente attrezzata, può ospitare un numero maggiore di clienti e acquista prodotti locali dai contadini della zona. Grazie a questo investimento hanno anche aggiunto il servzio di guest-house alla loro offerta. Oferta për një shërbim restoranti me standarde higjienike të përshtatshme kontribuon në zhvillimin turistik të fshatrave të Bogës, duke u dhënë turistëve mundësinë për të shijuar gatesa tipike dhe të sigurta. Çifti që menaxhon këtë restorant, në sajë të një kuzhine të pajisur siç duhet, mund të mirëpresë një numër më të madh klientësh dhe blen produkte vendore nga fermerët e zonës. Falë këtij investimi kanë shtuar edhe shërbimin e bujtinës në ofertën e tyre.	1f+1m
9	Ristrautturazione guest-house a servizio turistico (Shkrel) / Ristrukturim bujtine për shërbim turistik (Shkrel)	7,219.00	4,329.30	60.0	2,889.70	40.0	Beneficiari di questo grant sono una famiglia di 7 persone che da anni ha accolto turisti, senza però offrire loro un servizio adeguato e non potendo quindi contrattare tale servizio ad un prezzo di mercato. La padrona di casa dispone di un certificato riconosciuto come cuoca, mentre il marito è guida da escursionismo. Përfitues të këtij granti janë një familje prej 7 anëtarësh që prej vitesh mirëpret turistë, por pa mundur t'u ofrojë atyre një shërbim të përshtatshëm dhe duke mos mundur ta ofrojë këtë shërbim me çmimet e tregut. Pronarja e shtëpisë zotëron një certifikatë të njohur si kuzhiniere, ndërsa bashkëshorti është një udhërrëfyes ekskursionesh.	4f+3m
10	Sistemazione di una cucina a servizio del turismo montano (Kelmend) / Sistemimi i kuzhinës në shërbim të turizmit malor (Kelmend)	10,460.00	6,132.80	58.6	4,327.20	41.4	A Lepushe il turismo familiare è un punto di forza per l'area, ma spesso ospitare gruppi più numerosi può rappresentare un problema. In questo modo la famiglia Cekaj può offrire all'intero villaggio la disponibilità di una cucina attrezzata e di una sala ristorante capiente. Nel periodo estivo i gestori (tra cui un giovane ventenne), offrono lavoro ad alcune giovani del villaggio. Në Lepushë turizmi familjar është një pikë e fortë për zonën, por shpesh të presësh grupe më të mëdha në numër mund të paraqesi një problem. Për këtë, familja Çekaj mund t'i ofrojë të gjithë fshatit mundësinë e një kuzhine të pajisur dhe të një salle restoranti me kapacitet të madh. gjatë periudhës së verës menaxhuesit e bujtinës (mes të cilëve një i ri 20 vjeçar), u ofrojnë punë disa të rinjve të fshatit.	1f+4m
11	Ampliamento vigneto familiare (Shkrel) / Zgjerim i vreshtit familjar (Shkrel)	5,732.00	3,437.90	60.0	2,294.10	40.0	Il proprietario del vigneto è un giovane che ha tentato di immigrare in Italia ma che, non trovando lavoro, è dovuto rimpatriare. Dovendo quindi impegnarsi nel proprio territorio, ha avviato una piccola produzione d'uva e vino che permette il sostentamento alla propria famiglia. Pronari i vreshtit është një i ri që është përpjekur të emigrojë në Itali, por që, duke mos gjetur punë i është dashur të rikthehet. Duke iu dashur të angazhohet në territorin e tij, ka ndërmarrë prodhimin e një sasie të vogël rrushi dhe vere që i lejon të mbështesë kostot e jetesës së familjes së tij.	3f+2m
12	Coltavazione piante medicinali di Helichrysum Italicum (Shkrel) / Kultivim bimësh mjekësore të Helichrysum Italicum (Shkrel)	10,165.00	6,099.12	60.0	4,065.88	40.0	La valle di Shkrel è coltivata all'80% di salvia, una monocultura che negli anni ha portato ad un forte abbassamento del prezzo. In questo caso si tratta quindi di un'importante diversificazione delle produzione, che ha già cominciato ad essere d'esempio per altri produttori locali. Lugina e Shkrelit është e kultivuar me 80% sherbelë, një monokulturë që përgjatë viteve ka sjellë një rënie drastike të çmimit. Në këtë rast bëhet fjalë për një diversifikim të rëndësishëm të produkteve, që ka filluar tanimë të jetë shembull edhe për prodhuesit e tjerë vendorë.	17f+2m
13	Restauro guest-house (Shkrel) / Restaurim bujtine (Shkrel)	8,303.00	4,972.12	59.9	3,330.88	40.1	Anche in questo caso beneficiari del grant sono una famiglia che da anni ha accolto turisti, senza però offrire loro un servizio adeguato e senza le adeguate condizioni. Përfitues të këtij granti janë një familje, e cila prej vitesh mirëpret turistë, por pa mundur të ofrojnë një shërbim të duhur dhe pa kushtet e përshtatshme.	5f+1m
14	Installazione di router ëifi a servizio della comunità e degli operatori turistici (Kelmend) / Instalimi i router wifi në shërbim të komunitetit dhe operatorëve turistikë (Kelmend)	8,831.00	5064.09	57.3	3,766.91	42.7	In diverse aree della valle di Kelmend non vi è alcuna copertura telefonica. L'innovativa idea di questo giovane imprenditore è stata quella di investire in attrezzature satellitare che permettano a tutti i villaggi di usufruire almeno di internet, come principale contatto con l'esterno. Il grant ha permesso di allargare la propria attività ad altri 3 villaggi in cui prima non era presente. Në zona të ndryshme të luginës së Kelmendit nuk ka mbulim të linjës telefonike. Ideja inovative e këtij të riu sipërmarrës ka qenë ajo për të investuar në pajisje satelitore që i mundëson të gjithë fshatrave të përdorin të paktën internetin, si kontakt kryesor për t'u lidhur me botën jashtë. Granti ka bërë të mundur shtrirjen e aktivitetit në tre fshatra të tjerë, në të cilat nuk ka qenë i pranishëm më parë.	1f+3m
15	Restauro di una guest-house per turismo montano (Shkrel) / Restaurim bujtine për turizëm malor (Shkrel)	9,661.00	5,793.36	60.0	3,867.64	40.0	Una giovane coppia di Boga, ha deciso di investire nel proprio villaggio costruendo una casa da adibire all'accoglienza turistica. E' questo uno start-up ancora in corso, visto l'ammonatre significativo di lavoro e investimento. Një çift i ri nga Boga, ka vendosur të investojë në fshatin e tyre duke ndërtuar një shtëpi për ta përdorur si bujtinë. Kjo është një nismë e re (start up) ende në vazhdim, duke marrë në konsideratë shumën domethënëse të punës dhe investimit.	2f+3m

16	Allestimento camping (Shkrel) / Pajisje për ngritje kampingu (Shkrel)	6,632.00	3,979.06	60.0	2,652.94	40.0	Nella valle di Shkrel le possibilità per il campeggio sono diverse, ma spesso informali. In questo caso un bar/ristorante già attivo da anni ha deciso di allestire lo spazio verde circostante con gazebo e con un bagno a servizio dei campeggiatori. La famiglia è composta da 4 persone e a gestire i turisti sono principalmente i due figli. Në luginën e Shkrelit mundësitë për kamping janë të ndryshme, por shpesh informale. Në këtë rast një bar-restorant aktiv prej vitesh ka vendosur ta shfrytëzojë dhe ta pajisë hapësirat e gjelbra rreth e qark me një tendë dhe një banjo në shërbim të përdoruesve të kampingut.	2f+3m
17	Restauro guest-house a Nikç (Kelmend) / Restaurim bujtine në Nikç (Kelmend)	8,093.00	4,855.95	60.0	3,237.05	40.0	La famiglia Turkaj, composta da 5 persone, gestisce da anni un servizio di accoglienza turistica nel villaggio di Nikç, uno dei pochi nella zona. Visto il positivo riscontro e l'intraprendenza della figlia maggiore (che parla anche inglese), la famiglia ha deciso di investire aggiungendo un bagno e sistemando alcune camere del sottotetto, così da permettere una maggior capacità abitativa. Familja Turkaj, e përbërë nga 5 anëtarë, menaxhon prej vitesh një shërbim mikpritjeje në fshatin Nikç, një nga të paktat në zonë. Duke parë angazhimin pozitiv dhe shpirtin sipërmarrës të vajzës së madhe (që flet edhe anglisht), familja vendosi të investojë duke shtuar një banjo dhe duke sistemuar disa dhoma nënçati, për të pasur kështu një kapacitet më të madh.	3f+2m
18	Costruzione di un laboratorio per la lavorazione di prodotti tipici del Kelmend (Kelmend) / Ndërtimi i një laboratori për përpunimin e produkteve tipike të Kelmendit (Kelmend)	8,910.00	5,345.89	60.0	3,564.11	40.0	Il Kelmend è una valle che presente una notevole varietà di frutta ed erbe medicinali. Diverse sono le famiglie che raccolgono tali prodotti, ma pochi sono invece i produttori che li lavorano e rivendono sul mercato, offrendo quindi anche a queste famiglie uno sbocca sicuro di vendita (almeno 20 famiglie). In questo caso il produttore ha scelto di ristrutturare il proprio laboratorio eliminando anche macchine ormai obsolete e di plastica, sia per migliorare la qualità dei propri prodotti, che per ottenere le adeguate certificazioni. Kelmendi është një luginë që paraqet një llojshmëri të dukshme frutash dhe bimësh mjekësore. Të ndryshme janë familjet që grumbullojnë këto produkte, por pak janë prodhuesit që i përpunojnë dhe i rishesin në treg, duke u ofruar edhe këtyre familjeve një mundësi të sigurt shitje (të paktën 20 familje). Në këtë rast prodhuesi ka zgjedhur të ristrukturojë laboratorin e tij duke eleminuar edhe makineri tanimë të vjetëruara dhe prej plastike, si për të përmirësuar cilësinë e produkteve të tij, ashtu edhe për të marrë certifikatat e përshtatshme.	1f+4m
19	Costruzione di un laboratorio per la filettatura e l'affumicatura della trota (Kelmend) / Ndërtimi i një laboratori për filetimin dhe tymosjen e troftës (Kelmend)	8,201.00	4,920.71	60.0	3,280.29	40.0	Al momento la famiglia Hysaj (composta di 5 persone), è proprietaria di un allevamento di trote, in cui lavorano anche altri 2 giovani assunti. L'idea di poter offrire anche un prodotto lavorato contribuisce sia ad un maggior profitto familiare, che alla crescita dell'attività economica con l'assunzione di nuovi aiuti. Momentalisht familja Hysaj (e përbërë nga 5 anëtarë) është pronare e një ferme troftash, në të cilën punojnë edhe 2 të rinj të punësuar. Ideja është për të patur mundësinë e ofrimit të një produkti të përpunuar që do t'i garantojë familjes të ardhura më të mëdha, por edhe për të rritur aktivitetin ekonomik duke punësuar persona të tjerë për ndihmë.	1f+3m
20	Costruzione di un magazzino per l'essicazione della salvia (Shkrel) / Ndërtimi i një magazine për tharjen e sherbelës (Shkrel)	10,755.00	6,088.53	56.6	4,666.47	43.4	Padrone di quest'azienda di salvia (registrata), è un giovane di Shkrel (30 anni) che offre lavoro ad altre 20 donne nei periodi di raccolta e vendita della salvia. Il magazzino permetterà una migliore essicazione del prodotto, la cui migliore qualità permette anche un prezzo più alto nel mercato. Pronari i kësaj ndërmarrjeje sherbele (e regjistruar) është një i ri nga Shkreli (30 vjeç) që u ofron punësim edhe 20 grave të tjera gjatë periudhës së grumbullimit dhe shitjes së sherbelës. Magazina do të bëjë të mundur një tharje më të mirë të produktit, cilësia me e mirë e të cilit do të bëjë të mundur edhe një çmim më të lart në treg.	22f+3m
21	Miglioramento della qualità e aumento della produzione del vino della cantina di Aferdita Hysa (Koplik) / Përmirësimi i cilësisë dhe shtimi I prodhimit të verës i kantinës së Afërdita Hysa (Koplik)	6,079.13	3,647.48	60.0	2,431.65	40.0	Padroni della cantina sono Aferdita e Shaqir, che gestiscono la cantina a livello famigliare e solo durante la vendemmia assumono due lavoratori in aiuto. Pronarët e kantinës janë Afërdita dhe Shaqir, që menaxhojnë kantinën në nivel familjar dhe vetëm gjatë vjeljes punësojnë dy punëtor për ndihmë.	1f+4m
22	Completamento di una guest-house nel villaggio di Tamara (Kelmend) / Plotësimi (përfundimi) i një bujtine në fshatin Tamarë (Kelmend)	6,426.98	3,856.12	60.0	2,570.86	40.0	La guest-house è gestita interamente dalla famiglia Mernacaj, composta di 3 persone. Bujtina menaxhohet tërësisht nga familja Mercanaj, e përbërë nga 3 anëtarë.	1f+2m
23	Miglioramento dello standard di produzione del miele (Kastrat) / Përmirësimi i standardit të prodhimit të mjaltit (Kastrat)	8,393.31	5,035.97	60.0	3,357.34	40.0	Landi Skaqaj, produttore di miele da generazioni, ha bisogno di meccanizzare la sua produzione, visto la notevole richiesta di miele, e migliorare gli imballaggi. Di quest'attività economica vive l'intera famiglia, composta da 8 persone. Landi Skaqaj, prodhues mjalti prej brezash, ka nevojë për të mekanizuar prodhimin e tij, duke parë kërkesën në rritje për mjaltë, dhe për të përmirësuar amballazhimin. Me këtë aktivitet ekonomik mbahet e gjithë familja, e përbërë nga 8 anëtarë.	5f+3m
24	Allargamento del parco delle api (Kelmend) / Zgjerimi i parkut të bletëve (Kelmend)	6,642.80	3,985.61	60.0	2,657.19	40.0	Il grant prevede l'acquisto di arnie e qualche attrezzatura. Beneficiari diretti sono solo il produttore e la moglie. Granti parashikon blerjen e koshereve të bletës dhe ndonjë pajisje. Përfitues të drejtpërdrejtë janë vetëm prodhuesi dhe gruaja e tij.	1f+1m
25	Completamento cucina presso la guest-house "Sofra e Malesorit" (Shkrel) / Plotësimi (përfundimi) i kuzhinës së bujtinës "Sofra e Malësorit" (Shkrel)	3,117.62	1,870.50	60.0	1,247.12	40.0	Beneficiari diretti: famiglia composta da 6 persone. Completamento attrezzature della cucina per allargamento dell'attività turistica durante l'estate. Përfitues të drejpërdrejtë: familja e përbërë nga 6 anëtarë. Plotësimi me pajisjet e kuzhinës për zgjerimin e aktivitetit turistik gjatë verës.	3f+3m
	TOTALE/TOTALI	**196,663.84**	**117,416.32**	**59.7**	**79,247.52**	**40.3**		

Progetto/Projekti "Bukë, Kripë e Zemër"

Minigrant SUD / Minigrant JUG

N.	Titolo del Progetto / Titulli i Projektit	Costo totale Kostoja totale	Condivisione dei costi/Ndarja e kostove				Beneficiari/Përfitues	Genere Gjinia
			VIS		Beneficiari/Përfitues			
			Costo/Kosto	%	Costo/Kosto	%		
1	Apertura laboratorio artigianale lavorazione rame e lavori di oreficeria antica (Permet) / Hapja e një punëtorie artizanale për punimin e bakrit dhe argjendarisë antike (Përmet)	9,556.69 €	5,729.35 €	60.0	3,827.34 €	40.0	Lavorazione di rame, prodotti artigianali di legno e lavorazione oro - 5 persone / Punimi i bakrit, punimeve artizanale të drurit dhe punimit të arit - 5 persona	2M + 3 F
2	Apertura centro Rafting Vjosa (Permet) / Hapja e qendrës Rafting Vjosa (Përmet)	14,135.86 €	5,985.51 €	42.3	8,150.35 €	57.7	Operatore turistica locale di rafting nella valle Vjosa - 6 persone / Operator turistik lokal për rafting nga luginën e Vjosës - 6 persona	6 M
3	Restauro laboratorio di gliko e marmellate (Permet) / Restaurimi i laboratorit për gliko dhe reçelra (Përmet)	9,654.68 €	5,798.56 €	60.1	3,856.12 €	39.9	Produzione prodotti di gliko e marmelata, miglioramento totale delle condizioni igenico-sanitari e avicinamento con gli standart dell'UE - 9 persone / Prodhim produktesh gliko dhe reçelra, përmirësimi i plotë i kushteve higjieno-shëndetësore dhe përafrimi me standardet e BE-së - 9 persona	1F+1M+7F
4	Restauro ristorante tradizionale (Petran) / Restaurimi i restorantit tradicional (Petran)	9,084.89 €	5,448.20 €	60.0	3,636.69 €	40.0	Miglioramento delle condizioni del ristorante ridando un forte aspetto tradizionale - 4 persone / Përmirësimi i kushteve të restorantit duke i dhënë një pamje të dukshme tradicionale	2 M+2F
5	Apertura agenzia turistica (Permet) / Hapja e agjencisë turistike (Përmet)	4,194.24 €	2,467.63 €	58.8	1,726.62 €	41.2	Agenzia turistica locale - 3 persone / Agjenci turistike lokale - 3 persona	1F+1M+1F
6	Apertura apiario (Borocke-Frasher)	10,451.44 €	6,000.00 €	57.4	4,451.44 €	42.6	Apertura attivitá di appicoltura - 6 persone / Hapja e aktiviteteve të bletarisë - 6 persona	1F+3M+2F
7	Equipaggiamento caseificio con cella frigorifera (Suke) / Pajisja e baxhos me dhomë frigoriferike (Suke)	11,035.40 €	5,974.56 €	54.1	5,060.83 €	45.9	Migloramento delle condizioni di conservazione del prodotto avendo un impatto diretto sulla qualitá - 3 persone / Përmirësimi i kushteve të ruajtjes së produktit duke pasur një ndikim të drejtpërdrejt tek cilësia - 3 persona	3M
8	Restauro ristorante tradizionale (Permet) / Restaurimi i restorantit tradicional (Përmet)	12,101.73 €	6,000.00 €	49.6	6,101.73 €	50.4	Ristrutturazione degli ambienti del ristorante tradizionale - 3 persone / Ristrukturimi I mjediseve të restorantit tradicional - 3 persona	1F+2M
9	Costruzione guest house di legno vicino al parco "Bredhi i Hotovës" / Ndërtimi i bujtinës prej druri pranë parkut "Bredhi I Hotovës"	8,359.57 €	4,539.43 €	54.3	3,820.14 €	45.7	Costruzione casa di legni per accoglienza turistica - 4 persone / Ndërtimi i shtëpive prej druri për mikpritjen e turistëve - 4 persona	1F+2M+1F
10	Ampliamento dell'attivitá di lavorazione di legno, apertura del negozio per il commercio dei lavorazioni artigianali (Kelcyre) / Zgjerimi i aktivitetit të përpunimit të drurit dhe hapja e dyqanit për tregtimin e punimeve artizanale (Këlcyrë)	10,441.72 €	4,483.45 €	42.9	5,958.27 €	57.1	Lavorazione di legno, prodotti artigianali di legno nella citta di Këlcyrë - 4 persone / Përpunimi I drurit, produkte artizanale prej druri në qytetin e Këlcyrës - 4 persona	1M+2M+1F
11	Riabilitazione del caseificio (Kelcyre) / Rehabilitimi i baxhos (Këlcyrë)	13,280.58 €	5,859.00 €	44.1	7,421.58 €	55.9	Caseificio - 3 persone / Baxho - 3 persona	3M
12	Costruzione apiario nel villaggio di Pagri / Ndërtimi i dhomës së mjaltit në fshatin e Pagrit	6,706.84 €	3,604.32 €	53.7	3,102.52 €	46.3	Apertura nuova attivitá di apicoltura - 5 persone / Hapja e aktivitetit të ri të bletarisë - 5 persona	1F+2M+2F
13	Ristrutturazione del bar-restorant Sarajet (Kelcyre) / Ristrukturimi i bar-restorant Sarajet (Këlcyrë)	8,241.33 €	3,996.09 €	48.5	4,245.24 €	51.5	Ristrutturazione totale del ristorante tradizionale nella citta di Këlcyra - 5 persone / Ristrukturimi i plotë i restorantit tradicional në qytetin e Këlcyrës	1M+2F+1M+1F
14	Funky House-Hotel (Permet) / Hostel Funky (Përmet)	29,617.63 €	5,998.56 €	20.3	23,619.06 €	79.7	Accoglienza turistica, ampliamento dell'attivita esistente del bar-caffe con il guest house - 5 persone	1M+3F+1M
15	Miglioramento delle condizioni igeno-sanitari e l'acquisto di nuovi mezzi tecnologici per lavorazioni dolci artigianali "Londo" (Permet) / Përmirësimi i kushteve higjieno-shëndetësore dhe blerja e mjeteve të reja teknologjike për përgatitjen e ëmbëlsirave tradicionale "Londo" (Përmet)	11,927.34 €	5,000.00 €	41.9	6,927.34 €	58.1	Produzione prodotti tipici (dolci), migliorato condizioni di conservazione dei prodotti e di conseguenza aumentando la qualitá dei prodotti - 4 persone / Prodhimi i produkteve tipike (ëmbëlsira), janë përmirësuar kushtet e ruajtjes se produkteve dhe për pasojë është rritur cilësia e produkteve - 4 persona	2M+2F
16	Ristrutturazione del piano terra Hotel "Ramis" (Permet)	10,895.50 €	4,966.01 €	45.6	5,929.47 €	54.4	Alberghiero, accoglienza turistica migliorato con un ambiente adattato per i pasionanti del rafting - 3 persone / Hoteleri, mikpritje turistike e përmirësuar me një mjedis të përshtatshmë për të pasionuarit e rafting - 3 persona	1M+1F+1M
17	Ristrutturazione bar - restorant di Natasha Velia (Permet) / Ristrukturimi i bar-restorant Natasha Velia (Përmet)	7,323.74 €	4,305.76 €	58.8	3,017.99 €	41.2	Ristruturazione degli ambienti del ristorante, migliorando le condizioni generali dell'attivitá - 2 persone / Ristrukturimi i mjediseve të restorantit, janë përmirësuar kushtet e përgjithshme të aktivitetit - 2 persona	1M+1F
18	Apertura servizio di vendita fiori naturali nella cittá di Përmet / Hapja e shërbimit të shitjes së luleve natyrale në qytetin e Përmetit	1,117.99 €	670.50 €	60.0	447.48 €	40.0	Acquisto di frigorifero per la conservazione di fiori naturali - 2 persone / Blerja e frigoriferit për ruajtjen e luleve natyrale - 2 persona	1F+1M
19	Ristrutturazione e miglioramento delle condizioni igeno-sanitari a restorant Enea (Piskove) / Ristrukturimi dhe përmirësimi I kushteve higjieno-shëndetësore në restorant Enea (Piskovë)	21,039.49 €	5,933.09 €	28.2	15,106.39 €	71.8	Ristruturazione e miglioramento totale delle condizion di ristorante tradizionale aumentando la qualitá di servizio - 5 persone / Ristrukturimi dhe përmirësimi i plotë i kushteve të restorantit tradicional duke rritur cilësinë e shërbimit - 5 persona	3M+2F
20	Chiusura dei lavori ed apertura del ristorante Baci (Kutal) / Mbyllja e punimeve dhe hapja e restorantit Baci (Kutal)	18,864.73 €	5,000.00 €	26.5	13,864.73 €	73.5	Alberghiero-ristorazione in fase di conclusione lavori e apertura di nuovo servizio nel settore di accoglienza turistica - 3 persone / Hoteleri-restorant në fazë përmbyllëse të punimeve dhe hapja e shërbimit të ri të sektorit të mikpritjes turistike - 3 persona	1M+2F
21	Costruzione del parco delle api nel villaggio di Ogren / Ndërtimi i parkut të bletëve në fshatin Ogren	2,998.81 €	1,671.85 €	55.8	1,326.96 €	44.2	Migloramento delle condizioni del parco delle api nel villaggio di Ogren - 3 persone / Përmirësimi i kushteve të parkut të bletëve në fshatin Ogren - 3 persona	2M+1F
22	Ristrutturazione bar - ristorante alloggio Zagoria (Kelcyre) / Ristrukturimi i bar-restorant hotel Zagoria (Këlcyrë)	9,144.44 €	3,482.22 €	38.1	5,662.22 €	61.9	Ristrutturazione e miglioramento del bar-ristorante tipico a Këlcyrë - 3 persone / Ristrukturimi dhe përmirësimi i bar-restorantit tipik në Këlcyrë - 3 persona	1M+2F
23	Ristrutturazione complesso Aroma (Kutal) / Ristrukturimi i kompleksit Aroma (Kutal)	6,043.90 €	3,500.00 €	57.9	2,543.90 €	42.1	Migloramento degli ambienti del complesso foccalizzato nel settore alberghiero e di accoglienza turistica - 4 persone / Përmirësimi i mjediseve të kompleksit të fokusuar në sektorin e hotelerisë dhe mikpritjes turistike - 4 persona	1M+2F+1M
24	Costruzione del parco delle appi nel villaggio di Benjë / Ndërtimi I parkut të bletëve në fshatin Banjë	1,666.67 €	1,000.00 €	60.0	666.67 €	40.0	Miglioramento dell condizioni del parco delle api - 3 persone / Përmirësimi i kushteve të parkut të bletëve - 3 persona	2M+1F
25	Ristrutturazione bar - ristorante Gura (Piskove) / Ristrukturimi i bar-restorant Gura (Piskovë)	12,071.28 €	1,400.00 €	11.6	10,671.28 €	88.4	Miglioramento condizioni del ristorante tradizionale - 6 persone / Përmirësimi i kushteve të restorantit tradicional - 6 persona	1M+2F+3M
26	Ristrutturazione ambienti bar - restorant Familjari (Permet) / Ristrukturimi i mjedisve të bar-restorant Familjari (Përmet)	14,388.05 €	3,499.54 €	24.3	10,888.51 €	75.7	Miglioramento condizioni del ristorante tradizionale nel centro della citta di Përmet - 8 persone / Përmirësimi i kushteve të restorantit tradicional në qendër të qytetit të Përmetit - 8 persona	1F+3F+4M
	TOTALE/TOTALI	274,344.54 €	112,313.63 €	**40.9**	162,030.87 €	**59.1**		

Progetto/Projekt "Bukë, Kripë e Zemër"

Corsi di formazione NORD / Kurse formimi-trajnimi VERI		
Ambito del Corso / Fusha e Kursit	**N. PARTECIPANTI NR. PJESËMARRËSVE**	**GENERE GJINIA**
Corso di formazione per ALBERGHIERA / Kurs formimi për Hoteleri	11	8F+3M
Corso di formazione professionale Guida da Escursionismo (1) Kurs formimi profesional për Udhërrëfyes Ekskursionesh	15	15 M
Corso di formazione professionale Guida da Escursionismo (2) Kurs formimi profesional për Udhërrëfyes ekskursionesh	7	7 M
Corso di formazione professionale CUCINA (1) / Kurs formimi profesional KUZHINE	14	9F+4M
Corso di formazione professionale CUCINA (2) / Kurs formimi profesional KUZHINE	13	7F+6M
TRAINING SULLA BIODIVERSITA' DEL PARCO NATURALE DI SHKREL TRAJNIM MBI BIODIVERSITETIN Në PARKUN NATYROR RAJONAL SHKREL	5 scuole/shkolla e 13 guide/udhërrëfyes	55%F+45%M (SHKOLLA)-13 M (UDHËRRËFYES)
TRAINING SULLA MOUNTAIN BIKE COME POSSIBILE ATTIVITA' ECONOMICA TRAJNIM MBI MOUNTAIN BIKE SI AKTIVITET I MUNDSHËM EKONOMIK	14	3F+11M
TRAINING SUGLI STANDARD DI PRODUZIONE DEL MISHAVINE TRAJNIM MBI STANDARDET E PRODHIMIT Të MISHAVINËS	17	17 F

Corsi di formazione SUD / Kurse formimi-trajnimi JUG		
AMBITO DEL CORSO / FUSHA E KURSIT	**N. PARTECIPANTI NR. PJESËMARRËSVE**	**GENERE GJINIA**
Corso di formazione professionale Alberghiera Kurse formimi profesional Hoteleri	20	13F+7M
Corso di formazione professionale Receptionista Kurs formimi profesional Recepsionist	20	13F+7M
Corso di formazione professionale Guida Turistica Locale Kurs formimi profesional Udhërrëfyes Turistik Lokal	15	3F+13M
Corso di formazione professionale Cucina (1) Kurs formimi profesional Kuzhine	15	9F+6M
Corso di formazione professionale Cucina (2) Kurs formimi profesional Kuzhine	14	14F+6M
Training sulla formazione per le grotte e la biodiversita Trajnim mbi shpellat dhe biodiversitetin	9	1F+8M
Training conservazione e trasformazione dei prodotti ortofrutticoli e da raccolta spontanea Trajnim mbi ruajtjen dhe përpunimin e produkteve të fruta-perimeve dhe grumbullimi në natyrë i tyre	10	6F+4M

I CORSI DEL PROGETTO SI SONO SVOLTI SULLA BASE DI UN ACCORDO CON IL MINISTERO DEL WELFARE ALBANESE E QUINDI CERTIFICATI E RICONOSCIUTI ANCHE A LIVELLO STATALE.

KURSET E PROJEKTIT JANË ZHVILLUAR MBI BAZËN E NJË MARRËVESHJEJE ME MINISTRINË SHQIPTARE TË MIRËQENIES DHE RINISË DHE PËR KËTË TË CERTIFIKUARA DHE TË NJOHURA EDHE NË NIVEL KOMBËTAR E SHTETËROR.

I TRAININGS INVECE SONO CORSI ORGANIZZATI E GESTITI INTERAMENTE DALLE ONG.

NDËRSA TRAJNIMET JANË KURSE TË ORGANIZUARA DHE MENAXHUARA TËRËSISHT NGA OJQ-të

ALLEGATO E / SHTOJCA E: BENEFICIARI DEL PROGETTO / PËRFITUESIT E PROJEKTIT

Progetto/Projekti "Bukë, Kripë e Zemër"

Persone, istituzioni, entità incontrate durante la valutazione
Persona, institucione, subjekte të takuara gjatë vlerësimit

	Persone/Persona	Istituzioni/Institucione	Entitá/Subjekte	Genere/Gjinia
Bashkia Këlcyrë	4	1	1	4 M
Bashkia Përmet	20	1	9	5F+15M

BASHKIA MALËSI E MADHE			
	PERSONE/PERSONA	ENTITA'/SUBJEKTE	GENERE/GJINIA
PËRFITUES	19	2	12 M-7F
INSTITUCIONE	7	0	4M-3F

Allegato F: Analisi dei prestiti erogati da Fondi BESA

SHTOJCA F: Analiza e kredive të disbursuara nga Fondi BESA

Progetto/Projekti "BESA AGRO LOAN"
31-Mar-17

Data effettiva Data efektive	Desrizione / Përshkrimi	Contributo nel progetto Kontributi në projekt
2/6/2014	Prima rata di VIS - CESVI (Annualità I) / Kësti 1 i VIS-CESVI (Viti I)	51,500.00
13/06/2014	Prima rata di Fondi BESA (Annualità I) / Kësti 1 i Fondit BESA (Viti I)	38,500.00
16/10/2014	Seconda rata di VIS - CESVI (Annualità I) / Kësti i dytë I VIS-CESVI (Viti I)	51,357.00
28/10/2014	Seconda rata di Fondi BESA Fund (Annualità I) / Kësti 2 i Fondit BESA (Viti I)	38,643.00
6/2/2015	Prima rata di Fondi BESA (Annualità II) - 50% del contributo annuale Kësti 1 i Fondit BESA (Viti II) - 50% e kontributit vjetor	68,500.00
22/04/2015	Prima rata di VIS – CESVI (Annualità II) - 33% del contributo annuale Kësti i parë i VIS - CESVI (Viti II) - 33% e kontributit vjetor	60,000.00
15/06/2015	Seconda rata di VIS – CESVI (Annualità II) - 33.5% del contributo annuale Kësti i dytë i VIS - CESVI (Viti II) - 33.5% e kontributit vjetor	61,389.50
2/9/2015	Seconda rata di Fondi BESA (Annualità II) 50% del contributo annuale Kësti i dytë i Fondit BESA (Viti II) - 50% e kontributit vjetor	68,500.00
29/10/2015	Terza rata di VIS – CESVI (Annualità II) 33.5% del contributo annuale Kësti i tretë i VIS - CESVI (Viti II) - 33.5% e kontributit vjetor	61,389.50
22/04/2016	Prima rata di VIS – CESVI (Annualità III) 34% del contributo annuale Kësti i parë i VIS - CESVI (Viti III) - 34% e kontributit vjetor	38,500.00
29/04/2016	Prima rata di Fondi BESA (Annualità III) 50% del contributo annuale Kësti i parë i Fondit BESA (Viti III) - 50% e kontributit vjetor	43,000.00
6/7/2016	Seconda rata di VIS – CESVI (Annualità III) 33% del contributo annuale Kësti i dytë i VIS - CESVI (Viti III) - 33% e kontributit vjetor	37,911.55
9/9/2016	Seconda rata di Fondi BESA (Annualità III) 50% del contributo annuale Kësti i dytë i Fondit BESA (Viti III) - 50% e kontributit vjetor	43,000.00
14/10/2016	Terza rata di VIS – CESVI (Annualità III) 33% del contributo annuale Kësti i tretë i VIS - CESVI (Viti III) - 33% e kontributit vjetor	37,697.76

Contributo totale delle parti per il relativo periodo in Euro **Kontributi i përgjithshëm i palëve për periudhën në Euro**	699,888
Contributo totale per il periodo in Lekë (1 Euro=140 Lekë) **Kontributi i përgjithshëm për periudhën në Lekë (1 Euro=140 Lekë)**	97,984,363
Ammontare erogato dei prestiti del progetto BESA AGRO LOAN al 31 Marzo 2017 **Shuma e disbursuar e kredive të projektit BESA AGRO LOAN deri më 31 mars 2017**	164,080,000
Fondi rimanenti del Progetto BESA AGRO LOAN **Fondet e mbetura të projektit BESA AGRO LOAN**	**-66,095,637**

Attivita'/Aktiviteti	Numero di prestiti erogati Numri i kredive të disbursuara	Ammontare erogato Shuma e disbursuar	%
Agricoltura/Bujqësi	301	87,590,000	53%
Allevamento/Blegtori	244	63,030,000	38%
Lavorazione prodotti agro-alimentari/Përpunim i produkteve agro-ushqimore	3	860,000	1%
Turismo/Turizëm	27	12,600,000	8%
TOTALE/TOTALI	**575**	**164,080,000**	**100%**

	N. Prestiti/Nr. Kredive	Meshkuj	Femra	%
JUG	178	150	28	15.7
VERI	397	330	67	16.9
TOTALE/TOTALI	**575**	**480**	**95**	**16.5**

Sede nazionale/Zyra në Shqipëri

VIS ALBANIA
Rr. Don Bosko, Pall. Grapshi, 2/4/2
Tiranë, Shqipëri
vis.nordalb@gmail.com
FB: VIS Albania

Ufficio operativo
Zyra Operative
Qendra Kulturore At Zef Pllumbi
Dedaj, Shkrel - Malësi e Madhe, Shqipëri

Sede Centrale in Italia/Zyra Qendrore në Itali
VIS ROMA
Via Appia Antica, 126
00179 Roma, Italia
www.volint.it

Ufficio operativo in Albania/Zyra operative në Shqipëri
Cesvi
Qendra Kulturore Multifunksionale
Shëtitorja "Odise Paskali",K. II
6400 Përmet, Shqipëri
cesvi.albania@gmail.com
FB: Cesvi Albania

Sede centrale in Italia
Zyra Qendrore në Itali
Via Broseta 68/a
24128,Bergamo - Italia
www.cesvi.org
FB: Cesvi Onlus

Questa pubblicazione e' stata finanziata grazie al contributo di Fondi BESA.
Ky publikim është bërë i mundur falë financimit të Fondit BESA.